

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

Správa Národního parku Šumava

Obsah

1. Základní údaje	7
1.1. Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava.....	7
1.2. Poslání národního parku	8
2. Poradní orgány	8
2.1. Rada Národního parku Šumava.....	8
2.2. Výkonný výbor Rady Národního parku Šumava	9
3. Oddělení Kancelář ředitele.....	11
3.1. Útvar interního auditu.....	11
3.2. Personální útvar	12
3.2.1. Personální statistika	12
3.3. Marketing a propagace	13
3.3.1. Programy pro veřejnost (PPV).....	13
3.3.2. Péče o návštěvníky se zdravotním omezením.....	26
3.3.3. Webový portál organizace, sociální sítě	27
3.3.4. Dostupná Šumava.....	29
3.3.5. Výstavy	30
3.4. Oddělení informačních středisek a environmentální výchovy	32
3.4.1. Středisko environmentální výchovy Vimperk.....	35
3.4.2. Informační středisko a středisko environmentální výchovy Kašperské Hory.....	41
3.4.3. Středisko environmentální výchovy Horská Kvilda	43
3.4.4. Středisko environmentální výchovy Stožec.....	46
3.4.5. Lesní dílna Stožec	48
3.4.6. Návštěvnické centrum Kvilda	51
3.4.7. Návštěvnické centrum Srní.....	52
3.4.8. Informační středisko Kvilda	53
3.4.9. Informační středisko Stožec	55
3.4.10. Informační středisko Alžbětín.....	57
3.4.11. Informační středisko Poledník.....	58
3.4.12. Informační středisko Svinná Lada.....	59
3.4.13. Analýza prodeje	60
3.4.14. Dotační projekty oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy roce 2022.....	62
4. Odbor ochrany přírody	65

4.1.	Oddělení krajinné ekologie.....	65
4.1.1.	Činnosti vztahující se k lesům NPŠ a další činnosti.....	66
4.1.2.	Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ.....	66
4.1.3.	Pachtovní smlouvy - stanovení vhodných managementů na zemědělsky obhospodařované půdě a činnosti spojené s existencí dotačních titulů NAECM a NEZ (Navazující Agroenvironmentálně klimatická opatření a Navazující Ekologické Zemědělství).....	67
4.1.4.	Realizace nadstavbových a speciálních managementů na bezlesí.....	67
4.1.5.	Projekt Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – I. etapa	68
4.1.6.	Projekt Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava	68
4.1.7.	Květena Šumavy – Flora des Böhmerwaldes Projekt č. 216 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020.	69
4.2.	Oddělení vod a mokřadů	70
4.2.1.	Monitoring hydrometeorologický poměrů	70
4.2.2.	Monitoring šumavských rašelinišť.....	70
4.2.3.	Mezinárodní projekt LIFE - LIFE for Mires LIFE17 NAT/CZ/000452 "LIFE FOR MIRES", poskytovatel dotace: EU a MŽP ČR	71
4.2.4.	Perlorodka říční	73
4.3.	Oddělení monitoringu lesa	73
4.3.1.	Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava	74
4.3.2.	Plnění nálezové databáze AOPK ČR.....	77
4.3.3.	Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)	79
4.3.4.	Inventarizační část obnovy LHP	80
4.3.5.	Projekt: Podpora biologické rozmanitosti a vytvoření koncepce ochrany lesních ekosystémů Šumavy	80
4.3.6.	Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou – aktivita: „Monitoring poškození obnovy spárkatou zvěří“.....	81
4.3.7.	Monitoring tetřeva hlušce.....	83
4.3.8.	Recenzované publikace	83
4.4.	Oddělení zoologie.....	84
4.4.1.	Ornitologie.....	84
4.4.2.	Dlouhodobý intenzivní fotomonitoring rýsa ostrovida	85
4.4.3.	Celoroční extenzivní fotomonitoring rýsa ostrovida v celé oblasti NP a CHKO Šumava.....	86
4.4.4.	Kočka divoká.....	87
4.4.5.	Socioekonomický monitoring v Národním parku Šumava	88

4.4.6.	Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou	91
4.4.7.	Rybí líheň Borová Lada	94
4.4.8.	Splouvání Vltavy	95
4.4.9.	Průvodci divočinou	96
4.4.10.	Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata	97
5.	Péče o lesní ekosystémy	98
5.1.	Ochrana lesa	105
5.1.1.	Ochrana před zvěří	105
5.1.2.	Ochrana před buřením	106
5.1.3.	Ochrana proti podkornímu hmyzu	106
5.2.	Těžební činnost.....	107
5.3.	Obnova lesa v roce 2022	108
5.4.	Prořezávky v roce 2022	110
5.5.	Péče o zvěř v roce 2022	110
5.6.	Lesní školkařství a semenářství	112
5.6.1.	Semenářství	113
5.7.	LHE a odborná vyjádření OLH a správy drobných vodních toků	113
6.	Odbor vnitřní správy	114
6.1.	Hlavní vlivy na hospodaření v roce 2022	115
6.2.	Základní údaje o majetku Správy Národního parku Šumava.....	116
6.2.1.	Opravy a udržování v 2016 -2022.....	117
6.2.2.	Prodej dřeva	118
6.3.	Oddělení veřejných zakázek	120
6.3.1.	Veřejné zakázky	120
6.3.2.	Projekty.....	122
6.4.	Oddělení nemovitého majetku.....	126
6.5.	Oddělení informatiky a GIS.....	127
7.	Odbor ochrany složek přírody NP Šumava	128
7.1.	Státní správa	128
7.1.1.	Státní správa v ochraně přírody a krajiny	128
7.1.2.	Stanoviska k žádostem o poskytnutí podpory.....	130
7.1.3.	Státní správa na úseku myslivosti.....	131
7.1.4.	Státní správa na úseku ochrany zemědělského půdního fondu.....	131

7.1.5.	Státní správa na úseku rybářství.....	131
7.2.	Péče o památné stromy.....	131
8.	Odbor ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava.....	132
8.1.	Programy, projekty.....	132
8.1.1.	PPK (Program péče o krajinu).....	132
8.1.2.	OPŽP (Operační program Životního prostředí).....	136
8.2.	Biomonitoring.....	137
8.3.	Práce s veřejností	137
8.4.	Státní správa	137
8.5.	Oddělení stráže přírody NP a CHKO Šumava.....	138

1. Základní údaje

1.1. Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava

Správa Národního parku Šumava (zkrácený název: Správa NP Šumava - dále jen „Správa“) je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR dne 1. července 1991.

Základním účelem je ochrana přírody na území Národního parku Šumava (dále jen „NP Šumava“) a Chráněné krajinné oblasti Šumava (dále jen „CHKO Šumava“) a na území ochranného pásma Národní přírodní památky Blanice mimo území Chráněné krajinné oblasti Šumava a vojenského újezdu Boletice.

Předměty činnosti jsou podrobně uvedeny ve Zřizovací listině.

Rozloha

NP Šumava	68 339 ha
CHKO Šumava	99 664 ha

Národní parku Šumava (největší národní park České republiky)

kultura	Celkový součet (v m ²)	Celkový součet (v ha)
orná půda	3 336 255	334
zahrada	76 369	8
trvalé travní porosty	55 689 397	5 569
lesy	544 366 676	54 437
vodní plocha	11 039 212	1 104
zastavěná plocha	701 373	70
ostatní plocha	68 183 077	6 818
Celkový součet	683 392 359	68 339

přírodní zóna	18 975 ha	27,7 %
přírodě blízká zóna	16 739 ha	24,6 %
zóna soustředěné péče	31 842 ha	46,5 %
zóna kulturní krajiny	799 ha	1,2 %

Vyhlášení NP: Nařízením Vlády České republiky č. 163/1991 Sb. ze dne: 20. března 1991, kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany.

Vyhlášení CHKO: Výnosem Ministerstva školství a kultury č. 53855/63 ze dne 27. 12. 1963, novelizováno výnosem Ministerstva kultury ČSR č. 5954 ze dne 17. 3. 1975.

1.2. Poslání národního parku

Posláním národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, jakož i využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí.

Hospodářské a jiné využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

2. Poradní orgány

Blanka Müllerová

2.1. Rada Národního parku Šumava

Předseda: Miloš Pícek

Místopředseda: Ing. Antonín Schubert

V roce 2022 se uskutečnilo jedno jednání Rady Národního parku Šumava 24. března 2022 s programem:

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání
2. Představení nových vedoucích pracovníků
3. Zásady péče o Národní park Šumava - jednání o dohodě
4. Informace o situaci s kůrovcem a o péči o les v roce 2021
5. Návrh kompenzačních opatření k otevření stezky Luzenským údolím
6. Různé

Na tomto jednání se Rada Národního parku Šumava nedohodla se Správou Národního parku Šumava o návrhu Zásad péče o NPŠ, protože při hlasování nebylo dosaženo nadpoloviční většiny hlasů všech členů Rady. Návrh Zásad péče o NP Šumava byl podstoupen Ministerstvu životního prostředí k dalšímu procesu projednávání.

Členové Rady NPŠ – jmenování

- Bc. Václav Sklenář
- Ing. František Scheinost
- Ing. Pavel Vokál
- Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.
- Miloš Pícek
- Ing. Jaroslav Neužil
- Mgr. Karel Markvart
- Ing. Josef Juriga
- Ing. Vojtěch Toman
- RNDr. František Pojer
- Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Ing. Pavel Šamonil, Ph.D.
- Dr. Franz Leibl - Hans Kiener (zástupce)
- doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.
- Mgr. Jakub Kašpar

- prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc.
- prof. Ing. Jaroslav Červený, CSc.
- Ing. Václav Jansa
- Mgr. Zdeněk Vermouzek
- prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.
- prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D.
- Mgr. František Talíř

Členové Rady NPŠ - ze zákona

- Plzeňský kraj - Ing. Josef Bernard
- Jihočeský kraj - RNDr. Jan Zahradník
- Město Hartmanice - Pavel Valdman
- Město Horní Planá - Bc. Jiří Hůlka
- Město Kašperské Hory - Ing. Hana Naušová
- Město Volary - Mgr. Vít Pavlík
- Město Železná Ruda - Ing. Petr Najman
- Městys Čachrov - Josef Bejvl
- Obec Borová Lada - Ing. Jana Hrazánková
- Obec Horní Vltavice - Ing. Pavel Kraml
- Obec Horská Kvilda - Ing. Pavel Buršík
- Obec Kvilda - Václav Vostradovský
- Obec Lenora - Antonín Chrapan
- Obec Modrava - Ing. Antonín Schubert
- Obec Nicov - Mgr. Jitka Čiefová
- Obec Nová Pec - Martin Hrbek
- Obec Nové Hutě - Jiří Petrář
- Obec Prášily - Libor Pospíšil
- Město Rejštejn - Horst Hasenöhr
- Obec Srní - Ing. Václav Veselý
- Obec Stachy - Ing. Ladislav Řezník
- Obec Stožec - Helga Finiková
- Městys Strážný - Mgr. Jiřina Kraliková
- Obec Želnavá - Richard Ramba
- Horská služba - Bc. Michal Jandůra, DiS.

2.2. Výkonný výbor Rady Národního parku Šumava

Jednání výkonného výboru Rady Národního parku Šumava se v roce 2022 uskutečnilo 17. března 2022 s programem:

1. Zahájení, kontrola plnění závěrů a schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání
2. Příprava Rady NPŠ 24. 3. 2022
3. Procesní problematika jednání o dohodě o Zásadách péče o Národní park Šumava
4. Různé

Složení Výkonného výboru:

- 4 zástupci obcí: Ing. Antonín Schubert, Jiří Hůlka, Ing. Hana Naušová, Ing. Jana Hrazánková
- 2 zástupci kraj: Ing. Josef Bernard, RNDr. Jan Zahradník
- 1 zástupce horské služby: Bc. Michal Jandůra
- 2 zástupci z vědecké veřejnosti: Prof. RNDr. Jakub Hruška (zástupce: Prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc.), Doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.
- 3 zástupci z ostatních členů Rady NPŠ: Ing. Josef Juriga, Miloš Pícek, Ing. Pavel Vokál.

Celkem 12 členů

3. Oddělení Kancelář ředitele

3.1. Útvar interního auditu

Karel Malík

Útvar interního auditu je přímo podřízen řediteli Správy NP Šumava, čímž je zajištěna jeho nezávislost a organizační začlenění mimo řídicí struktury Správy.

Interní audit je nezávislá, objektivně ujišťovací a konzultační činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů u Správy. Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování efektivnosti řízení rizik, kontroly a řízení procesů.

V roce 2022 bylo personální obsazení útvaru jedním interním auditorem.

V roce 2022 bylo provedeno:

- 4 plánované audity
- 1 mimořádný audit
- 1 analýza rizik

Plánované audity jsou prováděny podle sestaveného ročního plánu auditů, mimořádné audity podle požadavků ředitele organizace. Interní audit nezávisle a objektivně informuje ředitele Správy a poradu vedení o výsledcích a doporučeních z auditů. Nápravná opatření vzešlá z auditů jsou přílohou k zápisu z porad vedení.

Obrázek 1: Kontrola provedení revitalizace rašeliniště – počty přehrádek na rýhách a parametry použitého stavebního materiálu

3.2. Personální útvar

Richard Kolář

3.2.1. Personální statistika

Tabulka 1: Vzdělávání zaměstnanců

za rok 2022 Správa zaplatila vzdělávacím agenturám za vzdělávání potřebného pro udržení a prohloubení kvalifikace zaměstnanců celkem	430.747,- Kč
v roce 2022 studovalo na základě uzavřené kvalifikační dohody s podporou Správy vyšší nebo vysokou školu formou studia při zaměstnání celkem, z toho:	0
• studium na vyšší odborné škole	0
• studium na vysoké škole	0
• odstoupil od uzavřené kvalifikační dohody a uhradil Správě dosud vynaložené náklady	0

Tabulka 2: • Fyzické stavy zaměstnanců

	TH	D	celkem
k 1. 1. 2022 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců	234	27	261
během roku nastoupilo ke Správě nových zaměstnanců	8	4	12
během roku odešlo od Správy celkem zaměstnanců	14	2	16
• z toho z důvodu odchodu do starobního a invalidního důchodu	3	0	3
• z toho z důvodu organizačních změn	0	0	0
k 31. 12. 2022 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců	241	29	270
• z toho zaměstnaných žen	96	5	101
• z toho zaměstnanců na mateřské a rodičovské dovolené	9	0	9
v roce 2022 bylo u Správy zaměstnáno celkem osob se zdravotním postižením	0	2	2
K 31. 12. 2022 je průměrný přepočtený stav zaměstnanců	235	26	261

Tabulka 3: Drobná mzdová statistika:

za rok 2022 bylo vyplaceno celkem prostředků na platy	117.401.099,- Kč
průměrný měsíční plat u Správy za rok 2022 byl	37.272,-Kč

3.3. Marketing a propagace

3.3.1. Programy pro veřejnost (PPV)

Petra Střelečková

V roce 2022 bylo celkem připraveno 90 programů, z toho bylo realizováno 88 programů (98 %) a celková návštěvnost těchto programů pro veřejnost byla 5 536 osob. Průměrná návštěvnost na program byla 63 osob.

Tabulka 4: Přehled zrealizovaných programů pro veřejnost za rok 2022 dle jednotlivých měsíců a dle počtu návštěvníků programů

Datum	Počet programů plánovaných	*Počet programů realizovaných	lektor interní	lektor externí	Průměrná návštěva	Průměrné přímé náklady	Průměrné příjmy
leden 2022	2	2	2	0	5	0 Kč	500 Kč
únor 2022	5	5	4	1	16	400 Kč	964 Kč
březen 2022	4	4	3	1	10	500 Kč	530 Kč
duben 2022	4	4	2	2	36	1 000 Kč	0 Kč
květen 2022	7	7	5	2	31	0 Kč	0 Kč
červen 2022	5	5	2	3	19	400 Kč	232 Kč
červenec 2022	27	27	19	8	92	6 672 Kč	474 Kč
srpen 2022	25	24	17	7	90	604 Kč	533 Kč
září 2022	6	5	6	2	35	800 Kč	36 Kč
říjen 2022	2	2	0	2	38	2 000 Kč	650 Kč
listopad 2022	3	3	1	2	15	1 658 Kč	117 Kč
Celkem	90	88	52	28	63	2 490 Kč	415 Kč

*ostatní programy zrušeny z důvodu nepříznivého počasí nebo z důvodu nízké účasti

Celkové přímé náklady na realizaci programů pro veřejnost byly 219 110 Kč a celkové výnosy ze vstupného na programy byly 36 520 Kč.

Tabulka 5: Souhrn počtu návštěvnosti programů pro veřejnost za rok 2022 dle jednotlivých koordinátorů

koordinující subjekt akce	Počet návštěvníků	Počet realizovaných programů pro veřejnost	Celkové přímé náklady	Celkem výnosy / vstupné
IS a SEV Kašperské Hory	827	21	3 000 Kč	5 830 Kč
IS Kvilda	218	17	0 Kč	9 140 Kč
IS Stožec	1735	10	8 500 Kč	5 670 Kč
Marketing	2102	24	204 635 Kč	0 Kč
NC Kvilda	106	1	0 Kč	1 650 Kč
IS Alžbětín	24	2	0 Kč	480 Kč
NC Srní	218	1	0 Kč	2 600 Kč
LD Stožec	304	11	2 975 Kč	10 950 Kč
Celkový součet	5536	88	219 110 Kč	36 520 Kč

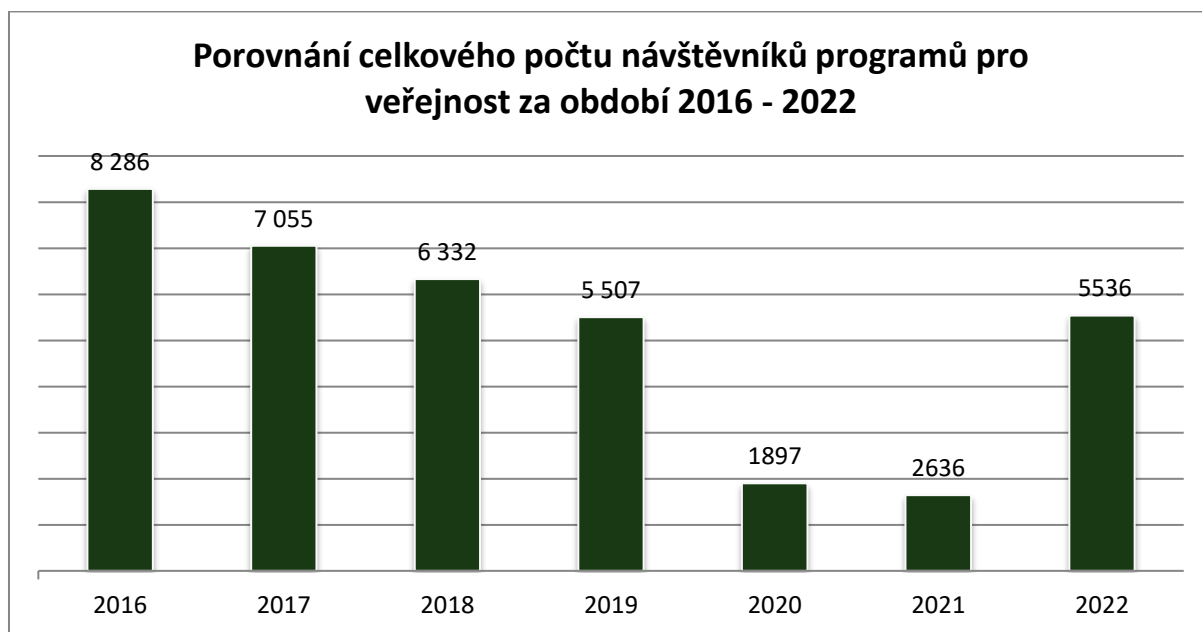
V roce 2022 byla část programů pro veřejnost finančně podpořena Státním fondem životního prostředí a to v rámci projektu dvou projektů: „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg.č. 1200500044“ a „Efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava, reg.č. 1210600068“. Uskutečněno bylo 16 programů s celkovou návštěvností 217 osob, průměrná návštěvnost byla 14 osob na program.

Tabulka 6: Přehled realizovaných programů pro veřejnost v rámci projektů „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg.č. 1200500044“ a „Efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava, reg. č. 1210600068“ za rok 2022

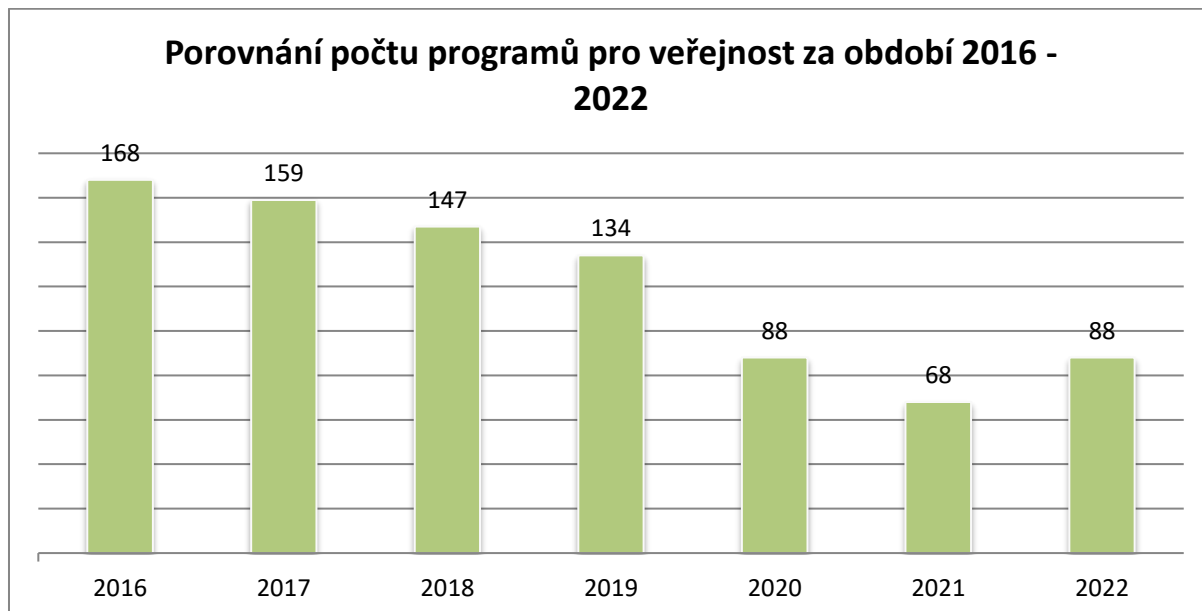
Datum realizace	Lektor	Název vycházky / přednášky	Počet účastníků programu
02. 02. 2022	Radek Karko	Jak se fotí šumavská divočina	17
22. 03. 2022	Josefa Volfová	Tajemná kočka Šumavy	15
06. 04. 2022	Petra Kolařová	Šumavské zvyky a tradice	17
21. 04. 2022	Alois Pavlíčko	Za přírodou a hmyzem Šumavy	18
21. 06. 2022	Olga Kaiferová	Výprava za šumavskými bobry	13
13. 07. 2022	Roman Žaloudek	Křemelná	14
22. 07. 2022	Jiří Tůma	Mravenci jako lesní farmáři	10
23. 07. 2022	Michala Tůmová	Želvušky a jiné půdní zvířátka	21
03. 08. 2022	Jan Holec	Houby Šumavy	14
13. 08. 2022	Radek Mařík	Divočina Šumavy	6
24. 08. 2022	Alois Pavlíčko	Motýli Šumavy	12
13. 09. 2022	Olga Kaiferová	Historie a současnost Kvildska	9
29. 09. 2022	Alois Pavlíčko	Krásy šumavských motýlů	3
04. 10. 2022	Josefa Volfová	Vlk a jeho příběh	11
1. 11. 2022	Štěpánka Seidlová	Záhady šumavských mravenišť	22
30. 11. 2022	Jiřina Tůmová	Pohled do šumavských tradic	15

Celkem vycházek	16
Celkem návštěvníků programů:	217
Průměrný počet návštěvníků / program	14

Graf 1: Počet návštěvníků za období 2016 - 2022

Graf 2: Počet zrealizovaných programů pro veřejnost za období 2016 – 2022

Uklid'me svět – uklid'me Česko – uklid'me Šumavu

V roce 2022 Správa Národního parku ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody v rámci celorepublikové akce Uklid'me svět! – Uklid'me Česko! (Clean Up the World!) z organizovala jarní úklidové akce s názvem „Uklid'me svět – Uklid'me Šumavu“.

V jarní části bylo v měsících duben a květen zorganizováno šest velkých úklidových akcí na celém území Národního parku Šumava, i když začátkem dubna opět propadával sníh, akce se díky dobrovolníkům uskutečnila. Do celé úklidové akce se zapojilo 298 účastníků a z toho v převážné většině 234 dětí. Sesbíralo se 565 kg odpadu, z toho bylo tříděného odpadu 50 kg a sesbrána byla 1 ks pneumatika.

Tabulka 7: Celkový přehled úklidové akce Uklid'me Česko - Uklid'me Šumavu, duben - květen 2022

Středisko	Datum	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad	Pneumatiky	Poznámka
IS a SEV Kašperské Hory	sobota 2. duben 2022	12/0	40 kg		nepřízeň počasí - sněžení, nový sníh do 5 cm
IS a SEV Kašperské Hory	pátek 22. duben 2022	98/84	75 kg / 15 kg / 10 kg plast a 5 kg sklo		
IS a SEV Kašperské Hory	pátek 20. květen 2022	156/142	180 kg / 35 kg / 10 kg plast, 10 kg sklo, 15 kg šrot	1 ks	
IS Kvilda	sobota 7. květen 2022	19/5	90 kg		
IS Kvilda	neděle 8. květen 2022	8/2	160 kg		
IS Stožec	sobota 7. květen 2022	5/1	20 kg		

Celkem osob:	298
z toho dětí:	234
Celkem odpadu:	565kg
z toho tříděný:	50kg
Počet sesbíraných pneumatik:	1ks

Kampaň Uklid'me svět! v České republice probíhá od roku 1993, cílem této kampaně není jen uklidit přírodu od odpadků, pet lahví, pneumatik(...), ale smyslem této akce je zapojení jak jednotlivce, tak rodiny či celého kolektivu nebo zájmového oddílu k zájmu o životní prostředí.

Tabulka 8: Celkový přehled úklidových akcí za období 2015 – 2022

ROK	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad	počet úklidových akcí	poznámka
2015	458 / 237	1 508 Kg / 20 Kg	6	
2016	166 / 163	1 065 Kg / 0 Kg	4	
2017	245 / 213	1 030 Kg / 290 Kg	5	
2018	374 / 282	986 kg / 261 kg	11	1 zrušena
2019	493 / 395	790 kg / 90 kg	7	2 zrušeny
2022	298/234	565 kg / 50 kg	6	
CELKEM:	2034 / 1 524	5 944 Kg / 711 Kg	39	3 zrušeny

Od roku 2015, kdy se Správa zapojila do projektu „Uklidíme Česko“ se uskutečnilo 39 úklidových akcí, do kterého se zapojilo 2034 dobrovolníků, z toho ze 75 % to bylo zapojení dětí (1 524 osob). Za sledované období se v rámci tohoto projektu sesbírало 5 944 kg odpadu, z toho se podařilo vytrídít 711 kg odpadu.

Veletrhy

Praha, Bratislava, Brno

V roce 2022 jsme opět navázali na spolupráci s Plzeňským krajem a připravili prezentaci šumavské přírody na dvou mezinárodních veletrzích cestovního ruchu a to na Regiotouru v Brně (16. 1. – 19. 1. 2020), HOLIDAY WORLD & REGION WORLD v Praze (18. 3. - 20. 3. 2022).

- 18. 3. - 20. 3. 2022, Praha - PVA EXPO PRAHA, ČR; HOLIDAY WORLD & REGION WORLD 2022. Celková návštěvnost mezinárodního veletrhu byla 18 000 návštěvníků.
- 28.4. - 1. 5. 2022, Bratislava - Incheba, Slovensko; ITF Slovakia Tour 2022. Celková návštěvnost mezinárodního veletrhu byla 75 202 návštěvníků.
- 20. - 23. 10. 2022, Brno – výstaviště Brno, ČR, REGIONTOUR 2022. Celková návštěvnost mezinárodního veletrhu byla 23 000 návštěvníků.

Výstava o životním prostředí – Kolín

Správa Národního parku Šumava se zúčastnila dne 20. dubna 2022 akce pořádané k oslavě Dne Země, nazvané „Výstava o životním prostředí“. Cílová skupina této akce byly děti zejména z mateřských a základních škol z celého území ORP Kolín, dále pak studenti středních škol i dospělí návštěvníci. Celková návštěvnost byla 6 000 osob.

Obrázek 2: Informační stánek Národního parku Šumava na výstavě v Kolíně

ITEP – veletrh cestovního ruchu Plzeňského kraje

15. - 17. 9. 2022, TJ Lokomotiva Plzeň

Správa Národního parku Šumava se stejně jako v přechozích letech zúčastnila veletrhu cestovního ruchu s názvem ITEP se zaměřením na rodiny s dětmi. Správa Národního parku Šumava zde prezentovala jedinečnost území Národního parku Šumava a své interaktivní materiály (brožury, určovací klíče, ...) a knihy. Celková návštěvnost veletrhu byla cca 13 000 osob.

Obrázek 3: Informační stánek Národního parku Šumava na veletrhu ITEP v Plzni

Obrázek 4: Poznávání plazů na stánku Národního parku Šumava na veletrhu ITEP v Plzni

Dotační projekty

- Název projektu: „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg. č. 1200500044“

Dotační titul:	Projekty SFŽP, 05/2020, 5.5.E
Celková částka projektu:	1 175 583,97 Kč
Manažer projektu:	Ing. Petra Střelečková
Finanční manager:	Ing. Petra Klasová
Odborný garant:	Jan Dvořák
Termín realizace:	1. 2. 2021 – 31. 12. 2022

Projekt je zaměřen na aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava.

Realizovány v rámci tohoto projektu byly programy s doprovodem na elektrickém skútru a celodenní program pro širokou veřejnost k příležitosti 30. výročí od založení Národního parku Šumava, který se uskutečnil v sobotu 16. 7. 2022 před informačním střediskem Rokyta.

Den Národního parku Šumava

Před Informačním střediskem Rokyta se již tradičně konala celodenní akce s názvem „Den Národního parku Šumava“. Akce byla zaměřena na 30. výročí od založení Národního parku Šumava. Akce se měla konat již v roce 2021, ale z důvodu pandemickým opatření týkající se Co-Vid19 byly uskutečněna až v roce 2022.

Na akci se představili i zástupci osttních národních parků a to Krkonoše a Podyjí. Představena byla tradiční šumavská řemesla, připraveny byly řemeslné dílny a prodejní stánky místních lokálních certifikovaných výrobců Originální šumavský produkt. Velkému zájmu se těšila řemeslná dílna, kdy si nejen malí ale i velcí mohli vybarvit – obarvit dřevěného ptáčka dle předlohy nebo zcela dle vlastní fantazie. Pro děti bylo připraveno i malování na obličej a další zájmové aktivity.

V rámci tohoto dne byly zasady i dvě lípy, které zasadili ředitelé Národního parku Šumava Pavel Hubený a ředitel Národního parku Bavorský les Franz Leibl.

Obrázek 5: Sazení lip - ředitelé Pavel Hubený a Franz Leibl

K dispozici byly aktivity se zaměřením na poznání fauny a flory a její ochrany, které zajišťovali lektoři ze středisek enviromentálního vzdělávání Správy NP Šumava. Informační a strážní služba NP Šumava a Bavorského lesa představila svojí práci. Četnému zájmu se těšila ukázka telemetrie a představení výsledků výzkumu „rysovi na stopě“, ale také mykologický koutek s ukázkami hub. V rámci akce byl představen nový společný kalendář Národního parku Šumava a Bavorského lesa na rok 2023.

Obrázek 6: Národní park Šumava - ukázka telemetrie rysa ostrovida

Prezentovány byly i místní destinační spolky Šumavsko, ToPošumaví a Sušicko. Pro děti bylo připraveno divadelní představení a o hudební doprovod se postaralo hudební skupina Nathanika, které doplnil svým recitálem Vojta Violinist.

Celá akce trvala od 10.00 – 17.00 hodin a v průběhu celého dne akci navštívilo přes 1 800 návštěvníků.

Vycházky, přednášky a doprovody na skútru

V roce 2022 byly realizovány programy pro návštěvníky s pohybovým nebo zrakovým omezením - držitele průkazu osob se zdravotním postižením (na vozíku, TP, ZTP, ZTP/P) a pro seniory 65 + a to jak vycházky a přednášky, tak i doprovody na elektrických skútrech na území Národního parku Šumava a to v oblasti Stožeka.

Tabulka 9: Přehled realizovaných vycházek a přednášek v rámci projektů „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg.č. 1200500044“ za rok 2022

Datum	Přednášející	Název přednášky	Počet účastníků
02.02.2022	Radek Karko	Jak se fotí šumavská divočina	17
22.03.2022	Josefa Volfová	Tajemná kočka Šumavy	15
06.04.2022	Petra Kolařová	Šumavské zvyky a tradice	17
21.04.2022	Alois Pavlíčko	Za přírodou a hmyzem Šumavy	18
21.06.2022	Olga Kaiferová	Výprava za šumavskými bobry	13
13.09.2022	Olga Kaiferová	Historie a současnost Kvildska	9
29.09.2022	Alois Pavlíčko	Krásy šumavských motýlů	3

01.11.2022	Štěpánka Seidlová	Záhady šumavských mravenišť	22
30.11.2022	Jiřina Tůmová	Pohled do šumavských tradic	15
04.10.2022	Josefa Volfová	Vlk a jeho příběh	11
CELKEM účastníků:	140		
Průměrný počet návštěvníků / program	14		
Počet přednášek	10		

Celkem se přednášek a vycházek zúčastnilo 140 osob a uskutečnilo se v roce 2022 celkem 10 programů, kdy průměrná návštěvnost byla 14 osob.

Obrázek 7: Vycházka kolem Kvildska

Celkem se v roce 2022 vyjížděk na elektrickém skútru zúčastnilo 87 osob a uskutečnilo se celkem 32 programů, kdy průměrná návštěvnost byla 3 osoby.

Tabulka 10: Přehled realizovaných doprovodů na skútru v rámci projektů „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg.č. 1200500044“ za rok 2022

měsíc	počet vyjížděk	počet účastníků
červen 2022	7	16
červenec 2023	7	24
srpen 2024	8	22
září 2025	6	15
říjen 2026	4	10
Celkem vyjížděk	32	
Celkem návštěvníků programů:	87	
Průměrný počet návštěvníků / program	3	

- Název projektu: „Efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava, reg.č. 1210600068“

Dotační titul: Projekty SFŽP, 06/2021, 5.5.E

Celková částka projektu: 1 176 031,00 Kč

Manažer projektu: Ing. Petra Střelečková

Finanční manager: Ing. Petra Klasová

Odborný garant: Jan Dvořák

Termín realizace: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2024

Projekt je zaměřen na efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava s cílem rozšíření environmentálního vzdělávání - interpretace velkoplošného chráněného území Národní park Šumava pro všechny cílové skupiny.

V roce 2022 byly realizovány následující aktivity:

- **Vycházky a doprovody „Nazujte si pohorky a vyrazte do přírody“**

V roce 2022 připraveno a realizováno 6 vycházek; rezervace probíhali přes webovou stránku <https://www.npsumava.cz/udalosti/>

Dobrodružné výpravy za poznáním jedinečné přírody v Národním parku Šumava do šumavské přírody nejen s profesionálními průvodci Divočinou ale i s odborníky. Na výběr byly vycházky se zaměřením nejen na faunu či flóru, ale i na místní zajímavou historii, ať už na tu nedávnou či téměř zapomenutou.

Obrázek 8: Vycházka „Za mravenci jako půdní farmáři“

Celkem bylo naplánováno a i uskutečněno 6 vycházek, vycházek se zúčastnilo 77 osob, průměrná návštěvnost na 1 vycházku byla 13 osob.

Tabulka 11: Celkový přehled realizovaných vycházek „Nazujte si pohorky a vyrazte do přírody“

Datum realizace	Lektor	Název vycházky / přednášky	Počet účastníků programu
13.07.2022	Roman Žaloudek	KŘEMELNÁ	14
22.07.2022	Jiří Tůma	MRAVENCI JAKO LESNÍ FARMÁŘI	10
23.07.2022	Michala Tůmová	ŽELVUŠKY A JINÁ PŮDNÍ ZVÍŘÁTKA	21
03.08.2022	Jan Holec	HOUBY ŠUMAVY	14
13.08.2022	Radek Mařík	DIVOČINA ŠUMAVY	6
24.08.2022	Alois Pavlíčko	MOTÝLI ŠUMAVY	12
Celkem vycházek			6
Celkem návštěvníků programů:			77
Průměrný počet návštěvníků / program			13

Propagační předměty

V rámci projektu byly vydány následující propagační předměty: multifunkční šátek s motivem „vlka obecného“, magnetické záložky s motivy rysa ostrovida, vydry říční, vlka obecného a sokola stěhovavého.

Obrázek 9: Multifunkční šátek s motivem „vlka obecného“

Obrázek 10: Ukázka realizace magnetických záložek

Kniha „Šumavské skvosty“ v Braillově slepeckém písmu

V rámci projektu byly vydána publikace, která navazuje na vydání Průvodce po Národním parku Šumava v Braillově písmu s haptickými mapami z roku 2014. Jejím posláním je zpřístupňovat nevidomým a těžce zrakově postiženým občanům zajímavé informace s tématy ochrany přírody a přiblížit této cílové skupině důvody existence a důležitosti chráněných území u nás i ve světě.

Publikace pro osoby se zrakovým hendikepem se zaměřením na významné fenomény fauny a flóry Národního parku Šumava byla vytištěna v kombinaci Braillova slepeckého písma a zvětšeného písma pro slabozraké.

Obrázek 11: Kniha Šumavské skvosty - ukázka realizace

- Název projektu: „Audio knihy Národního parku Šumava“

Dotační titul: Projekty SFŽP, 06/2021, 5.5.E

Celková částka projektu: 145 632,00 Kč

Manažer projektu: Ing. Petra Střelečková

Finanční manager: Ing. Marcela Poklopová

Odborný garant: Jan Dvořák

Termín realizace: 1. 1. 2022 – 30. 4. 2023

V rámci projektu byly vytvořeny dvě audio knihy již ze stávajících knih, které vydala Správa Národního parku Šumava a to kniha Národní park Šumava – 30 let a publikace Šumavské skvosty – fauna a flóra Národního parku Šumava v Braillově slepeckém písmu.

Audio knihy:

- Šumavské skvosty
- Národní park Šumava – 30 let

Formou audioknihy je představen Národní park Šumava osobám se zrakovým postižením, kteří mají velmi omezenou možnost seznamovat se s historií, vývojem a významem tohoto jedinečného zvláště chráněného území.

Prostřednictvím nové moderní technologie tj. audio formátu získají cílové skupiny populárně naučnou formou nové informace a rozšiřují tak portfolio organizace o další prvky environmentálního

vzdělávání. Tento projekt navazuje analogicky na již proběhlé či probíhající projekty a v podobě audio knih tak vhodně doplňuje probíhající aktivity.

Audio knihy jsou volně ke stažení na podcastových platformách a webových stránkách organizace.

- Název projektu: „Vzdělávání a osvěta poskytovatelů služeb cestovního ruchu v Národním parku Šumava“

Dotační titul: Projekty SFŽP, 06/2021, 5.5.E

Celková částka projektu: 1 174 910,00 Kč

Manažer projektu: Ing. Petra Střelečková

Finanční manager: Ing. Petra Klasová

Odborný garant: Jan Dvořák

Termín realizace: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023

Cílem tohoto projektu je podpora místních subjektů poskytující kvalitní služby v oblasti cestovního ruchu (ubytování, stravování, služby či zážitky) a prostřednictvím těchto subjektů aktivně informovat veřejnost o unikátnosti přírody a důvodech její ochrany, ale také zvyšování akceptace jedinečného území Národního parku Šumavy. V rámci projektu budou realizovány workshopy pro poskytovatele služeb cestovního ruchu (ubytovací, stravovací a zážitky) s odborníky v oblasti na udržitelný cestovní ruch, komunikaci ochrany přírody, životního prostředí s veřejností, psychologické otázky kontaktu s přírodou či workshop zaměřený na motivaci pro ochranu životního prostředí.

V rámci workshopů bude připraven se všemi aktéry společný materiál "Manuál Partner NP", který zohlední potřeby regionu a bude v ucelené a jednotné formě informovat efektivně návštěvníky těchto subjektů.

V roce 2022 proběhl I. Úvodní seminář, který se uskutečnil dne 29. 11. 2022 v hotelu Zlatá Hvězda.

PROGRAM:

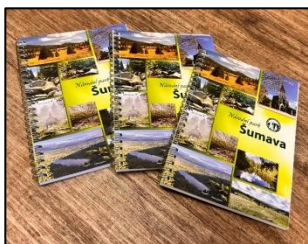
9:30	Registrace účastníků semináře
10:00	Úvodní slovo, představení projektu – Ing. Petra Střelečková, Jan Dvořák
10:15	Socioekonomický monitoring návštěvníků v NP Šumava – Mgr. Josef Štemberk
11:00	Coffee break
11:15	Workshop /příprava materiálů pro návštěvníky – Projektový team
12:00	Oběd
13:00	Elektronizace a budoucí trendy v cestovním ruchu v ČR – Ing. Jaromír Polášek
14:00	Diskuze, vyhodnocení
Cca 15:00	Ukončení akce

Semináře se zúčastnilo 49 osob.

Propagační předměty

V rámci projektu byly vydány následující propagační předměty: deštník, blok A5 a laynard.

Obrázek 12: Ukázky propagačních materiálů

3.3.2. Péče o návštěvníky se zdravotním omezením

Lenka Dvořáková

V rámci projektu „Aktivity pro zvýšení povědomí o významu Národního parku Šumava, reg. č. 1200500044“ byly v roce 2022 uskutečnány programy pro cílovou skupinu senioři a návštěvníci s pohybovým a zrakovým hendikepem.

V rámci projektu se uskutečnilo 32 výletů na skútru (kompenzační pomůcka) s doprovodem po třech trasách ze základny ve Stožci.

Obrázek 13: Výlet na skútru

4 přednášky:

- „Jak se fotí šumavská divočina“ – s fotografem, filmařem a dobrovolným strážcem přírody Radkem Karkem.
- „Rys – tajemná kočka Šumavy“ a „Vlk a jeho příběh“ – obě s koordinátorkou šumavského terénního monitoringu a rysích hlídek Josefou Volfovou.
- „Záhady šumavských mravenišť“ – s výzkumníci šumavských mravenců Štěpánkou Seidlovou.

2 workshopy:

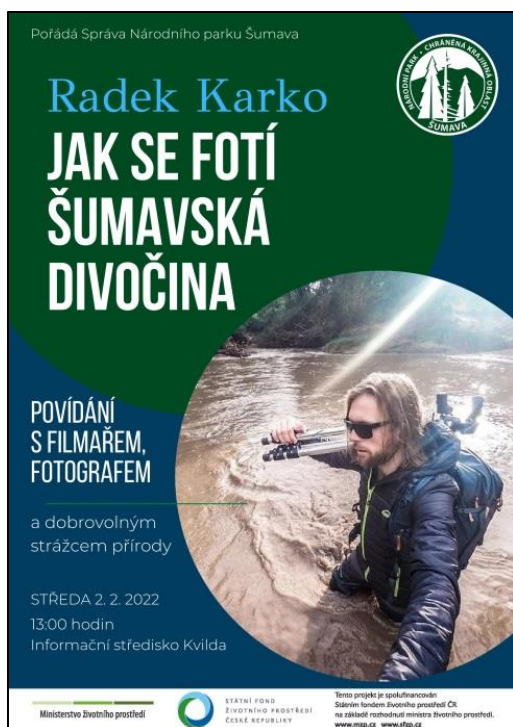
- „Šumavské zvyky a tradice“ – s tématem jara a Velikonoc na staré Šumavě
- „Pohled do šumavských tradic“ – setkání v adventním čase.

4 výlety s doprovodným výkladem:

„Za přírodou a hmyzem Šumavy“, „Výprava za šumavskými bobry“, „Historie a současnost Kvildska“ a „Krása šumavských motýlů“

Akce s podtitulem “NP Šumava 30 let” tematicky navazovaly na výročí založení Národního parku Šumava a byly určeny především pro členy vimperského Seniorklubu.

Obrázek 14: Plakát programu

3.3.3. Webový portál organizace, sociální sítě

Lenka Dvořáková

Webový portál organizace na adrese npsumava.cz běžel celý rok bez jediného výpadku. Všechny jeho další součásti, kterými jsou registrační systémy pro programy Průvodci divočinou (vychazky.npsumava.cz), pro Splouvání Vltavy (splouvani.npsumava.cz) a e-shop (eshop.npsumava.cz) pro on-line prodej našich výrobků fungovaly k plné spokojenosti uživatelů.

Nejčastěji obnovovanou částí webu byly Aktuality (51 příspěvků), Úřední deska (36 příspěvků) a oddíl věnovaný ekologické výchově.

Přes e-shop byl realizován celkový prodej za 315 541 Kč. Ve 478 objednávkách si zákazníci zakoupili 3 258 položek zboží.

Přes rezervační systém pro Splouvání Vltavy bylo realizováno 2 005 objednávek s čistou tržbou 1 521 000 Kč.

U rezervačního systému pro Průvodce divočinou se jednalo o 571 objednávek s čistou tržbou 540 850 Kč.

Tabulka 12: Návštěvnost portálů

	npsumava.cz	eshop.npsumava.cz
Uživatelé	137 951	9 910
Návštěvy	232 579	13 100
Zobrazeno stránek:	557 623	49 786
• z mobilního telefonu	59,77%	49,76 %
• z PC	38,32%	48,40 %
• z tabletu	1,91%	1,85 %

Facebookový profil Správy NP Šumava dosáhl v roce 2022 počtu 36 tisíc fanoušků, ten instagramový (založený v září r. 2020) má 3,5 tisíce sledujících.

Podle věku a pohlaví sleduje FB profil 59,3 % žen a 40,7 % mužů, nejvíce ve věkové skupině 35 - 44 let.

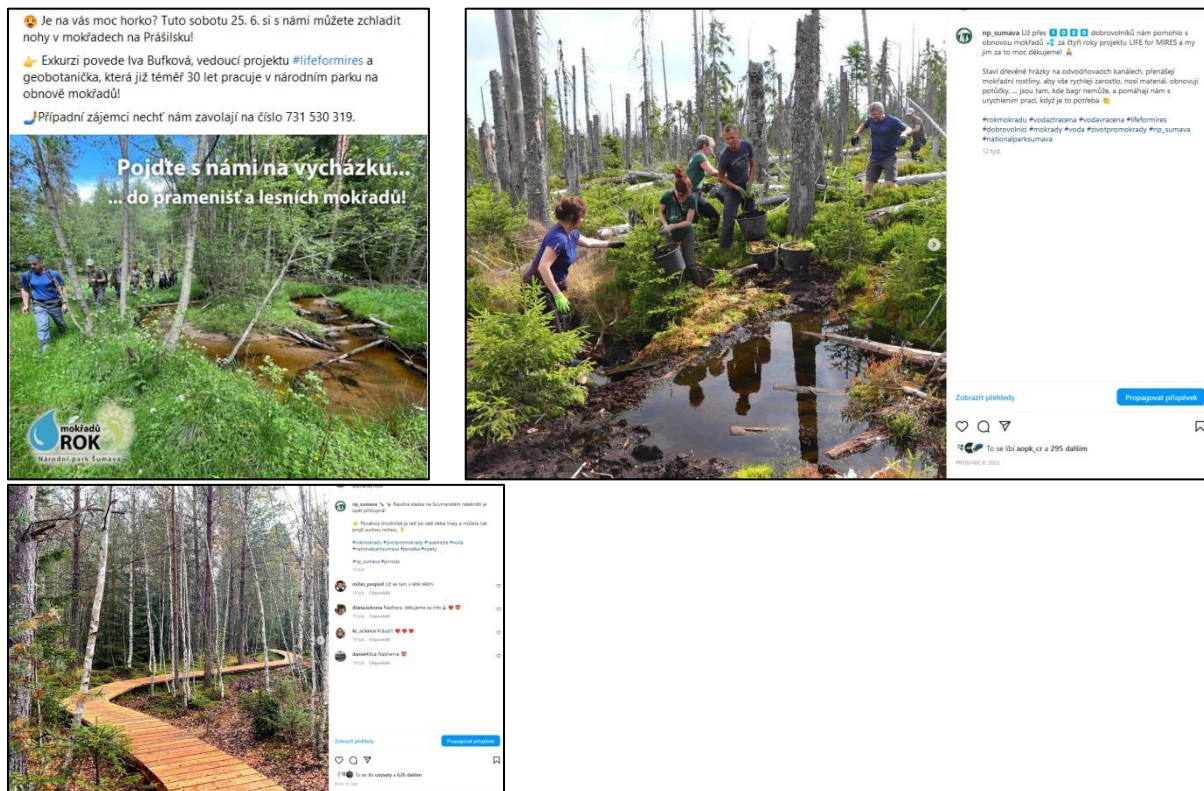
U IG profilu je to 56,4 % žen a 43,6 % mužů, nejčastěji z věkové skupiny 25 - 34 let.

Tabulka 13: Návštěvnost sociálních sítí

ROK 2022	FB	IG
Dosah stránky	1 807 402	35 844
Návštěvy profilu	28 596	8 675

Rok 2022 byl ve znamení mokřadů a jejich obnovy a tomu byla také přizpůsobena velká část příspěvků.

Obrázek 15: Příspěvky na sociálních sítích

3.3.4. Dostupná Šumava

Josef Štemberk

Program DOSTUPNÁ ŠUMAVA připravuje Správa Národního parku Šumava od roku 1998. Tento program je od počátku určený pro seniory a osoby se sníženou mobilitou (tj. držitele ZTP, ZTPP). Jde o cyklus autobusových zájezdů po Národním parku Šumava, kam se jinak návštěvníci dostanou pouze pěšky nebo na kole. Nevede tam žádná veřejná cesta. Kapacita autobusu je 33 míst a hlásí se jednotlivci i celé skupiny. V roce 2022 byla cena za celodenní zájezd 400 Kč a hlavními nástupními místy byla jako vždy Sušice a Vimperk. Program byl naplánován jako obvykle mimo hlavní turistickou sezónu, tj. od poloviny května do konce června a na podzim po celé září-říjen. V roce 2022 byly hlavními cíli zájezdů: kostel sv. Vintíře v Dobré Vodě u Hartmanic, jezero Laka v Národním parku Šumava a rozhlednu Pancíř u Železné Rudy. Účastníci byly rovněž seznámeni s projektem revitalizací rašelinišť Life for Mires, neboť pro letošek byl vyhlášen „Rok mokřadů“.

Smluvním dopravcem pro tyto poznávací zájezdy po Šumavě byl Z-GROUP BUS, divize ČSAD autobusy Plzeň a.s., který od stanoveného termínu v dubnu nabírá rezervace míst. Z celkem 45 naplánovaných zájezdů se konalo 38, neboť podmínkou je nejméně 25 zarezervovaných míst z celkem 33. Akcí se celkem zúčastnilo 1 056 osob. Autobusy pro tento výkon najezdily celkem 11 114 km. Jako průvodkyně doprovázela účastníky p. Milada Váňová (*1936) ze Sušice s dvěma dalšími průvodkyněmi na záskok.

Obrázek 16: Dostupná Šumava na Hůrce

3.3.5. Výstavy

Štěpán Rosenkranz

Seznam výstav a jejich zaměření:

- **Šumava** – význam a ochranné statuty Šumavy, lesy v NP Šumava, výsledky dálkového průzkumu Země (analýza družicových snímků)
- **Krajina a lidé Šumavy ve třech tisíciletích** – Krajinný integrovaný plán rozvoje regionu NP Šumava, spolupráce s regionem, krajina a lidé Šumavy v historickém a současném kontextu, přírodní hodnoty Šumavy
- **Zachráněné dědictví** – Prezentace záchrany drobných sakrálních památek (křížků, božích muk apod.) v krajině Šumavy. Projekt probíhal v letech 2000 – 2004.
- **Divočina bez hranic** – prvky obsahují hlavně obrazovou informaci a poukazují na přírodní hodnoty Šumavy (ekosystémy, fauna, flóra).
- **V soukromí divočiny** - fotografie známých a méně známých zvířat, které byly zachyceny na fotopasti
- **Zblízka** - Netradiční "makro" pohled na šumavskou flóru a faunu zaměstnanců Správy Národního parku Šumava. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.
- **Pod hladinou** - Výstava nabízí netradiční pohled pod vodu šumavských řek a jezer, autorem je fotograf Petr Hůla. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.
- **Pralesy Šumavy** – Výstava vznikla na základě stejnojmenné knihy. Na fotografiích jsou zachyceny známé pralesy Boubín a Žofín, Prameny Vltavy, Mokřůvka nebo Trojmezná, ale také místa známá méně. Řada z nich je o to zajímavější, jako je Jezerní skála nad řekou Blanící nebo Černý les ve vojenském prostoru Boletice. Autorem fotografií je Tomáš Čamra.
- **Boubín** - Výstava vznikla k výročí 160 let Boubínské rezervace a ukazuje pestrost a různorodost pralesa včetně detailních záběrů rostlin a hub. Na výstavě se jako autoři podíleli Pavel Hubený a Pavla Čížková.
- **Národní park Šumava v proměnách času** - Výstava připomíná 30 výročí od založení Národního parku Šumava. Zaměřuje především na proměnu míst a to nejen v počátcích vzniku národního parku, ale i před ním tedy v 70. a 80. let 20. století. Na historických fotografiích ukazuje nejen proměnu krajiny, ale i letní či zimní turismus, nebo zajímavé osobnosti, které Šumavu navštívily.

Obrázek 17: Výstava Národní park Šumava v proměnách času v IS Kašperské Hory

Výstavy v informačních a návštěvních centrech Správy NP Šumava:

- IS Kvilda
 - leden – srpen - Czech Nature Photo (výběr soutěžních fotografií)
 - září – říjen – Srdcem na Šumavě (Pavel Semerád)
- NC Kvilda
 - prosinec 2021 – duben – Výtvarná soutěž
 - květen – srpen – letecké snímky mokřadů (Radek Plíhal)
 - září – leden 2023 – Výtvarná soutěž
- NC Srní
 - leden – únor – 100 let ochrany přírody v Rusku
 - květen – Květen přírody
 - červen – srpen - Srdcem na Šumavě (Pavel Semerád)
 - září – leden 2023 - letecké snímky mokřadů (Radek Plíhal)
- IS Kašperské Hory
 - květen – únor 2023 – Národní park Šumava v proměnách času
- IS Poledník
 - červen – září - letecké snímky mokřadů (Radek Plíhal)

Zapůjčené výstavy:

- NP Bavorský les / IS Neuschönau
 - květen – září – Pod hladinou
- MÚ Prachatice
 - duben – Šumava v proměnách času
 - listopad – Květena Šumavy
- MÚ Sušice
 - červenec – srpen – Květena Šumavy

Obrázek 18: Výstavy fotografií Czech Nature Photo v IS Kvilda

3.4. Oddělení informačních středisek a environmentální výchovy

Mgr. Martina Kučerová

V roce 2022 byla činnost středisek informačních středisek, návštěvnických center a středisek environmentální výchovy částečně omezena z důvodu krizových opatření v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19.

V roce 2022 byly v provozu tato zařízení:

Střediska s nabídkou výukových programů (max. jednodenních):

- SEV Vimperk
- SEV Kašperské Hory
- NC Srní
- NC Kvilda

Střediska s nabídkou pobytových akcí:

- SEV Stožec
- SEV Horská Kvilda

Návštěvnická centra:

- Návštěvnické centrum Srní – výběhy vlků
- Návštěvnické centrum Kvilda – výběhy jelenů, rysa ostrovida.

Informační střediska celoročně otevřená:

- Informační středisko Kvilda
- Informační středisko Stožec,
- Informační středisko Kašperské Hory
- Informační středisko Alžbětín

Informační střediska sezónní:

- Informační středisko Svinná Lada
- Informační středisko Poledník

V roce 2022 byla zpracována nová nabídka středisek environmentální výchovy na webu Správy interaktivní formou: <https://www.npsumava.cz/navstivte-sumavu/ekologicka-vychova/>.

NÁRODNÍ PARK
ŠUMAVA

PŘÍRODA
V ROČNÍM OBDOBÍ

STROMY

LES

VODA

RAŠELINŠTĚ

Tabulka 14: Celkový souhrn EVVO

	SEV Vimperk	SEV K.Hory	SEV Stožec	SEV Horská Kvilda	NC Srní	NC Kvilda	CELKEM
výukové programy	142	107	189	198	5	11	652
počet účastníků	2 714	1858	3 707	5207	128	311	13 925
Výtvarná soutěž	327	-	-	-		-	327
přírodovědná soutěž	2 511	-	-	-		-	2 511
Semináře – počet účastníků	HK	-	-	66		-	66
Příjem za výukové programy	75 380	79 190	127 840	170 860	5750	15 550	474 570
Příjmy za Den Země a ostatní	3 330	15 780	5 580	33 000		-	57 690
Příjmy za ubytování	-	-	434 360	1 214 130		-	1 648 490
Příjmy za prodej materiálů *	-	290 577		44 520	1.814.232	1.039.785	3 189 114

Tabulka 15: Celkový souhrn programů pro veřejnost

	IS Kvilda	IS Alžbětín	IS Stožec	IS Kašperské Hory	NC Srní	NC Kvilda	CELKEM
Počet programů pro veřejnost	17	2	14	18	1	1	53
Počet účastníků	219	24	1939	579	250	106	3 117
Komentované vycházky – počet účastníků	-	-	-	-	1014	4 170	5 184
Příjmy za PPV	9340	480	18120	5 830	2 600	1 650	38 020

Tabulka 16: Celkové příjmy oddělení 44 v roce 2022

	Příjem
Tržby prodej materiálů	6 490 920,40 Kč
Příjmy za PPV	38 020 Kč
Parkovné	3 962 481 Kč
Vstupné (pouze Poledník)	1 581 620 Kč
EVVO (výukové programy)	516 160 Kč
EVVO (ubytování)	1 648 490 Kč
CELKEM	14 237 691,40 Kč

Tabulka 17: Srovnání příjmů 2018 – 2022

příjmy za/ rok	2018	2019	2020	2021	2022
tržby - prodejní materiál	4 229 887,80	4 297 968,90	3 906 761,00	4 228 435,00	6 490 920,40
parkovné	2 238 720,00	1 810 832,00	2 165 465,00	3 733 591,00	3 962 481,00
vstupné	součástí tržeb	součástí tržeb	0,00	110 250,00	1 581 620,00
PPV	51 840,00	52 280,00	24 240,00	9 760,00	38 020,00
programy EV	617 719,00	535 168,00	104 630,00	134 288,00	516 160,00
ubytování EV	946 530,00	1 040 139,00	675 470,00	781 671,00	1 648 490,00
Celkem	8 084 696,80	7 736 387,90	6 876 566,00	8 997 995,00	14 237 691,40

3.4.1. Středisko environmentální výchovy Vimperk

Stanislav Čtvrtník, Martina Maunová

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro předškolní děti (MŠ) jsme v roce 2022 nabízeli 23 druhů výukových programů.
- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2022 nabízeli celkem 31 druhů výukových programů vč. 4 programů v Bavorském lese.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2022 nabízeli celkem 39 druhů výukových programů vč. 5 programů v Bavorském lese.
- Pro střední školy jsme v roce 2022 nabízeli 38 druhů výukových programů, vč. 5 programů v Bavorském lese.

SEV Vimperk v roce 2022 nabízelo celkem 131 druhů výukových programů pro školy.

Tabulka 18: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2022

Věková kategorie	Počet výukových programů za rok 2022	Počet osob
MŠ	49	806
1. stupeň ZŠ	60	1055
2. stupeň ZŠ	25	467
SŠ	8	303
Celkem 142 uskutečněných výukových programů		2 714 dětí

Příjmy za výukové programy: 75 380,- Kč.

SEV Vimperk v roce 2022 vedlo celkem 142 výukových programů pro školy. Celkem se jich zúčastnilo 2 714 dětí.

Tabulka 19: Nejžádanější témata výukových programů v SEV Vimperk za rok 2022*

Výukový program (všechny stupně škol)	Četnost výuky programu	Celkový počet osob na programu
Rašeliniště	23	478
Bezlesí (louka)	14	296
Voda	13	274

*) Údaje v tabulce vychází z realizace výukových programů pořádaných k příležitosti Roku mokřadů a k omezení výuky v lednu a únoru z důvodu pandemie koronaviru.

Den Země SEV Vimperk – akce pro školy

Po uvolnění opatření proti koronaviru začalo SEV Vimperk svoji činnost vykonávat jako v minulých letech. V dubnu se uskutečnil tradiční Den Země pro školní kolektivy. Tato akce byla organizována v poměrně komornějším pojetí – zúčastnily se ho pouze první ročníky vimperských škol a dvě třídy ze ZŠ praktické. S místem pro konání Dne Země pomohlo MěKS Vimperk, které poskytlo prostory letního kina. Hravá stanoviště pro děti personálně zajišťovali pracovníci středisek EV a informačních středisek, pomáhaly i pracovnice DDM Vimperk.

Zúčastněné školy (téma - Rok mokřadů – putování po řece)

- ZŠ Smetanova Vimperk (2 třídních kolektivů)
- ZŠ TGM Vimperk (3 třídní kolektivy)
- ZŠ praktická Vimperk (2 třídní kolektivy)
- ZŠ Horní Vltavice (1 třídní kolektiv)

Tematické akce pro školy Den Země se zúčastnilo celkem 111 dětí ze 4 základních škol, počet třídních kolektivů byl 8.

Autobusové výpravy pro školy – akce pro ZŠ „30 let Národního parku Šumava“ a „Rok mokřadů“

V měsících květen, červen a září 2022 se uskutečnily akce pro partnerské základní školy k příležitosti Roku mokřadů a k příležitosti 30. výročí vzniku Národního parku Šumava. Díky dotačnímu projektu s možností financování autobusové dopravy jsme organizovali exkurze pro školní kolektivy. Cílem exkurzí byly terénní výukové programy do oblastí se šumavskými mokřady a vodstvem – Tříjezerní slať, Jezerní slať, Chalupská slať, Povydí (Srnsko a Modravsko) – Vchynicko-tetovský plavební kanál a řeka Vydra. Jednalo se o pěší exkurze územím, při nichž probíhaly výukové aktivity na téma mokřady, rašelině, vodstvo a Národní park Šumava. Aktivity seznamovaly zúčastněné žáky s mokřadní faunou a flórou, specifiky těchto biotopů a tvorbou krajiny přírodními procesy i vlivem lidské činnosti. Dále se věnovaly významu zdejší přírody a její ochraně s důrazem na třicetiletou existenci zdejšího národního parku. Aktivity byly realizovány formou práce s didaktickými pomůckami, formou pohybových her a prožitků. Výukové programy vedli lektori SEV Vimperk a SEV Kašperské Hory. Akce byly organizovány tak, že autobusem se školní kolektivy dopravily od škol na daná výchozí místa v NP Šumava, kde absolvovaly akci s lektory SEV (celá školní skupina z autobusu byla rozdělena na 2 menší skupiny o cca 20 žácích). Po skončení akce autobusy odvezly děti zpět k jejich domovským školám. V případě nepřízně počasí byla na akci využívána jako zázemí návštěvnická zařízení Správy NP Šumava (IS Kvilda, NC Kvilda, NC Srní, IS Svinná Lada a částečně také Soví voliéry Borová Lada). Celkem bylo vypraveno 15 autobusů a zrealizováno 30 exkurzí s výukovými aktivitami. Akcí se dohromady zúčastnilo 529 dětí.

Obrázek 19: Na výukových programech pro školy nechybí pohybové a prožitkové aktivity.

Akce pro mateřské školy

V letošním roce probíhala spolupráce s mateřskými školami v rámci projektu „Malé učení pro velké skřítky“. Tento projekt je kombinací výukových programů vedených lektory SEV a samostatné práce dětí v MŠ, kde používají originální pracovní sešit.

Díky poklesu pandemie se v roce 2022 konečně uskutečnily i akce spjaté s projektem. V červnu se pro školky konal program, kde kromě prožitkových aktivit a vyhodnocení projektu čekala na děti odměna za jejich celoroční práci – sešit Národního parku Šumava s motivem skřítků. Na počátku nového školního roku byl zahájen další ročník projektu. Letošní ročník jsme zahájili úvodním programem o NP Šumava spojeným s programem „Svět vlka“ v NC Srní. Úvodní akce se zúčastnilo 266 dětí z 15 kolektivů. Akci připravila lektorka SEV Vimperk, na realizaci se podílela lektorka SEV Kašperské Hory a lektor NC Srní.

Spoluúčast SEV Vimperk na akcích pro školy v rámci projektu Lesní dílna

Jedná se o aktivity spjaté s nově otevřenou Lesní dílnou ve Stožci (viz samostatná kapitola). SEV Vimperk v květnu a v červnu 2022 zajišťovalo lektorské doprovody pro žáky a studenty partnerských škol NP Šumava při výpravách do NP Bavorský les. Zde si účastníci akcí prohlíželi novou didaktickou expozici s modelem hory Luzný ve středisku Hans-Eisenmann-Haus a absolvovali komentovanou vycházku zvířecími výběhy. V září a v říjnu se lektor SEV Vimperk spolupodílel na aktivitách pro partnerské (německé) školy NP Bavorský les. Děti z nich přijížděly do Lesní dílny Stožec, kde absolvovaly tvořivé dopoledne prolnuté zážitkovými aktivitami v terénu.

Přírodovědná soutěž pro školy „Národní park Šumava ve školních lavicích“

Přírodovědná soutěž probíhala stejně jako v dřívějších letech před pandemií – dělila se na kolo školní (vyplňování pracovních listů ve školách) a kolo terénní (pro soutěžící, kteří postoupili ze školního kola). Soutěžící byli rozděleni do 7 kategorií podle věku (školního ročníku). Soutěž se konala ve spolupráci s projektem Správy NP Šumava „LIFE for MIREs“ a vzhledem k jejímu tematickému zaměření nesla v názvu podtitul „Velká mokřadní soutěž“. Pro účast do soutěže jsme tradičně oslovili školy v regionu.

V prvním kole se soutěže zúčastnilo 2 511 dětí z 29 škol z okresů Prachatice, Klatovy, Č. Krumlov a Strakonice. Do druhého kola postoupilo 255 soutěžících. Z nich pak vzešlo celkem 22 vítězů (1. až 3. místo v každé ze 7 soutěžních kategorií; v 1. kategorii se o 3. místo dělily 2 děti).

Obrázek 20: Vítězové přírodovědné soutěže se společně vypravili do Národního parku Bavorský les.

První (školní) kolo

- vyhlášení soutěže: únor 2022
- průběh prvního kola ve školách: březen 2022
- účast 29 škol (okresy Prachatice, Strakonice, Klatovy, Č. Krumlov)
- 2 511 soutěžících

Tabulka 20: Počty soutěžících v daných kategoriích

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Počet soutěžících:	350	308	311	382	369	356	435

Druhé (terénní) kolo

- průběh druhého kola: od 23. do 26. května 2022
- do druhého kola postoupilo 28 škol
- do druhého kola postoupilo 255 žáků

Tabulka 21: Počty soutěžících v daných kategoriích

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Počet soutěžících:	51	39	45	41	25	22	32

Výtvarná soutěž pro veřejnost

SEV Vimperk v roce 2022 vyhlásilo výtvarnou soutěž pro veřejnost nazvanou „Voda v Národním parku Šumava“. V letošním roce byla soutěž opět pořádána ve spolupráci s městem Vimperk a vyhlášení soutěže proběhlo v rámci festivalu NaturVision. Soutěž probíhala formou zasílání výtvarných děl na dané téma. Soutěžící se dělili do 9 kategorií dle věku a zúčastnit se mohli jednotlivci i školní kolektivy. Do soutěže dorazilo celkem 327 výtvarných děl. Zaslaná díla hodnotila odborná porota, z každé kategorie byli vybráni vždy 3 vítězové. V září se konalo slavnostní vyhlášení vítězných prací v rámci galavečera festivalu NaturVision. Pro vítěze jsme připravili doprovodnou akci na Kvildě, kde si společně užili den plný her, poznávání přírody vč. návštěvy jeleních výběhů i tvořivou dílničku. Vítězné práce si široká veřejnost mohla prohlížet do února 2023 na výstavě v NC Kvilda. Díla lze vidět také ve virtuální galerii na webu Správy NP Šumava.

Ostatní akce pořádané pro kolektivy v SEV Vimperk

Dále pokračovala spolupráce SEV Vimperk s Domem dětí a mládeže Vimperk. Po pandemické odmlce jsme obnovili spolupráci s přírodovědným kroužkem „Příroda na paletě“. V letních měsících se nám ve spolupráci s DDM znovu podařilo uskutečnit letní tábor pro 22 dětí v SEV Stožec. Na realizaci se podílela lektorka SEV Vimperk a zaštiťovala program tábora zaměřený na přírodu.

Spoluúčast SEV Vimperk na akcích pro veřejnost

Lesní dílna vás vítá

- Stožec, 4. června 2022.
- Akce pro veřejnost – slavnostní představení Lesní dílny Stožec veřejnosti.
- Činnost SEV: program pro děti. SEV Vimperk zajišťovalo personální obsazení na některých stanovištích.

Den Národního parku Šumava –

- Rokyta, 16. července 2022.
- Akce pro veřejnost – oslava 30. výročí vyhlášení NP Šumava.
- Činnost SEV: program pro děti (stanoviště s aktivitami EV), spoluúčast sezónních pracovníků IS. SEV Vimperk zajišťovalo pomůcky a personální obsazení na stanovišti EV.

Den rysa ostrovida

- Návštěvnické centrum Kvilda (zařízení Správy Národního parku Šumava), 20. července 2022.
- Akce pro veřejnost.
- Činnost SEV: program pro děti na téma rys a jelen (stanoviště s aktivitami EV, stezka s úkoly, tvoření), spolupráce s pracovníky ostatních SEV, IS a NC. SEV Vimperk pomáhalo zajistit tvořivou dílnu.

Den vlka obecného

- Návštěvnické centrum Srní (zařízení Správy Národního parku Šumava), 17. srpna 2022.
- Akce pro veřejnost.
- Činnost SEV: program pro děti na téma vlk obecný (stanoviště s aktivitami EV, stezka s úkoly, tvoření), spolupráce s pracovníky ostatních SEV, IS a NC. SEV Vimperk pomáhalo zajistit tvořivou dílnu a úvodní stanoviště.

Obrázek 21: Díky dotačním projektům jsme s partnerskými školami slavili „Rok mokřadů“ autobusovými výpravami k šumavským rašeliništím.

Tabulka 22: Celková návštěvnost činností organizovaných v SEV Vimperk

	Výukové programy	Akce pro školy mimo výukové programy	Ostatní akce pro kolektivy
Počty osob v roce 2010	1 314 dětí/studentů	550 osob	–
Počty osob v roce 2011	3 385 dětí/studentů	1730 osob	238 osob
Počty osob v roce 2012	3 215 dětí/studentů	185 osob	338 osob
Počty osob v roce 2013	3 267 dětí/studentů	242 osob	224 osob
Počty osob v roce 2014	3 133 dětí/studentů	351 osob	230 osob
Počty osob v roce 2015	3 116 dětí/studentů	326 osob	212 osob
Počty osob v roce 2016	3 313 dětí/studentů	270 osob	103 osob
Počty osob v roce 2017	3 820 dětí/studentů	–	119 osob
Počty osob v roce 2018	3 855 dětí/studentů	396 osob	70 osob
Počty osob v roce 2019	3 633 dětí/studentů	277 osob	16 osob
Počty osob v roce 2020	1102 dětí/studentů	–	
(omezení činnosti – pandemie)	22 osob		
Počty osob v roce 2021	807 dětí/studentů	–	
(omezení činnosti – pandemie)	24 osob		
Počty osob v roce 2022	2714 dětí/studentů		
(částečné omezení činnosti – pandemie)	111 osob	22 osob	

Obrázek 22: Spolupráce s Domem dětí a mládeže Vimperk – letní tábor přírodovědného kroužku ve Stožci.

3.4.2. Informační středisko a středisko environmentální výchovy Kašperské Hory

Miroslava Michnová

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro předškolní děti (MŠ) jsme v roce 2022 nabízeli 15 druhů výukových programů.
- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2022 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro druhý stupeň ZŠ jsme v roce 2022 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2022 nabízeli 12 druhů výukových programů.

SEV KH v roce 2022 nabízelo celkem 75 druhů výukových programů pro školy.

Tabulka 23: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2022

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
MŠ	25	407
1. stupeň ZŠ	62	1089
2. stupeň ZŠ	18	312
SŠ	2	50
Celkem 107 uskutečněných výukových programů		1858 dětí

Příjmy za výukové programy: 79 190,- Kč.

SEV KH v roce 2022 realizovalo celkem 107 výukových programů pro školy.

Celkem se jich zúčastnilo 1858 dětí.

Tabulka 24: Nejžádanější témata výukových programů v SEV Kašperské Hory za rok 2022 (četnost programů / počet účastníků)

Pořadí*	Téma výukového programu	MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ	SŠ	Celkem výukových programů	Celkem účastníků
1.	NP Šumava	-	10/178	5/92	1/25	16	295
2.	Rašeliniště Šumavy	-	8/168	4/74	-	12	242
3.	Dobrodružství vody	7/113	5/89	1/10	-	13	212
4.	Vydra vodní dáma	2/37	5/115	-	-	7	152
5.	Vlčí smečka	7/111	2/33	-	-	9	144
6.	Království šumavských skřítků	2/30	4/75	-	-	6	105
7.	Houby a houbičky	2/34	3/52	-	-	5	86
8.	Tajemství spižírny veverky Zrzečky	-	5/75	-	-	5	75
9.	Ledovcová jezera	-	-	3/72	-	3	72
10.	Šelmy	-	4/67	-	-	4	67

*) dle oblíbenosti s ohledem na všechny stupně škol

Den Země pro základní školy

V roce 2022 jsme pořádali celkem 4 akce pro školy v regionu na téma Rok mokřadů v Národním parku Šumava, kterých se zúčastnilo celkem 536 žáků.

Zúčastněné školy:

- ZŠ TGM Komenského Sušice (84 osob)
- ZŠ Nařžovské Hory a ZŠ Zavlekov (147 osob)
- ZŠ Lerchova Sušice (163 osob)
- ZŠ Kašperské Hory (142 osob)

Uklid'me svět – Uklid'me Česko – Uklid'me Šumavu

V rámci 3 akcí jsme zapojili školy i širokou veřejnost do akce Uklid'me svět.

Akcí se zúčastnilo celkem 266 osob.

Datum	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad	Pneumatiky
sobota 2. duben 2022	12/0	40 kg	0
pátek 22. duben 2022	98/84	75/10 kg plast, 5 sklo	0
pátek 20. květen 2022	156/145	35/10 kg plast, 10 sklo, 10 šrot	1

Akce pro veřejnost pořádané IS a SEV KH v roce 2022

- Počet akcí: 18
- Počet návštěvníků: 579 osob
- Spolupráce s organizacemi v regionu ("Králováčci" při ZŠ Kašperské Hory, MěKIS Kašperské Hory, hrad Kašperk)
- Celková návštěvnost IS KH za rok 2022 je celkem 13 537 osob
- Celkové tržby za prodej materiálů jsou 290 577 Kč

Tabulka 25: Celková návštěvnost činností organizovaných v IS a SEV KH Správy NP Šumava

	Výukové programy	Tematické akce pro školy DZ	Prezentace činnosti NPŠ na jiných akcích	Akce pro veřejnost
počty osob v roce 2010	2 166 dětí	1 271 dětí	725 osob	1 694 osob
počty osob v roce 2011	2 163 dětí	1 410 dětí	1 500 osob	2 825 osob
počty osob v roce 2012	2 872 dětí	2 540 dětí	2 460 osob	2 186 osob
počty osob v roce 2013	3 056 dětí	930 + soutěž 160	60 osob	2 431 osob
počty osob v roce 2014	2 933 dětí	858 + soutěž 250	466 osob	1 823 osob
počty osob v roce 2015	3 703 dětí	1127 + soutěž 130	660 osob	2 396 osob

počty osob v roce 2016	3 599 dětí	1 165 + soutěž 80	150 osob	3 002 osob
počty osob v roce 2017	3 651 dětí	1 015 dětí	695 osob	2 264 osob
počty osob v roce 2018	2 636 dětí	780 dětí	425 osob	2 151 osob
Počty osob v roce 2019	3 044 dětí	1 130 dětí	1 509 osob	2 500 osob
Počty osob v roce 2020	849 dětí	0	0	1238 osob
Počty osob v roce 2021	772 dětí	0	0	441 osob
Počty osob v roce 2022	1858 dětí	536 dětí	266 osob	579 osob

Návštěvnost na akcích IS a SEV KH za rok 2022 celkem 3 239 osob.

3.4.3. Středisko environmentální výchovy Horská Kvilda

Pavel Nagy

Z důvodu pandemie COVID- 19 se provoz střediska v měsících leden – březen nesl v duchu přísných hygienických opatření, kdy výukové programy probíhaly pouze venku a všechny skupiny dětí, které k nám přijížděly, byly testované. Od dubna začal standartní provoz střediska a výuka již také probíhala, v učebně SEV. Postupně se podařilo stabilizovat obsazenost a poptávku střediska na přibližně stejných číslech jako v době před pandemií. Zájem o pobyty s výukovými programy v SEV Horská Kvilda dlouhodobě stoupá. Výhledově na rok 2023 je obsazenost střediska zajištěna.

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2022 nabízeli celkem 21 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2022 nabízeli celkem 22 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro střední a vysoké školy jsme v roce 2022 nabízeli 24 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.

SEV Horská Kvilda v roce 2022 nabízelo celkem 64 druhů výukových programů pro školy.

Tabulka 26: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2022

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
MŠ	7	63
1. stupeň ZŠ	81	2227
2. stupeň ZŠ	72	1943
Gymnázium 8-leté	3	102
Gymnázium 4-leté	10	252
SŠ	3	84
VŠ	1	28
ostatní	21	508
Celkem 198 uskutečněných výukových programů		5207 osob

Příjmy za výukové programy v roce 2022: 170 860 Kč

SEV Horská Kvilda v roce 2022 vedlo celkem 198 výukových programů pro školy. Celkem se jich zúčastnilo 5207 osob.

Tabulka 27: Nejžádanější výukové programy v SEV Horská Kvilda za rok 2022

Výukový program	Četnost výuky programu	Celkový počet osob na programu
Šumavský les	24	635
NP a CHKO Šumava	22	547
Savci Šumavy	17	437
Ptačí svět	13	366
Historie a život na staré Šumavě	14	342
Zvířecí rekordmani	13	342
Pobyťová znamení zvířat	12	329
Šumavská rašeliniště	9	306
Šumavská zima	11	262
Jelen a jeho bratrance	8	240

Tabulka 28: Ostatní akce pořádané pro kolektivy v SEV Horská Kvilda

14. 7. 2022	Seminář pro pedagogy k manuálu „Pojďme na to od lesa“	26
30. 8. 2022	Seminář pro pedagogy k manuálu „Pojďme na to od lesa“	29
19. 9. 2022	Seminář pro pedagogy k manuálu „Pojďme na to od lesa“	11
Celkem za uvedené akce: 33 000 Kč		66 osob

Prodej didaktických materiálů v SEV Horská Kvilda

Pro ubytované v SEV nabízíme prodej didaktických a informačních materiálů vydávaných Správou NP Šumava.

V roce 2021 jsme prodali materiály v ceně: 44 520 Kč.

Celkový počet ubytovaných osob v roce 2022 v SEV Horská Kvilda: 1711 osob.

Příjmy za ubytování (včetně pronájmu kuchyně) v SEV Horská Kvilda za rok 2022: 1 214 130 Kč.

Tabulka 29: Historie návštěvnosti v SEV Horská Kvilda

Rok	Počet výukových programů	Počet osob	Počet PPV/ počet osob	Semináře pro učitele
2016	119	2161	1/18	-
2017	153	2877	3/38	-
2018	189	3652	7/78	-
2019	250	5647	-	-
2020	91	2199	-	-
2021	57	1553	-	-
2022	198	5207	-	3/66
Celková návštěvnost v roce 2022				5207

Mezinárodní přírodovědecké soustředění

- Uskutečnilo se v termínu 24. 7. – 30. 7. 2022.
- Soustředění se zúčastnilo 31 studentů posledních ročníků Gymnázií, SOŠ a Vysokých škol z Národních parků Šumava, Bavorský les, Podyjí, Tahyatal, České Švýcarsko a Saské Švýcarsko.
- Exkurze a přednášky vedli odborníci z řad vědeckých pracovníků univerzit a Správy NP Šumava.
- Většina přednášek a exkurzí byla vedena v anglickém jazyce.

Spolupráce s ostatními SEV Správy NP Šumava**Semináře k manuálu „Pojďme na to od lesa“**

- SEV Horská Kvilda, 14. 7. 2022, 30. 8. 2022 a 19. 9. 2022
- Pořadatel střediska environmentální výchovy Správy NP Šumava.
- Představení Manuálu účastníkům semináře.
- Prezentace aktivit z Manuálu lektory ze středisek environmentální výchovy Správy NP Šumava.

Den rysa v Návštěvnickém centru Kvilda

- NC Kvilda 20. 7. 2022
- Akce pro veřejnost, pořadatel střediska environmentální výchovy Správy NP Šumava a návštěvnické centrum Kvilda.
- Činnost SEV: zajištění stanovišť s aktivitami EV pro děti a dospělé (hry, tvoření, soutěže, didaktické pomůcky, exponáty, mikroskopování).

Mezinárodní tábor v NP Thayatal

- Uskutečnil se v termínu 13. 8. – 20. 8. 2022 ve Wildkatzen Camp.
- Setkání se zúčastnily všechny přeshraniční Národní parky (Národní park Šumava, Národní park Bavorský les, Národní park České Švýcarsko, Národní park Podyjí a Národní Thayatal).
- Jako doprovod 1 lektor ze SEV Horská Kvilda.

Den vlka v Návštěvnickém centru Srní

- NC Srní, 17. 8. 2022
- Akce pro veřejnost, pořadatel střediska environmentální výchovy Správy NP Šumava a návštěvnické centrum Srní.
- Činnost SEV: zajištění stanovišť s aktivitami EV pro děti, a dospělé (hry, tvoření, soutěže, didaktické pomůcky, exponáty, mikroskopování).

Spolupráce na Dnech země

- 20. 4. 2022 Vimperk (1 lektor ze SEV Horská Kvilda)
- 22. 4. 2022 Stožec (2 lektori ze SEV Horská Kvilda)
- 28. 4. 2022 Nažovské Hory (1 lektor ze SEV Horská Kvilda)

Obrázek 23: Seminář Pojdme na to od lesa- společná fotografie účastníků s osvědčeními

3.4.4. Středisko environmentální výchovy Stožec

Štěpánka Šípová, Pavlína Mičanová

V roce 2022 po skončení koronavirových opatření, jsme se opět mohli vrátit zpět k činnosti v plném rozsahu. Mimo klasických programů EV, jsme vypomáhali na programech pro veřejnost pořádaných IS a LD Stožec a na akcích, která pořádala jiná střediska EV, například Den Země. Dále přírodovědné soutěže, od opravování listů z prvního kola, po výpomoc na stanovištích v kole druhém.

Výukové programy EVVO pro školy

SEV Stožec v roce 2022 nabízelo celkem 88 druhů výukových programů pro školy.

Nabídka výukových programů:

- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2022 nabízeli celkem 30 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2022 nabízeli celkem 29 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2022 nabízeli 29 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.

Tabulka 30: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2022

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
MŠ	1	16
1. stupeň ZŠ	80	1 498
2. stupeň ZŠ	80	1 634
SŠ	0	0
Celkem 161 uskutečněných výukových programů		3 148 dětí

Příjmy za výukové programy v roce 2022: 127 840,– Kč.

SEV Stožec v roce 2022 vedlo celkem 161 výukových programů pro základní a mateřské školy. Celkem se jich zúčastnilo 3 148 osob.

Tabulka 31: Nejžádanější výukové programy v SEV Stožec za rok 2022

Výukový program	Četnost výuky programu za rok 2022	Celkový počet osob na programu
Vítejte u nás	33	698
Vodní svět	16	316
Vydra a její život	16	314
Putování po šumavských kopcích – Stožecká kaple	10	209
Život stromu	10	196

Obrázek 24: I v zimě se vydáváme na putování po šumavských kopcích. Na jednom z nich je Stožecká kaple.

Tabulka 32: Historie návštěvnosti v SEV Stožec

	Výukové programy	Akce pro školy mimo výukové programy
Počty osob v roce 2010	1691 dětí/studentů	356 osob
Počty osob v roce 2011	1293 dětí/studentů	623 osob
Počty osob v roce 2012	860 dětí/studentů	351 osob
Počty osob v roce 2013	946 dětí/studentů	52 osob

Počty osob v roce 2014	3321 dětí/studentů	109 osob
Počty osob v roce 2015	3 213 dětí/studentů	232 osob
Počty osob v roce 2016	2875 dětí/studentů	173 osob
Počty osob v roce 2017	3219 dětí/studentů	-
Počty osob v roce 2018	3841 dětí/studentů	91 osob
Počty osob v roce 2019	3542 dětí/studentů	174 osob
Počty osob v roce 2020	893 dětí/studentů	-
Počty osob v roce 2021	634 dětí/studentů	-
Počty osob v roce 2022	3148 dětí/studentů	186 osob

Den Země SEV Stožec – akce pro školy

Po dvouleté pauze se v roce 2022 opět uskutečnil Den Země ve Stožci. Akce byla pořádána pro okolní školy, zejména pro 1. stupně. Místo akce bylo stejné jako v předchozích letech, a to ve venkovním areálu vedle informačního střediska. Tématem akce byl Rok mokřadů, podle toho se odvíjela i stanoviště, s jejíž obsluhou nám pomáhali pracovníci z jiných středisek EV a informačních středisek.

Této akce se zúčastnilo celkem 186 dětí.

Ostatní akce pořádané pro kolektivy v SEV Stožec

- Správa NP Šumava + ČSO + JOK - Vítání ptačího jara (13. – 15. 5. 2022)
- DDM Vimperk - Letní tábor přírodovědného kroužku (31. 7. – 5. 8. 2022)

Celkový počet ubytovaných osob v roce 2022 v SEV Stožec: 886 osob.

Příjmy za ubytování v SEV Stožec za rok 2022: 434 360 Kč.

3.4.5. Lesní dílna Stožec

Štěpánka Šípová, Pavlína Mičánová

Lesní dílna je nové zařízení Správy Národního parku Šumava. Jedná se o bezbariérovou učebnu pro výuku školních kolektivů i pro pořádání akcí pro veřejnost. Jejím posláním je seznamovat návštěvníky s historií Šumavy a podporovat přeshraniční setkávání lidí z české i bavorské strany regionu. Česko-německou spoluprací učebna také vznikla, a to v rámci zrcadlového projektu správ národních parků Šumava a Bavorský les – přeshraniční program Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020 „Prostor pro společné přírodní a kulturní dědictví – Lesní dílna“.

Díky vybavení učebna nabízí nejen rukodělné programy, při nichž mohou účastníci tvořením z přírodních materiálů navázat na tradiční řemesla staré Šumavy, ale také aktivity na poznávání místopisu či lidových zvyků a dále také aktivity na uvědomění si výjimečnosti území a významu ochrany zdejší přírody.

Objekt Lesní dílny je rozdělen do vnitřní a venkovní části. Ve vnitřní části se nachází prostor pro rukodělné činnosti a besedy či přednášky – vybavení tvoří pracovní stoly s nářadím, interaktivní tabule, projektor, promítací plátno a různé didaktické prvky.

Venkovní část je určena pro prožitkové aktivity – k dispozici je terasa a dřevěná poválka – obojí situované tak, že mají návštěvníci výjimečný pohled na Studenou Vltavu a její nádherné okolí.

V letním období venkovní areál doplňují dřevěné didaktické prvky seznamující návštěvníky se šumavskou přírodou.

V roce 2022 probíhala v Lesní dílně Stožec řada akcí pro školní kolektivy i pro širokou veřejnost. V červnu jsme zahájili letní sezónu programem „Lesní dílna vás vítá“, kde si návštěvníci nejen prohlédli objekt, ale hlavně vyzkoušeli vybavení Lesní dílny na hravých, poznávacích i tvořivých stanovištích. Na to navázala prázdninová série „Tvořivé čtvrtky“, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet např. ubrouskovou techniku na plátěné tašky či pytlíčky, malování na tašky za použití razítek, plstění vlny pomocí vykrajovátek nebo si domů odnesli vyrobený dřevěný zápich do květináče.

Během školního roku využily Lesní dílnu i školní kolektivy, které si zkusily drátkování, plstění vlny a s blížícími se Vánocemi došlo i na tradiční výrobu adventních věnců. Letní prázdniny jsme zakončili akcí plnou hravých aktivit při programu „Historie Šumavy hrou“. V Lesní dílně se uskutečnilo i zajímavé promítání starých fotografií z Muzea Fotoateliér Seidel, s názvem „Seidelova Šumava“.

Na podzim do Lesní dílny přijížděly německé děti i studenti z partnerských škol NP Bavorský les. Jednalo se o návaznost na návštěvy českých partnerských škol NP Šumava v bavorském středisku Hans-Eisenmann-Haus, které se uskutečnily na jaře. Ve Stožci němečtí účastníci absolvovali ukázkou i vlastnoruční výrobu skleněných perel a terénní zážitkovou aktivitu. Oba druhy akcí se uskutečnily díky výše uvedenému dotačnímu projektu.

Obrázek 25: Celé léto se návštěvníci mohli zkusit řadu rukodělných činností, např. zpracování ovčí vlny.

Tvořivé/rukodělné/historické programy pro školy

Celkem jsme nabízeli 6 tvořivých/rukodělných/historických programů pro školy.

Tabulka 33: Počet uskutečněných tvořivých/rukodělných/historických programů pro školní kolektivy za rok 2022

Věková kategorie	Počet programů za rok 2022	Počet osob
1. stupeň ZŠ	11	236
2. stupeň ZŠ	15	307
SŠ	1	16
Celkem 161 uskutečněných programů		559 dětí

LD Stožec v roce 2022 vedlo celkem 28 tvořivých/rukodělných/historických programů pro základní a střední školy. Celkem se jich zúčastnilo 559 osob.

Tabulka 34: Nejžádanější programy pro školní kolektivy v LD Stožec za rok 2022

Název programu	Četnost realizace programu	Celkový počet osob na programu
Šumavská řemesla	5	102
Zvyky a tradice na Šumavě – Vánoce	5	82
Historie Stožeka	3	60
Dřevařství na Šumavě	2	54
Šumava včera a dnes	1	16

Návštěvnosti v LD Stožec:

- programy – 329 dětí/studentů
- akce pro školy – 230 osob

Obrázek 26: Při programu „Historie Stožeka“ si děti vyzkoušely práci soumarů.

Tabulka 35: Programy pro veřejnost v roce 2022

Akce pro veřejnost	Celkový počet osob na programu	Počet výrobků	Datum
Lesní dílna vás vítá	47	14	4. 6. 2022
Tvořivý čtvrtek v lesní dílně (celkem 8 akcí)	252	229	7. 7., 14. 7., 21. 7., 28. 7., 4. 8., 11. 8., 18. 8., 25. 8. 2022
Historie Šumavy hrou	9	-	10. 9. 2022
Seidlova Šumava	65	-	26. 10. 2022
Vánoční tradice na Šumavě	7	7	24. 11. 2022
Celkem	380 osob	250 výrobků	12 akcí

Tabulka 36: Ostatní (projektové) akce pořádané pro kolektivy v LD Stožec

Organizace	Akce	Datum
Správa NP Šumava a Správa NP Bavorský les	Partnerské školy NP Bavorský les v Lesní dílně Stožec (německé školy)	21. 9., 29. 9., 4. 10., 5. 10., 6. 10., 7. 10., 11. 10., 12. 10., 13. 10. 2022
Správa NP Šumava	Seminář pro Böhmerwaldschule (Rakousko)	5. - 6. 9. 2022

3.4.6. Návštěvnické centrum Kvilda

Adéla Kršňáková

Novinky v roce 2022

- Obora s jelenem evropským čítá 10 kusů vysoké zvěře
- Obora s rysem ostrovidem čítá jeden kus
- nové expoziční prvky na stezce kolem obou obor sloužící k poznání tamější flóry a fauny pro školní skupiny i rodiny s dětmi

Programy pro veřejnost NC Kvilda

- Den rysa - rodiny s dětmi - 20. 7. - 106 účastníků
- Bezplatné komentované prohlídky jelení oborou v časech 10.00, 12.00 a 14.00 hod. navštívilo v červenci a srpnu 4170 návštěvníků

Tabulka 37: Srovnání tržeb NC Kvilda v letech 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
prodej	599279,-	744284,-	624672,-	858781,-	1039785,-
parkoviště	818120,-	708717,-	700250,-	1147760,-	1273760,-

Tabulka 38: Tržby NC Kvilda za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby NC Kvilda	prodej	parkoviště	PPV
Leden	29469,-	87910,-	
Únor	38705,-	99860,-	
Březen	51252,-	54310,-	
Duben	34630	46000,-	
Květen	96866,40,-	62990,-	
Červen	107116,20	87440,-	
Červenec	246164,60,-	291800,-	1650,-
Srpen	235762,-	281930,-	
Září	71742,40,-	100780,-	
Říjen	74514,20,-	92880,-	
Listopad	28995,80,-	35610,-	
Prosinec	24567,40,-	32250,-	
Celkem	1039785,-	1273760,-	1650,-

Tabulka 39: Srovnání návštěvnosti NC Kvilda v letech 2018 – 2022

rok	2018	2019	2020	2021	2022
Počet návštěvníků	72009	75379	65272	40759	42813

3.4.7. Návštěvnické centrum Srní

Novinky v roce 2022

- vlčí smečka čítá 13 kusů
- nové expoziční prvky na vlčí stezce sloužící k poznání tamější flóry a fauny pro školní skupiny i rodiny s dětmi
- výstava Revitalizace mokřadů na Šumavě z ptáčích perspektiv a fotoobrazy Šumavy Pavla Semeráda
- nové rollupy v interiéru o vlku obecném

Programy pro veřejnost NC Srní:

- Den vlka - rodiny s dětmi - 17. 8. - 250 účastníků
- Bezplatné komentované prohlídky k vlčí oboře v časech 10.00 a 14.00 hod. navštívilo v červenci a srpnu 1014 návštěvníků.

Obrázek 27: Z programu v NC Srní

Tabulka 40: Tržby NC Srní za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby NC Srní	prodej	parkoviště	PPV
Leden	24456,-	97130,-	
Únor	51105,-	137450,-	
Březen	70060,-	137370,-	
Duben	69704,-	122610,-	
Květen	132605,40,-	132500,-	
Červen	100722,-	129056,-	
Červenec	558911,40,-	650485,-	
Srpen	437212,-	644560,-	2600,-
Září	91866,-	176960,-	
Říjen	189526,-	259580,-	
Listopad	50080,-	101270,-	
Prosinec	37985,-	99750,-	
Celkem	1814232,80,-	2688721,-	2600,-

Tabulka 41: Srovnání tržeb NC Srní v letech 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
prodej	1102846,-	1003475,-	1508657,-	1600854,-	1814232,80,-
parkoviště	1420600,-	1102115,-	1462215,-	2585831,-	2688721,-

Tabulka 42: Srovnání návštěvnosti NC Srní v letech 2018 – 2022

rok	2018	2019	2020	2021	2022
Počet návštěvníků	72009	139735	88289	91389	84643

3.4.8. Informační středisko Kvilda

Dana Zývalová, Petra Matějů

Novinky v roce 2022

- Nové venkovní značení IS
- Doplnění expozice o řezbu kornatce velkého
- Novinka v PPV: Na skok k sousedům (vycházka do NP Bavorský les)
- Nárůst organizovaných skupin, pro které organizujeme program (celkem 60 skupin a 1404 návštěvníků)
- Fotografické výstavy (Czech Nature Photo, Srdcem na Šumavě – Pavel Semerád)
- Vedení IS Svinná Lada

Obrázek 28: Řezba kornatce velkého

Tabulka 43: Programy pro veřejnost IS Kvilda

Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	18.1.	2	4
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	25.1	8	4
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	8.2.	19	
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	15.2.	15	4
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	22.2.	20	4
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	1.3.	7	4
Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	8.3.	13	4
Uklidíme Šumavu	Široká veřejnost	7.-8.5.	26	
Tajemný svět rostlin	Široká veřejnost	6.7.	21	4
Tajemný svět rostlin	Široká veřejnost	12.7.	10	4
Na skok k sousedům	Široká veřejnost	21.7.	10	8
Jezerní slať - Tetřev	Široká veřejnost	27.7.	12	6
Chalupská slať – Svinná Lada	Široká veřejnost	2.8.	11	6
Mýty skutečnosti o mravencích	Široká veřejnost	10.8.	22	6
Kvildské tisícovky – Černá hora	Široká veřejnost	19.8	9	8
Mýty skutečnosti o mravencích	Široká veřejnost	24.8	5	6
Za výhledy - Antýgl	Široká veřejnost	8.9.	9	6
Celkem IS			219	

Tabulka 44: Tržby IS Kvilda za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Kvilda	Prodej	PPV IS	rok 2022
Leden	37067	1000	38067
únor	56683	4160	60843
Březen	46595	2000	48595
Duben	0	0	0
Květen	49366	0	49366
Červen	62548	0	62548
Červenec	146848	1060	147908
Srpen	144939	940	145879
Září	62001	180	62181
Říjen	52730	0	52730
Listopad	925	0	925
Prosinec	18351	0	18351
Celkem	678053	9340	687393

Tabulka 45: Návštěvnost IS Kvilda 2018 – 2022**

Návštěvnost IS Kvilda	
2018	83555
2019	78825
2020	58620
2021	34210
2022	56900

3.4.9. Informační středisko Stožec

Veronika Hričovská

Novinky v roce 2022

Po zrušení opatření proti šíření koronaviru bylo IS Stožec v roce 2022 otevřeno po celý rok. Bylo naplánováno 11 termínů programů pro veřejnost, z nichž se 2 programy neuskutečnily z důvodu nemoci a nepříznivého počasí. V souvislosti s Rokem mokřadů dostala každoroční letní akce pro veřejnost, která se koná na Puštkově stezce, název Život ve vodě. Díky dotačním titulům jsme mohli v srpnu opět navázat na tradici a uspořádat již 12. ročník jarmarku Stará řemesla Šumavy. Zde návštěvníci viděli tradiční řemesla jako výrobu dřeváků, šindele, koryta, pateříků, podmalby na sklo a mnoho dalšího. Součástí jarmarku se stala i zábavná soutěž O nejlepšího Šumaváka. Mimo akce pořádané přímo Správou NP Šumava se IS Stožec účastnilo i prezentace činnosti IS a SEV na akcích pořádaných dalšími subjekty jako veletrh cestovního ruchu ITEP v Plzni a Slavnosti chleba v Lenoře. Názvy jednotlivých akcí pro veřejnost, jejich počet a další statistické údaje o nich uvádíme níže v tabulce (PPV konané v Lesní dílně jsou uvedeny v jejích statistikách).

Tabulka 46: Programy pro veřejnost IS Stožec

Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
Na sněžnicích kolem Žlebů	doprovod	10. 2.	9	5
Schovaní pod povrchem	doprovod	5. 3.	6	3
Uklidíme Šumavu	dobrovolnická činnost	7. 5.	2	4
Vítání ptačího jara	doprovody, besedy, přednášky	14. - 15. 5.	15	2 dny
Hrrr na lupinu	Dobrovolnická činnost	31. 5.	1	4
Život ve vodě	hry	4. 7.	43	4
Život ve vodě	hry	19. 7.	46	4
Slavnosti chleba v Lenoře	hry	30. 7.	130	5
Stará řemesla Šumavy	jarmark	4. 8.	1500	6
Život ve vodě	hry	9. 8.	95	4
Život ve vodě	hry	23. 8.	Zrušeno pro nemoc	
XVIII. Stožecké MS v tlučení špačků	hry	24. 9.	Zrušeno z důvodu nepříznivého počasí	
Výklad k expozici		8. 6., 17. 6., 28. 6. 2x	93	8
Celkem IS			1940	

V roce 2022 se v IS Stožec uskutečnilo 14 programů pro veřejnost, na třech programech spolupracovalo IS s dalšími subjekty (OÚ Stožec, OÚ Lenora, Jihočeský ornitologický klub). Organizovaných akcí se zúčastnilo celkem 1940 osob. Vedle akcí pro veřejnost pořádaných informačním střediskem běžely současně akce v Lesní dílně – viz statistiky Lesní dílny. Na organizaci těchto akcí se IS Stožec podílelo.

Obrázek 29: Vítání ptačího jara ve Stožci. Při dvoudenní akci se návštěvníci seznámí s běžnými, ale i vzácnými druhy ptáků.

Tabulka 47: Tržby IS Stožec za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Stožec	Prodej	PPV IS	rok 2022
Leden	6 224,00 Kč		6 224,00 Kč
únor	19 035,00 Kč	660,00 Kč	19 695,00 Kč
Březen	21 582,36 Kč	120,00 Kč	21 702,36 Kč
Duben	14 601,00 Kč		14 601,00 Kč
Květen	48 016,00 Kč	1 500,00 Kč	49 516,00 Kč
Červen	65 883,00 Kč	700,00 Kč	65 883,00 Kč
Červenec	133 036,20 Kč	6 770,00 Kč	134 056,20 Kč
Srpen	125 460,40 Kč	6 720,00 Kč	126 480,40 Kč
Září	48 146,40 Kč		48 146,40 Kč
Říjen	37 995,00 Kč	1 300,00 Kč	37 995,00 Kč
Listopad	5 653,00 Kč	350,00 Kč	5 653,00 Kč
Prosinec	15 046,00 Kč		15 046,00 Kč
Celkem	540 678,36 Kč	18 120,00 Kč	544 998,36 Kč

Tabulka 48: Srovnání tržeb za roky 2018 – 2022

IS Stožec	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby	442 758 Kč	496 950 Kč	420 536 Kč	435 512 Kč	540 678,36 Kč

Tabulka 49: Srovnání návštěvnosti za roky 2018 – 2022

IS Stožec	2018	2019	2020	2021	2022
Návštěvnost	26 671	28 025	18 858	19 281	24 233

V letech 2020-2021 byla návštěvnost ovlivněna protiepidemickými opatřeními proti šíření viru SARS-COV.

3.4.10. Informační středisko Alžbětín

Hana Faitová

Novinky v roce 2022

Součástí informačního střediska je komplex výstav „Svět přírodního parku“ a v letošním roce se již téměř dokončila stavba modelové železnice na ploše 260 čtverečních metrů.

Otevřely se nové výstavy „Hranice – studená válka“ a zaniklá obec „Stodůlky“.

Provoz tohoto přeshraničního informačního střediska byl díky přísnějším opatřením proti šíření SARS-COV z německé strany, ovlivněn i v tomto roce. Od 17.1 do 22. 2. 2022 bylo středisko zcela uzavřeno.

Tabulka 50: Programy pro veřejnost IS Alžbětín

Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
Výlet za bobry	komentovaný doprovod	29.7	18	5
Návštěva Domu divočiny	Komentovaný doprovod	26.8	6	5
Celkem IS			24	

Tabulka 51: Tržby IS Alžbětín za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Alžbětín	Prodej	PPV IS	rok 2022
Leden	787 Kč	0 Kč	787 Kč
únor	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Březen	1 653 Kč	0 Kč	1 653 Kč
Duben	2 542 Kč	0 Kč	2 542 Kč
Květen	6 522 Kč	0 Kč	6 522 Kč
Červen	7 550 Kč	0 Kč	7 550 Kč
Červenec	6 986 Kč	360 Kč	7 346 Kč
Srpen	11 873 Kč	120 Kč	11 993 Kč
Září	7 520 Kč	0 Kč	7 520 Kč
Říjen	3 575 Kč	0 Kč	3 575 Kč
Listopad	2 172 Kč	0 Kč	2 172 Kč
Prosinec	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Celkem	51 180,00 Kč	480 Kč	51 660,00 Kč

Středisko je česko-německé a provozují ho dva subjekty NPŠ a Naturpark, uváděné tržby jsou pouze za české zboží.

Tabulka 52: Srovnání tržeb za roky 2018 – 2022

IS Alžbětín	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby	42 579 Kč	45 188 Kč	30 476 Kč	32 113 Kč	51 180 Kč

Tabulka 53: Srovnání návštěvnosti za roky 2018 – 2022

IS Alžbětín	2018	2019	2020	2021	2022
Návštěvnost	37 791	37 266	22 754	14 145	27 139

3.4.11. Informační středisko Poledník

Novinky v roce 2022

- Znovuotevření po rekonstrukci (květen – říjen)
- Vstup do budovy a na vyhlídku přes turniketovou bránu
- nové expoziční a výstavné prvky v budově rozhledny
- bufetové občerstvení

Tabulka 54: Tržby IS Poledník za rok 2022 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Poledník	prodej	vstupenky
Květen	7524,-	30000,-
Červen	26459,-	244290,-
Červenec	74512,-	548720,-
Srpen	59363,-	463800,-
Září	21808,-	152370,-
Říjen	18017,-	142440,-
Celkem	207683,-	1581620,-

Tabulka 55: Srovnání tržeb IS Poledník v letech 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021*	2022
prodej	90019,-	112386,-	0,-	27142,-	207683,-
vstupenky				110250,-	1581620,-

*) pouze říjen

Tabulka 56: Srovnání návštěvnosti IS Poledník v letech 2018 – 2022

rok	2018	2019	2020	2021*	2022
Počet návštěvníků	15649	13220	0	2243	16439

*) pouze říjen

3.4.12. Informační středisko Svinná Lada*Dana Zývalová, Petra Matějů***Novinky v roce 2022**

- Nové venkovní značení IS
- Zlepšení připojení k internetu
- Výměna zesilovače
- Oprava poválkového chodníku
- Zařazení IS Svinná Lada mezi sezónní IS
- IS Svinná Lada nepořádalo žádné akce pro veřejnost

Tabulka 57: Tržby IS Svinná Lada za rok 2022

Tržby IS Svinná Lada	Prodej
Květen	7711
Červen	31216
Červenec	85923
Srpen	84227,80
Září	25547
Říjen	8056
Celkem	242590,80

Tabulka 58: Celkové tržby IS Svinná Lada za rok 2018 – 2022

Tržby IS Svinná Lada	Prodej
2018	380462
2019	431041
2020	198805
2021	220931
2022	242590,80

Tabulka 59: Návštěvnost IS Svinná Lada za rok 2018 – 2022

Návštěvnost IS Svinná Lada	
2018	26618
2019	34727
2020	27848
2021	16574
2022	17330

Obrázek 30: Nové značení informačního střediska

3.4.13. Analýza prodeje

Dana Bednaříková

Tabulka 60: Celková analýza prodeje

Nákup propagačního materiálu	415 321,17 Kč
Výdej propagačního materiálu	836 066,51 Kč
Rozdíl	420 745,34 Kč

Nákup zboží celkem (bez DPH)	3 463 338,52 Kč
Prodejní hodnota zboží (bez DPH)	8 434 595,33 Kč
Celkem marže	4 971 256,81 Kč

Tabulka 61: Obrat prodeje po střediscích a marže bez DPH za rok

		nákup	prodej
46 - 0	sklad a eshop	430 551,41 Kč	705 091,10 Kč
46 - 11	IS Stožec	261 942,15 Kč	461 141,83 Kč
46 - 20	IS Svinná Lada	118 032,93 Kč	210 100,58 Kč
46 - 21	IS Kvilda	351 497,75 Kč	592 683,43 Kč
46 - 24	Soumarský Most	49 666,85 Kč	86 353,91 Kč
46 - 25	SEV Horská Kvilda	24 169,06 Kč	43 041,52 Kč
46 - 33	IS Poledník	106 005,23 Kč	1 484 264,48 Kč
46 - 34	NC Srní	958 366,50 Kč	1 529 523,12 Kč
46 - 35	NC Kvilda	564 306,80 Kč	881 862,91 Kč
46 - 42	IS Alžbětín	26 226,70 Kč	40 449,89 Kč
46 - 71	IS Kašperské Hory	138 755,80 Kč	242 370,13 Kč
Celkem		3029521,18	6276882,9

Tabulka 62: Externí zboží - prodej (nejprodávanější zboží)

Název zboží	Počet kusů	prodej	marže
turistická vizitka - samolepka	24 776 ks	245 777,92 Kč	82 008,56 Kč
turistická známka dřevěná	8 143 ks	269 207,58 Kč	90 061,58 Kč
pamětní mince	1 973 ks	97 841,07 Kč	24 445,47 Kč
plyšový vlk	3 060 ks	429 930,00 Kč	91 065,60 Kč
plyšový rys	351 ks	98 627,49 Kč	7 542,99 Kč
ornitologický odznak	1 821 ks	78 266,58 Kč	18 064,32 Kč
dřevěný přívěsek Kříhová	823 ks	40 129,48 Kč	9 423,35 Kč
kniha Moudrost vlků	136 ks	48 341,20 Kč	13 809,44 Kč
kniha Příběhy ze Šumavy	97 ks	35 184,81 Kč	12 346,16 Kč
kniha Veverčák a Bosonožka na Šumavě	33 ks	6 869,94 Kč	2 267,10 Kč

Tabulka 63: Naše výrobky (zboží) - (nejprodávanější zboží)

Název zboží	počet kusů	prodej	marže
pracovní sešit - Světem šum. Přírody	518 ks	98 461,44 Kč	14 933,94 Kč
kniha Tajemství šum. skřítků	459 ks	70 938,45 Kč	19 048,50 Kč
kniha Světem Šum. Přírody	405 ks	136 225,80 Kč	52 957,80 Kč
kniha Národní park Šumava 30 let	193 ks	68 428,15 Kč	42 187,87 Kč
brož. VLK	1 131 ks	68 843,97 Kč	47 140,08 Kč
blok A5 - NP Šumava	465 ks	19 213,80 Kč	7 007,55 Kč
kvarteto Savci	1 054 ks	52 267,86 Kč	30 313,04 Kč
kvarteto NP Šumava	314 ks	15 571,26 Kč	8 145,16 Kč
hrací karty Živočichové	404 ks	20 034,36 Kč	8 063,84 Kč
hrací karty Rostliny	364 ks	18 050,76 Kč	7 265,44 Kč
pexeso Fauna - NOVÉ	1 922 ks	39 708,52 Kč	12 877,40 Kč
omalovánky Skřítkové 1 a 2	1398 ks	25 415,64 Kč	8 779,44 Kč
sešit A5 - NOVÉ	3 006 ks	37 274,40 Kč	15 210,36 Kč
sešit A5 - VLK	1 843 ks	22 853,20 Kč	9 325,58 Kč
sešit MŠ - malé učení	1 163 ks	62 476,36 Kč	37 227,63 Kč
sešit A5 - RYS	636 ks	7 886,40 Kč	3 218,16 Kč
sešit A5 - Jelen	605 ks	7 502,00 Kč	3 061,30 Kč
určovací klíč Les - živočichové	1 154 ks	66 758,90 Kč	36 431,78 Kč
určovací klíč Houby	1 110 ks	64 213,50 Kč	35 042,70 Kč
určovací klíč Ptáci I.	919 ks	53 164,15 Kč	29 012,83 Kč
určovací klíč Ptáci II.	904 ks	52 296,40 Kč	28 539,28 Kč
určovací klíč Kvetoucí rostliny	839 ks	48 536,15 Kč	26 487,23 Kč
určovací klíč NP Šumava	769 ks	44 486,65 Kč	24 277,33 Kč
určovací klíč Voda	669 ks	38 701,65 Kč	21 120,33 Kč
určovací klíče Les - rostliny	600 ks	34 710,00 Kč	18 942,00 Kč
určovací klíč Bezlesí	538 ks	31 123,30 Kč	16 984,66 Kč
určovací klíč Rašeliniště	278 ks	16 082,30 Kč	8 776,46 Kč
kalendář Správy NPŠ/2023	1 345 ks	211 191,90 Kč	67 142,40 Kč
kalendář CHKO	187 ks	29 362,74 Kč	7 648,30 Kč

3.4.14. Dotační projekty oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy roce 2022

Martina Kučerová

Tabulka 64: Dotační projekty oddělení v roce 2022

Název projektu	Celková částka v projektu	Celkový rozpočet roku 2022	Dotace proplacen v roce 2022	Žádost o platbu v roce 2023	Ukončení projektu
Prostor pro společné přírodní a kulturní dědictví – Lesní dílna	538 586,00 EUR	689360,11	219876,42 EUR + 15 % MŽP 31331,31 Kč	Březen 2023	Prosinec 2022
Národní park Šumava míří do škol	1 281 847,- Kč	Ukončeno v roce 2021	76 981,--	ukončeno	Prosinec 2021
Soutěže a specifické vzdělávací programy v NP Šumava	1 173 684,01 Kč	936 925,47 Kč	0	Březen 2023	Prosinec 2023
Nové expoziční prvky pro informační střediska a návštěvnická centra NP Šumava	1 067 100,90 Kč	1 067 100,90 Kč	0	Leden 2023	Prosinec 2022
Česko-německé odborné soustředění pro vysokoškoláky	160 574,34 Kč	166 665,- Kč	112 402,04,- Kč – Česko-německý fond budoucnosti	50 000,- účastnické poplatky	- Srpen 2022
Přiblížení přírodního a kulturního dědictví nejen online formou	195 019,50 Kč	374 456,37,- Kč	0	Dispofond: 165 766,58 Kč, MŽP (15%): 29 252,925 Kč	Říjen 2022
Ze světa lesních samot Březník	1 348 457,- Kč	619 626,-	-	-	Březen 2025

Prostor pro společné přírodní a kulturní dědictví - Lesní dílna – viz kapitola Lesní dílna Stožec.

Soutěže a specifické vzdělávací programy v NP Šumava

- Nově vytvořené materiály a pomůcky pro EVVO:
 - Sběratelské kartičky – komplet pro učitele – 200 ks kartiček.
 - Interaktivní omalovánky pro MŠ, 1 stupeň – v přípravě.
 - Sešit A5 – 2 druhy (první stupeň ZŠ)
 - Dřevěné puzzle skřítki
 - Frotáže dřeviny
 - Frotáže stop
 - Kovové raznice (5 sad)
 - Sada puzzle hmyz

- Sada puzzle houby
- Sada puzzle savci
- Dotisky materiálů – 10 druhů určovacích klíčů, 3 druhy knih.
- Exkurze:
 - 199 exkurzí, 759 hodin, počet dětí 4079
- Realizovaná environmentální vzdělávání (v rámci projektu byly realizovány vnitřní a terénní výukové programy):
 - Výukové programy – terénní – 495 programů, 1 007 hodin, počet dětí 10 917
 - Vnitřní – 202 programů, 341 hodin, počet dětí 3 305
 - celkem VP – 697 programů, počet dětí 14 222, počet hodin – 1 348
- Osvětové akce:
 - výtvarná soutěž (celkem 327 účastníků)
 - přírodovědná soutěž (celkem 2 511 účastníků)
 - akce k 30 ti letům NP Šumava – školy, školky (celkem 45 akcí, 795 účastníků)
- Počet účastníků v rámci projektu:
 - exkurze - 4 079 účastníků
 - programy - 14 222 účastníků
 - přírodovědná soutěž – 2 511 účastníků
 - výtvarná soutěž – 327 účastníků
 - akce pro školy 30 let NP Šumava – 529 dětí
 - akce pro školky – 266 dětí
 - celkem účastníků - 20 888 účastníků (do tohoto souhrnu je započítán počet dětí u akcí pro školy 30 let pouze 1 x, zároveň se jedná o exkurze)

Nové expoziční prvky pro informační střediska a návštěvnická centra NP Šumava

- Venkovní aktivity pro naučné stezky v NC Srní a NC Kvilda:
 - Pult s frotáží pro NC Srní – celkem 12 ks
 - Pult s frotáží pro NC Kvilda – celkem 12 ks
 - Venkovní kuličkolam - téma vlk (NC Srní), téma rys (NC Kvilda)
 - Makety živočichů pro NC Kvilda – 8 ks
 - Makety živočichů pro NC Srní – 10 ks
- Vnitřní aktivity pro naučné stezky v NC Srní a NC Kvilda
 - Sada dřevěné puzzle savci – 2 ks
 - Raznice stopy 17 druhů – 2 sady
 - Raznice savci 19 druhů – 2 sady
 - Butonovač – 2 ks
- Vnitřní aktivity pro informační středisko Idina Pila
 - Dřevěný interaktivní panel – Boubínský prales – 1 ks
 - Modely ptáků – 15 ks
 - Modely obojživelníků a plazů – 10 ks
 - Model lýkožrouta smrkového – 1 ks
- Expoziční prvky mobilní
 - Rollup šíře 80 cm – 5 ks (Bobr evropský – IS Stožec, Dřevožijní brouci – IS Idina Pila, EVVO v NP Šumava – NC Srní, NC Kvilda, Budova Správy NP Šumava)

- Rollup šíře 120 cm – (Vlci – 3 ks – NC Srní, Ptáci – 3 ks – IS Idina Pila/IS Stožec)
- Pop up sloup na téma tlející dřevo – 2 ks (IS Idina Pila/ IS Stožec)
- Expoziční stěna 3 x 3 m – 2 ks (Rašeliniště – NC Kvilda, Lesy – NC Srní)
- Expoziční stěna 2 x 3 m – 2 ks (Louky – SEV Vimperk, Řeky – vestibul budovy Správy NP Šumava)
- Podlahový systém – 6 ks (IS Kvilda, IS K.Hory, IS Stožec, IS Svinná Lada, NC Srní, NC Kvilda)
- Ostatní aktivity
 - Omalovánky na téma fauna blokové – 3500 listů
 - Omalovánky A5 fauna – 1000 ks
 - Odznaky vlk – 1000 ks
 - Odznaky rys – 1000 ks
 - Stany pro realizaci programů pro veřejnost – 3 ks

Česko-německé odborné soustředění pro vysokoškoláky

- Mezinárodní odborné soustředění studentů vysokých škol.
- Odborný program zaměřený na ochranu přírody šumavské přírody.

Přiblížení přírodního a kulturního dědictví nejen ONLINE formou

- Česko-rakouské ONLINE přednášky se zaměřením na ochranu přírody.
- Česko-rakouské semináře a workshopy environmentální výchovy.
- Česko – německý slovník ochrany přírody – 1000 ks.
- Řemeslný Jarmark ve Stožci.
- ONLINE kvízy a hry pro WEB NP Šumava.

Ze světa lesních samot – expozice Březník

- Přípravné fáze expozice, vznik libreta výstavy.

4. Odbor ochrany přírody

Martin Starý

Odbor ochrany přírody v roce 2022 z hlediska struktury a fungování navázal na předešlou činnost bez větších změn. Odbor se skládá ze čtyř oddělení: Oddělení monitoringu lesa, Oddělení krajinné ekologie, Oddělení zoologie a Oddělení vod a mokřadů.

V práci Oddělení monitoringu lesa dominuje výzkumná a monitorační činnost. Oddělení krajinné ekologie se zabývá spíše odbornou činností spojenou s praktickou ochranou přírody a to jak na bezlesých plochách, tak v rámci Územního pracoviště ochrany přírody. Oddělení vod a mokřadů se věnuje zejména revitalizačním a managementovým zásahům do vodních biotopů, monitoringu jejich stavu i změn po provedených opatřeních. Pracovníci Oddělení zoologie provádějí jak zoologický monitoring, tak do tohoto oddělení spadá praktická ochrana v rámci Záchrané stanice pro hendikepovaná zvířata, či rybí líhně. Pracovníci Odboru ochrany přírody též připravují odborné podklady pro výkon státní správy.

V roce 2022 probíhala intenzivní mezinárodní spolupráce podpořená především dotačními projekty. Několik přeshraničních projektů bylo ukončeno, podařilo se ovšem také podat nové projektové záměry do nově otevřených dotačních výzev. Nejvíce mezinárodních projektů bylo realizováno ve spolupráci s Národním parkem Bavorský les. Rok 2022 byl prvním rokem bez výraznějších omezení způsobených protipandemickými opatřeními. Díky tomu mohlo znovu proběhnout setkání s chovateli a zemědělci na téma vlk obecný a ochrana stád – tentokrát v sále MěKs ve Vimperku.

Velmi důležitým počinem bylo dokončení procesu projednávání zásad péče, o kterých hlasovala Rada NP Šumava na svém jarním zasedání. Definované rozpory byly ze strany MŽP vypořádány a zásady péče tak na podzim vešly v platnost. V roce 2022 se také rozhodovalo o kompenzačních opatřeních k otevření cesty k Modrému sloupu. V rámci toho pracovníci Odboru ochrany přírody podávali podklady a konzultace.

4.1. Oddělení krajinné ekologie

Miroslav Černý

Oddělení zaměřuje svou činnost zejména na stanovení koncepcí, managementů, metodik a vnitřních předpisů nezbytných pro výkon péče o ekosystémy NP odbornými útvary. V roce 2022 zahájilo oddělení práce na Konceptu péče o nelesní ekosystémy Národního parku Šumava. Kromě toho pracovníci oddělení posuzují nebo se vyjadřují k činnostem plánovaným jinými odbory, vypracovávají odborná vyjádření pro jiné odbory, případně se vyjadřují (připomínají) k externím návrhům dokumentů, vztahujících se k řešené tematice. Naším oddělením byly také řešeny návrhy na změny dílčích ploch na nelesní půdě a to ve vztahu k cílům a zonaci národního parku. Průběžně je všemi pracovníky plněna nálezová databáze AOPK ČR.

Od roku 2022 převzala Správa Národního parku Šumava od AOPK ČR garantství nad Aktualizací vrstvy mapování biotopů soustavy N2000 na území NP Šumava. V roce 2022 byly aktualizovány 3 okrsky a realizovalo se také dodatkové mapování v okolí některých sídel. Dále se ve spolupráci s metodickými guaranty přistoupilo k postupnému vymezování dolní hranice horských smrčín, která by měla mapovatelům pomoci při aktualizaci okrsků v místy komplikovaných podmínkách vrcholových partií Šumavy.

4.1.1. Činnosti vztahující se k lesům NPŠ a další činnosti

S existencí Územního pracoviště ochrany přírody souvisela řada standardních provozních činností jako plán oprav investičního majetku, příprava těžebních a pěstebních projektů. Probíhaly nahodilé těžby s ohledem na platné dokumenty Správy a byla realizována naplánovaná pěstební opatření realizovaná v souladu s cíli NP. Ve vybraných porostních skupinách byla realizována asanace kůrovcových stromů loupáním na stojato. Probíhalo odstraňování nebezpečných stromů v rámci celého územního pracoviště. Proběhly inventury dřevní hmoty. Byl realizován lov spárkaté zvěře.

Byla zpracovávána vyjádření pro potřeby Odboru vnitřní správy, Odboru ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava a Odboru ochrany složek přírody NP Šumava – zejména posudky k pozemkům, popis přírodních hodnot na konkrétních pozemcích pro účely výkupů nebo směn nebo jako podklady pro správní řízení. Byly posuzovány návrhy vymezení ÚSES pro území NP Šumava.

Oddělení se podílelo na komplexních pozemkových úpravách. Konkrétně se jednalo o více souběžně probíhajících komplexních pozemkových úprav a to pro katastrální území Zvonková, Stožec, Želnavá, Bučina u Kvildy a Horky u Srní. Ve všech případech budou práce pokračovat i v roce 2023. Oddělení se podílelo také na přípravě podkladů pro přípravu lesního hospodářského plánu pro LHC Stožec.

4.1.2. Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ

Romana Roučková, Daniela Steinbachová, Veronika Kolářová

Tato aktivita zahrnuje řadu činností spojených s péčí o nelesní pozemky a krajinu. Péče o bezlesí je zaměřena především na zajištění vhodného managementu z hlediska ochrany přírody a na přípravu koncepčních materiálů a dalších podkladů potřebných pro činnost Správy. Spolu s dalšími pracovníky Správy byla řešena otázka návratu vlka obecného a to i ve vztahu k zemědělsky hospodařícím subjektům.

Součástí běžné agendy byla četná posouzení, stanoviska a vyjádření k plánovaným zásahům nebo záměrům majícím vztah k bezlesí. Probíhala jednání zejména se zemědělsky hospodařícími subjekty. V roce 2022 pokračoval projekt zabývající se zjištěním stavu diverzity koprofágního hmyzu na vybraných lokalitách NP. Cílem je zjištění stavu společenstev koprofilních brouků na vybraných lokalitách Šumavy, zjištění odpovědí koprofilních brouků na odčervovací režim na konkrétních pastvinách a sestavení doporučení k odčervování stád na území NP Šumava.

V roce 2022 bylo dodavatelsky realizováno zpracování travní biomasy deponované na dočasném úložišti v Českých Žlebech. Travní biomasa byla odběratelem odvezena z úložiště mimo území NP Šumava a zpracována kompostováním. Akce byla financována z programu PPK.

Na konci roku 2019 se Správa Národního parku Šumava stala zemědělským subjektem a od roku 2020 může tedy pobírat základní zemědělské dotace na plochy, které jsou sekány územními pracovišti. Celkem Správa na své náklady v roce 2022 posekala 63,53 ha. Největší plochy byly posekány v okolí Srní a Knížecích Plání.

Na přelomu roku 2022 a 2023, v době vegetačního klidu, byly zahájeny práce na odstraňování náletových dřevin z luk a pastvin na těchto lokalitách: Políčka u Kvildy, Žďárek – rota, Stodůlky u Křemelné, Souš, Gruberg, Velký Bor. Celková plocha zásahu je cca 96,5 ha.

4.1.3. Pachtovní smlouvy - stanovení vhodných managementů na zemědělsky obhospodařované půdě a činnosti spojené s existencí dotačních titulů NAEEM a NEZ (Navazující Agroenvironmentálně klimatická opatření a Navazující Ekologické Zemědělství)

Za účelem zajištění péče o krajinu Správa propachtovává některé pozemky k šetrnému zemědělskému hospodaření. Součástí pachtovních smluv je stanovený management na propachtovaných pozemcích zohledňující v plné míře potřeby ochrany přírody. Na konci roku 2022 končila většina pachtovních smluv, a tak byly uzavřeny nové pachtovní smlouvy na původní plošný rozsah s úpravami vycházejícími jak z požadavků Správy, tak z opodstatněných návrhů zemědělců. Průběžně byly prováděny kontroly hospodaření a řešeny případné zjištěné nedostatky. V průběhu roku 2022 byla vypsána 3 výběrová řízení na propachtování pozemků, které byly vhodné k zemědělskému hospodaření, z toho ve dvou případech vyústilo výběrové řízení v uzavření smlouvy s pachtýřem.

4.1.4. Realizace nadstavbových a speciálních managementů na bezlesí

V rámci nadstavbových managementů byla v roce 2022 zajišťována řada činností – seč vytipovaných lokalit (jak ruční seč, tak seč speciální mechanizací) a extenzivní pastva ovce. Prvním rokem se zkoušela pastva koní na větších plochách. Jednalo se zejména o plochy odlehlé, pro zemědělce neatraktivní. Dále byly prováděny opakované zásahy na plochách s výskytem invazních rostlinných druhů - lupiny mnoholisté, kolotočniku ozdobného, netýkavky žláznaté a obou invazních druhů zlatobýlů. Činnosti zahrnovaly mimo jiné i přípravu odborných podkladů pro realizaci veřejných zakázek pro výběr realizačních firem a rozsáhlou administrativní činnost spojenou s touto problematikou. Pro některá speciální managementová opatření pracovníci oddělení zajišťovali realizaci s vybranými firmami. Z významných speciálních managementů byl zajištěn management zaměřený na péči o lokalitu s výskytem rozchodníku huňatého a srpnatky fermežové.

V roce 2022 bylo celkem ošetřeno extenzivní pastvou a sečí 68,85 ha, výhrab mechorostů byl proveden na 50 m². Tato nezbytná managementová opatření byla prováděna pro zachování a podporu biodiverzity stanovišť. Jedná se zejména o biotopy „smilkové trávníky“, „vřesoviště“, „slatinné louky“ a také pro podporu zvláště chráněných druhů např. hořec panonský (*Gentiana panonnica*), běloprstku bělavou (*Pseudorchis albida*), chřástala polního (*Crex crex*), tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*) apod. Nově byla biomasa z dodavatelsky sečených ploch uložena na místech určených Správou NPŠ, v následujících letech bude Správa tyto komposty kompostovat ve vlastní režii.

Pro sledování efektivity realizovaných managementových opatření bylo na již dříve založených plochách vyhotoveno opakované snímkování vegetace. Na plochách spásaných koňmi byly založeny transeky pro monitoring vegetace.

V rámci managementových opatření s cílem omezení šíření a redukce vyskytujících se invazních druhů rostlin byly v roce 2022 realizovány zásahy na 53 ha prostřednictvím dodavatelů. Jednalo se o 24 lokalit a 27 konkrétních akcí.

Uvedené činnosti byly financovány z programu PPK a POPFK MŽP (Program péče o krajinu a Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny). Udržitelnost projektu „Péče o bezlesí na území Národního parku Šumava“ byla v roce 2022 realizována zemědělskými subjekty v rámci jejich hospodaření na celkové ploše 78,2 ha.

Invasní rostliny byly redukovány, vedle výše uvedených zásahů financovaných z programu POPFK, také svépomocí (celkově na cca 60 ha) a v rámci projektu OPŽP – viz další kapitola.

4.1.5. Projekt Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – I. etapa

Daniela Steinbachová

Na čtyři lokality výskytu invazního druhu lupina mnoholistá (cca 10 ha) byl na jaře 2020 podán projekt do Operačního programu Státního fondu životního prostředí. Tento projekt byl přijat a schválen. Projekt řeší redukci lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách v období od roku 2020 do roku 2023. Poté plánuje Správa podat projekt navazující s rozšířením i na ostatní výrazně invadované lokality na území Národního parku Šumava. Na všech čtyřech projektových lokalitách byla redukce invazní lupiny řešena dodavatelskými subjekty, se kterými má Správa uzavřenou Rámcovou dohodu k veřejné zakázce: „Likvidace invazních druhů rostlin na území NP a CHKO Šumava“ uzavřené do 31. 12. 2023. Celkové náklady projektu jsou 5.975.832,- Kč vč. DPH, očekávaná dotace 100 %. Z projektu jsou hrazeny pouze dodavatelské práce, kam patří seč křovinořezem nebo ruční vytrhávání, shrabání posečené biomasy a odvoz z lokality k ekologickému zpracování. To vše třikrát během vegetační sezóny.

4.1.6. Projekt Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava

Romana Roučková, Eva Nováková

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/pece-o-nelesni-typy-prirodnich-stanovist-v-np-sumava/>

Na počátku ledna v roce 2018 byl zahájen projekt Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava, reg. číslo „CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0006885, spolufinancovaného Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí. Projekt bude trvat do konce roku 2023, tzn. celkem 6 let. Projekt je zaměřen na zlepšení stavu biotopů soustavy Natura 2000 a jejich složek. Přináší řešení problematiky péče o nelesní typy přírodních stanovišť smilkových a mezických luk v NP Šumava a opatření pro podporu hořečku mnohotvarého českého, který je klasifikován jako druh kriticky ohrožený a je předmětem ochrany dle nařízení vlády o stanovení národního seznamu EVL pro EVL Šumava. Nelesní stanoviště představují z pohledu druhového bohatství šumavské krajiny stěžejní část. Navržená opatření vyplývají z Rámcových směrnic SDO pro EVL. Na projektu pracuje jeden odborný pracovník na plný úvazek a jeden odborný garant na 0,2 úvazku. Celkové náklady projektu jsou 34.962.542,- Kč vč. DPH, očekávaná dotace: 100%.

V roce 2022 byly realizovány práce „Narušení drnu/vertikutace“ na základě výběrového řízení na dodavatele prací z roku 2018 „Vertikutace na území NP a CHKO Šumava“. Vybraný dodavatel realizoval tuto činnost celkem na 1,03 ha (na 3 lokalitách) dle smlouvy.

V roce 2022 byly realizovány práce „Kompostování“ na základě výběrového řízení na dodavatele prací z roku 2019 „Kompostování s následnou aplikací na vybraných lokalitách na území NP Šumava“. Vybraný dodavatel realizoval tuto činnost celkem na 7 lokalitách s celkovou výměrou 13,6 ha. Na všech lokalitách byl nejstarší kompost již aplikován.

V roce 2022 byly vypisovány minitendry z veřejné zakázky vysoutěžené v roce 2018: „Rámcová dohoda – Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava“. Na jednotlivé lokality byl předem stanoven management. Celkem byla realizována seč na 25,8 ha (18 lokalit) a pastva na 16,1 ha (10 lokalit). Na všech realizovaných lokalitách byly před realizací opatření založeny trvalé monitorační plochy (většina již v roce 2018), na kterých bylo před zahájením prací provedeno fytocenologické snímkování. Další snímkování bude provedeno po zásahu v dalších letech tak, aby bylo možné vyhodnotit efektivitu zásahu. Vzhledem k délce trvání projektu je možné, že na některých plochách nebude možné efektivitu vyhodnotit v průběhu projektu, protože se projeví až v době po ukončení projektu. V roce 2022 bylo celkem osnímkováno 25 ploch (vždy po dvou čtvercích). V této aktivitě budeme pokračovat i v dalších letech. Zároveň je na lokalitách sledován vliv managementu na vybrané skupiny hmyzu.

4.1.7. Květena Šumavy – Flora des Böhmerwaldes Projekt č. 216 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020.

Romana Roučková, Kateřina Máchalová Zemanová

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/kvetena-sumavy//>

<https://www.florasilvaegabretae.eu/homepage/project>

Projekt Květena Šumavy/ Flora des Böhmerwaldes, který je financován programem přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020 byl zahájen 1. 1. 2019 a ukončen byl 30. 6. 2022. Projekt byl oproti plánu o půl roku prodloužen. Na projektu se podílela Přírodovědecká fakulta JČU v Českých Budějovicích, Správa NP Šumava, Správa NP Bavorský les a Národní přírodovědné sbírky Bavorska v Mnichově.

Výzkum navázal na dlouhou tradici výzkumu šumavské flóry, jež ale byla zkoumána nestejnými metodickými přístupy v obou zemích a narážela jak na různou prozkoumanost jednotlivých regionů, tak na v minulosti z různých důvodů (politických, jazykových...) omezenou možnost spolupráce mezi odborníky. Projekt umožnil komplexní pohled na veškeré známé botanické údaje ze studovaného území a doplnil je o nové poznatky z obou stran hranice. Všechna data byla zaznamenávána do společné databáze, přes níž se pak generují síťové mapy zobrazující rozšíření každého druhu. Tento přístup předpokládá úzkou spolupráci mezi jednotlivými partnery z obou stran hranice, ať už jde o terénní výzkum či fungování společné webové databáze, která čerpá a propojuje data z jednotlivých národních databází. Na webových stránkách projektu se pak kromě síťových map zobrazují komentáře k výskytu jednotlivých rostlinných druhů na Šumavě a jejich fotografie. V databázi fotografií na stránkách [florasilvaegabretae.eu](https://www.florasilvaegabretae.eu) jsou i nadále doplňovány fotografie a komentáře k šumavským rostlinám. Dále vznikl červený seznam ohrožených druhů šumavské květeny, který je také dostupný na výše zmíněných stránkách. Tento seznam vznikl podle mezinárodně uznávané metodiky IUCN a pracuje s jejími kategoriemi. Tyto kategorie byly aplikovány na všechny druhy rostlin vyskytující se na území Šumavy. Výsledné zařazení druhů tak reflektuje jak specifika území Šumavy, tak obecná pravidla metodiky IUCN. Kromě zhodnocení míry ohrožení jednotlivých druhů obsahuje červený seznam také doporučení pro vhodnou péči o nejvíce ohrožené skupiny druhů.

Na stránkách projektu florasilvaegabretae.eu je stále k vidění výstava, která vznikla v roce 2020, během sezóny byla též k vidění v NC Kvilda, v informačním centru v Neuschönau, v Kavárně ve skále, v informačním centru Města Sušice a v zimní zahradě Města Prachatice.

V rámci projektu byly publikovány následující články:

[Štech M., Holá E. & Diewald W. \[eds\] \(2022\) Novelties in the Flora of the Bohemian Forest II. Silva Gabreta 28: 49-63.](#)

4.2. Oddělení vod a mokřadů

Eva Zelenková

Většinu činnosti Oddělení vod a mokřadů naplňovaly aktivity projektu LIFE: TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIRES FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST. Kromě toho pokračoval projekt – „Posilování a ochrana perlorodky v NP Šumava“. Pokračoval také Monitoring rašelinišť a monitoring mezoklimatických a hydrologických poměrů prostřednictvím sítě sezónních stanic.

4.2.1. Monitoring hydrometeorologický poměrů

Eva Zelenková

V roce 2022 pokračoval provoz systému bezobslužných malých sezónních mezoklimatických a hydrologických stanic. V provozu je 6 meteorologických stanic s GSM přenosem, osazených měřením srážek, teploty vzduchu a půdy, rychlosti a směru větru. Dále je v provozu 10 hydrologických stanic s GPRS přenosem, které zajišťují měření průtoků. Tři z nich také měří teplotu, pH a vodivost vody. Získaná data jsou zálohována v datovém archivu a dle potřeb využívána pro další analýzy.

4.2.2. Monitoring šumavských rašelinišť

Iva Bufková

Také v roce 2022 pokračoval dlouhodobý monitoring rašelinišť, který je zaměřen na vyhodnocení úspěšnosti prováděných revitalizačních opatření pomocí sledovaných parametrů (kvalita vody, hladina podzemní vody, mikroklima, vzácné druhy a společenstva). Monitoring i revitalizace mokřadů jsou tímto vzájemně koordinovány a propojeny. Vzhledem k dlouhodobému sledování nenarušených (kontrolních) lokalit je možné hodnotit změny v horských rašeliništích, které souvisí s probíhající klimatickou změnou.

Metodika monitoringu rašelinišť v roce 2022 zahrnovala měření hladiny podzemní vody, kvalitu vody na odtoku z lokalit určených k revitalizaci a kontrolních toků z neovlivněných povodí (ve vzorcích vody bylo měřeno pH, konduktivita, DOC, SO₄, NO₃, NH₄, PO₄, Ca, Mg, Al a celkové Fe). Mikroklimatické poměry byly charakterizovány pomocí dat o teplotě a vlhkosti vzduchu a půdy v rozdílných úrovních nad a pod povrchem půdy. Sběr dat byl prováděn částečně externě a stejně jako pravidelné chemické rozborů byl v tomto roce financován z národního dotačního zdroje POPFK (Program obnovy přirozených funkcí krajiny).

4.2.3. Mezinárodní projekt LIFE - LIFE for Mires LIFE17 NAT/CZ/000452 "LIFE FOR MIRES", poskytovatel dotace: EU a MŽP ČR

Sabina Flahou Navrátilová

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/preshranicni-revitalizace-raselinist/>
<http://life.npsumava.cz/>

V roce 2022 proběhla již třetí revitalizační sezóna mezinárodního projektu „TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIRES FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST“. Jeho hlavním garantem a příjemcem 60 % evropské podpory z programu LIFE je Správa NP Šumava. Na projektu spolupracují další tři partneři: NP Bavorský les, Jihočeská univerzita České Budějovice a BUND Naturschutz Bayerne. V. Cílem tohoto projektu je zlepšení přírodního stavu poškozených rašelinišť i dalších mokřadů a obnova vodního režimu na ploše 2 059 ha. Projekt probíhá v letech 2018 – 2024 (webová stránka: life.npsumava.cz).

V zimním a jarním období se věnujeme především revizím technických projektových dokumentací, výběrovým řízením na firmy, jež provádí revitalizační práce, plánování akcí pro veřejnost a přípravě propagačních a vzdělávacích materiálů, které nám v průběhu letní sezóny slouží k šíření informací o důležitosti obnovy mokřadů pro vodní režim krajiny. V roce 2022 jsme se snažili o posílení komunikace s veřejností skrze vyhlášení Roku mokřadů v Národním parku Šumava.

Během července se rozběhly první revitalizační práce, v srpnu jsme pak začali pracovat rovněž na vrchovištích a lokalitách s výskytem ohrožených druhů. Byly zahájeny práce například na Jezerní slati, Hamerské slati a Mezilesní slati. Kromě těchto lokalit jsme dokončili práce na rozpracovaných lokalitách z předešlého roku – Rybárny II, Vchynice-Tetov, Rokytecké slatě, Vlčí Jámy, Dobrovodské louky a Ovesná. Dále jsme zahájili práce na lokalitách Silniční slat, Pod Lovčí, Roviny, Novosvětské slatě a Zhůří II. Na lokalitách dokončených v minulém roce jsme revidovali výsledky revitalizačních prací a v případech, kde bylo zapotřebí učinit drobné opravy, se zapojili dobrovolníci, jejichž pomoc spočívá zejména ve zpevňování obsypů hrází po jarním tání a úpravách obnovených potoků. Dobrovolníků se v roce 2022 zúčastnil rekordní počet 415 osob. Od začátku projektu nám však již pomohlo úctyhodných 1104 lidí.

Obrázek 31: Původní odtěžený pás rašeliny a jedna z mělkých tůní, které byly na stejném místě vyhloubeny při revitalizaci – i ve vrcholném létě byla voda téměř ve všech z celkem 34 nových tůní. Lokalita Vlčí Jámy (foto Eliška Václavíková a Lukáš Linhart).

Na uvedených lokalitách byla provedena opatření směřující k eliminaci zrychleného odtoku, zastavení vertikální eroze a zvýšení hladiny podzemní vody na úroveň blízkou přirozenému stavu biotopů. Na

odvodňovacích kanálech jsme instalovali příčné dřevěné přehrádky s obsypem, v případě dostatku zeminy byly kanály zasypány po celé své délce. Tyto práce jsme v roce 2022 provedli na 55 km kanálů, do kterých jsme zabudovali 3344 hrázek. V důsledku těchto terénních úprav dochází k obnovení zpomaleného povrchového odtoku, přičemž v místech jeho koncentrace obnovujeme rovněž drobné meandrující potoky. Takových toků bylo v loňském roce obnoveno 7,6 kilometrů. Náklady na revitalizační práce přitom dosáhly výše 13,8 mil. Kč.

V součtu s předešlými dvěma revitalizačními sezónami jsme se dostali na celkovou plochu 1250 hektarů obnovených mokřadů a 25 km obnovených potoků v rámci projektu LIFE for MIREs.

Rok mokřadů v Národním parku Šumava nám přinesl nové možnosti v oblasti komunikace s veřejností. V informačních a návštěvnických střediscích NP Šumava jsme mohli po celý rok vystavovat velkoformátové fotografie mokřadů, pořádali jsme soutěž s tetřívčím origami pro návštěvníky národního parku, účastnili jsme se Dne Národního parku Šumava na Rokytě, kde jsme společně s partnery projektu z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích představovali projektové činnosti. Ve spolupráci s mluvčím národního parku jsme na téma mokřadů natočili podcast ČRo Plzeň Poznáváme Šumavu, publikovali jsme také články o mokřadech v časopise Šumava a vystupovali jsme ve vysílání České televize. Díky zvýšenému zájmu veřejnosti se nám podařilo uspořádat 24 dobrovolnických akcí, 8 populárně-naučných přednášek pro veřejnost a 20 exkurzí pro veřejnost, základní, střední i vysoké školy. Ve spolupráci se Středisky environmentální výchovy NP Šumava jsme se podíleli na Velké mokřadní soutěži pro regionální partnerské školy.

Pro odbornou veřejnost jsme v dubnu 2022 uspořádali konferenci zaměřenou na obnovu mokřadů a vodního režimu v horském prostředí. V průběhu dvou dnů jsme tak vyslechli 18 přednášek a pro zhruba 60 účastníků uskutečnili 2 exkurze na projektových lokalitách. Pro velký zájem účastníků se 2. ročník konference uskuteční v roce 2024 v prostředí Krkonoš. Pokračovali jsme rovněž v úspěšné spolupráci se státním podnikem Lesy České republiky, s vysokými školami a odbornými skupinami zaměřenými na obnovu rašelinišť.

Obrázek 32: Prezentace projektu LIFE for MIREs na Dni Národního parku Šumava – ukázka druhů rašelinných půd a model meandrujících toků vyrobený v rámci projektu (foto Lukáš Linhart).

4.2.4. Perlorodka říční

Eva Zelenková

Pokračovaly aktivity OPŽP projektu „Posílení a ochrana perlorodky v NP Šumava“. I v roce 2022 se podařilo získat plánované množství perlorodek stáří 0+ (celkový počet 101000 ks – jarní a podzimní odchov) a bylo pokračováno v péči o „starší“ perlorodky v odchovných klíčkách z předchozích let. Pokračoval monitoring zdrojů znečištění, fyzikálně chemický monitoring kvality vody, vodních makrofyt i splaveninového režimu. Zpracovávala se data získaná v průběhu projektu. Mimo projekt byla zadána a zpracována studie řešící reprodukční a odchovný prvek navazující na Jedlový potok.

V červnu 2021 bylo do Teplé Vltavy vypuštěno cca 1000 jedinců perlorodek stáří 7-9 let, které pocházejí z předchozích projektů a které byly v řece odchovány, a to do předem pečlivě vytipovaných míst. Celkově za dva roky bylo již vypuštěno 2 109 mladých jedinců. Po projití vyšších vodních stavů byly výsadky překontrolovány, aby byla prokázána vhodnost zvolených mikrohabitatů. Naplánován byl odborný seminář a beseda pro širokou veřejnost ve městě Volary, který se uskuteční v roce 2023.

Byl připraven a na konci roku podán do OPŽP projekt zahrnující na dalších pět let monitoring a posilování populace perlorodek na Vltavě i Blanici. Kvůli překlenutí období finančně nepokrytého projektu OPŽP, bylo požádáno o prostředky z NPO (Národního programu obnovy), ale pouze na nejnutnější monitoring (pravidelné rozbory vody na stálých profilech Blanice i Vltavy a kontinuální sledování Volarského potoka). Péče o chované perlorodky bude prozatím hrazena z PPK (Program péče o krajinu).

Pro projekt na kombinovanou mechanicko – elektrickou bariéru v profilu Pěkná bylo v prosinci požádáno o stavební povolení. Mezitím byla opět provozována mechanická zábrana v profilu Pěkná (od roku 2021 do roku 2023 zajištěno financování instalace a údržby bariéry z projektu POPFK - celková finanční výše 733 tis. Kč), objednána byla úprava dvou zdokonalených plotových dílců.

4.3. Oddělení monitoringu lesa

Jaroslav Červenka

Oddělení monitoringu lesa se primárně zabývá dlouhodobým sledováním vývoje lesních ekosystémů. Při výzkumu a monitoringu spolupracujeme s kolegy z německého NP Bavorský les, s resortními institucemi, univerzitami, vědeckými pracovišti či občanskými sdruženími. Vývoj lesních porostů v území ponechaném samovolnému vývoji sleduje projekt Biomonitoring lesních ekosystémů. Součástí oddělení je taxační skupina, která se zabývá tvorbou lesních hospodářských plánů na podkladě provozní inventarizace lesa, v roce 2022 byla započata obnova LHP Stožec. Společně s bavorskými kolegy spolupracujeme, nebo jsme spolupracovali na několika společných projektech týkajících se přeshraničního monitoringu a výzkumu. V roce 2022 byl dokončen projekt: „Podpora biologické rozmanitosti a vytvoření koncepce ochrany lesních ekosystémů Šumavy“. Tento projekt byl spolufinancován z Programu přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS. Oddělení monitoringu lesa je zároveň nositelem odborného periodika Silva Gabreta, které je zařazené v databázi SCOPUS a v roce 2022 zde bylo publikováno 6 vědeckých prací viz

<https://www.npsumava.cz/silva-gabreta/>. Oddělení zároveň koordinuje plnění Nálezové databáze AOPK ČR.

4.3.1. Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava

Pavla Čížková

Charakteristika a časový rámec projektu

Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava je dlouhodobý projekt monitoringu lesa v NP Šumava v území ponechaném samovolnému vývoji. Při pilotní verzi projektu v roce 2008 jsme změřili 130 ploch v habitatu 9410 Acidofilní smrčiny (soustava Natura 2000). V letech 2009-2018 jsme monitorační plochy měřili bez ohledu na habitat soustavy Natura 2000. V roce 2018 jsme ukončili I. cyklus měření, při kterém jsme změřili 1079 ploch (viz **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). V roce 2019 jsme zahájili II. cyklus měření a za roky 2019-2022 jsme zopakovali šetření na 468 plochách. V Tabulka 65 je uvedený časový rámec projektu od jeho zahájení a v Tabulka 66 je počet ploch, které změřili jednotliví vedoucí monitoračních skupin v roce 2022.

Tabulka 65: Počet ploch změřených v jednotlivých letech od zahájení projektu v roce 2008.

rok	pilotní projekt	I. cyklus	II. cyklus
2008	130	---	---
2009	---	151	---
2010	---	155	---
2011	---	139	---
2012	---	119	---
2013	---	97	---
2014	---	89	---
2015	---	103	---
2016	---	96	---
2017	---	51	---
2018	---	79	---
2019	---	---	118
2020	---	---	120
2021	---	---	120
2022	---	---	110
celkem	130	1079	468

Tabulka 66. Počet ploch změřených v roce 2022 jednotlivými vedoucími monitoračních skupin.

vedoucí	počet ploch změřených v roce 2022
Staňková Pavla	55
Čížková Pavla	55
celkem	110

Metodika sběru dat

Pro sběr dat byla použita znáhodněná síť bodů s krokem 353,55 m, která vychází ze sítě použité při Velkoplošné inventarizaci lesů (VIL) NP Šumava. Na průsečících této sítě byly založeny trvalé monitorační plochy s výměrou 500 m² a poloměrem 12,62 m. Středů monitoračních ploch jsou

fixovány geodetickými mezníky. Na každé ploše zaznamenáváme pozice a vlastnosti živých stromů, souší, pahýlů souší, pařezů a ležícího mrtvého dřeva, počítáme a popisujeme zmlazení dřevin a zapisujeme druhy bylinného patra včetně jejich pokryvnosti.

Výsledky

Průběžné zprávy a závěrečná zpráva s vyhodnocením I. cyklu šetření (2009-2018) jsou k dispozici u vedoucího odboru Ochrany přírody a vedoucího oddělení Monitoringu lesa. Výsledky průběžně publikujeme v odborných periodících i populárně naučných časopisech.

Následuje přehled základních charakteristik jednotlivých vrstev z vyhodnocení I. cyklu měření (1079 ploch, 2009-2018).

Zmlazení dřevin

Na 93 % ploch byla hustota zmlazení vyšší než 100 ks/ha, na 84 % inventarizačních ploch byla vyšší než 500 ks/ha a na více než 10 % ploch byla hustota zmlazení vyšší než 15 000 ks/ha. Průměrný počet jedinců zmlazení je 6 323 ks/ha. Průměrná hustota zmlazení je dvanáctkrát vyšší než průměrná hustota živých stromů a téměř devětkrát vyšší než průměrná hustota živých stromů a souší celkem. Ve zmlazení dominuje smrk ztepilý (78 %), následuje buk lesní (9 %) a jeřáb ptačí (5 %). Množství zmlazení na jednotlivých monitoračních plochách viz Obrázek 33

Stromové patro

Celková průměrná hustota stromového patra (živé stromy a souše dohromady) je 739 ks/ha. Průměrná hustota živého stromového patra je 525 ks/ha, z toho 82 ks/ha jsou stromy s výčetním průměrem nad 30 cm. Průměrná výčetní kruhová základna živého stromového patra činí 20,4 m²/ha. Z celkového zjištěného počtu stromů tvoří 71 % živé stromy a 29 % souše. Disturbance neměly vliv na změnu druhové skladby lesa, smrk zůstává se 71 % dominantní dřevinou živého stromového patra, po něm následuje buk lesní 12 %, břízy 7 % a borovice lesní 5 %. Mezi soušemi dominuje také smrk 89 %.

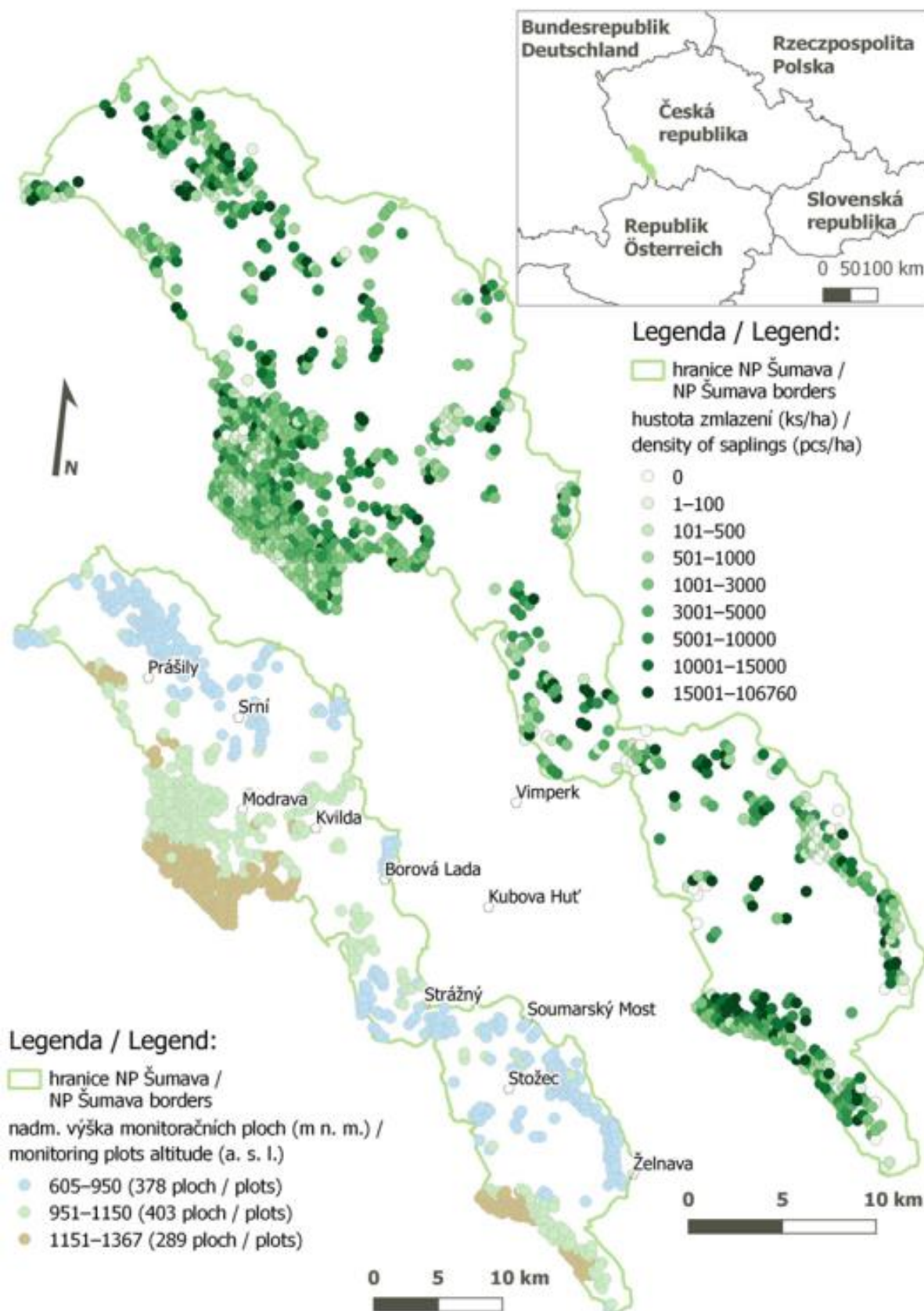
Tlející dřevo

V průměru se na plochách vyskytuje 92 m³/ha tlejícího dřeva, 90 % představují ležící kmeny a 10 % pahýly souší a pařezy po těžbě s výškou nepřesahující 1,3 m (souše na 1,3 m výšky nejsou v tomto přehledu zahrnuty). Tlející dřevo pokrývá průměrně 5 % plochy monitorovaného území a vyskytuje se na něm více než 8 % veškerého zmlazení dřevin, především smrku ztepilého. Tlejícímu dřevu dominuje smrk ztepilý (86 %), následuje buk lesní (2 %) a borovice lesní (1 %). Nejvíce tlejícího dřeva je v počátečním stadiu rozkladu (70 %), v pokročilém stadiu rozkladu je více než 10 % kmenů, pahýlů a pařezů.

Bylinné patro

Na všech plochách jsme zaznamenali celkem 436 druhů bylinného patra. Průměrně se na monitorační ploše nacházelo 13 druhů, nejméně 1 a nejvíce 61 druhů bylinného patra. Nejčastějšími dominantami (pokryvnost nad 50 %) bylinného patra jsou brusnice borůvka (dominuje na 201 plochách), třtina chloupkatá (dominuje na 173 plochách) a metlička křivolaká (dominuje na 65 plochách).

Obrázek 33: Rozmístění 1079 monitoračních ploch. Na menší mapě je barevnou škálou zobrazená nadmořská výška a na větší mapě počet jedinců zmlazení na jednotlivých monitoračních plochách (zdroj obrázku: Čížková, Červenka, Hubený (2020) Monitoring zmlazení dřevin v bezzásahovém území Národního parku Šumava, Silva Gabreta vol. 26).

Obrázek 34: Měření biomonitorační plochy v karu Černého jezera. Na snímku Věra Řáhová, Pavla Staňková a Pavel Bečka. Foto Pavla Čížková.

4.3.2. Plnění nálezové databáze AOPK ČR

Pavla Čížková

Nálezová databáze je určená pro shromažďování a ukládání jak náhodně zjištěných, tak plánovaně a organizovaně sebraných záznamů o výskytu druhů živočichů, rostlin a hub. Data v nálezové databázi slouží jako zdroj informací o výskytu druhů na území NP a CHKO Šumava a jsou nepostradatelným nástrojem při rozhodování ve správních řízeních Správy Národního parku Šumava a při praktické ochraně přírody.

Správa Národního parku Šumava má od 6. 1. 2010 oprávnění k zadávání dat do nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (dále ND AOPK) a současně k užívání této databáze. Povinnost zapisovat druhy do ND AOPK mají na základě interního dokumentu Správy Národního parku Šumava „Plnění nálezové databáze ochrany přírody“ všichni zaměstnanci, kteří při výkonu svých pracovních povinností tráví alespoň část času v terénu a mají v pracovní náplni uvedenou povinnost plnit nálezovou databázi.

K 22. 2. 2023 bylo v ND AOPK na území NP a CHKO Šumava uloženo celkem 1 370 090 záznamů. V NP Šumava bylo k 22. 2. 2023 zaznamenáno 7 058 druhů, v CHKO Šumava 7 583 druhů (viz Tabulka 67). V období 1. 11. 2021 - 31. 10. 2022 bylo registrovaných 165 účtů s přiřazením ke Správě NP Šumava. Prostřednictvím těchto účtů bylo v tomto období zadáno 79 222 záznamů, z toho 25 690 záznamů jednotlivě (prostřednictvím mobilní aplikace BioLog nebo webového rozhraní Biolog či ND) a 53 532 záznamů prostřednictvím hromadného importu záznamů (viz Tabulka 68). V Graf 3 je rozdělení počtu záznamů zadanych 1. 11. 2021 - 31. 10. 2022 podle měsíce pozorování.

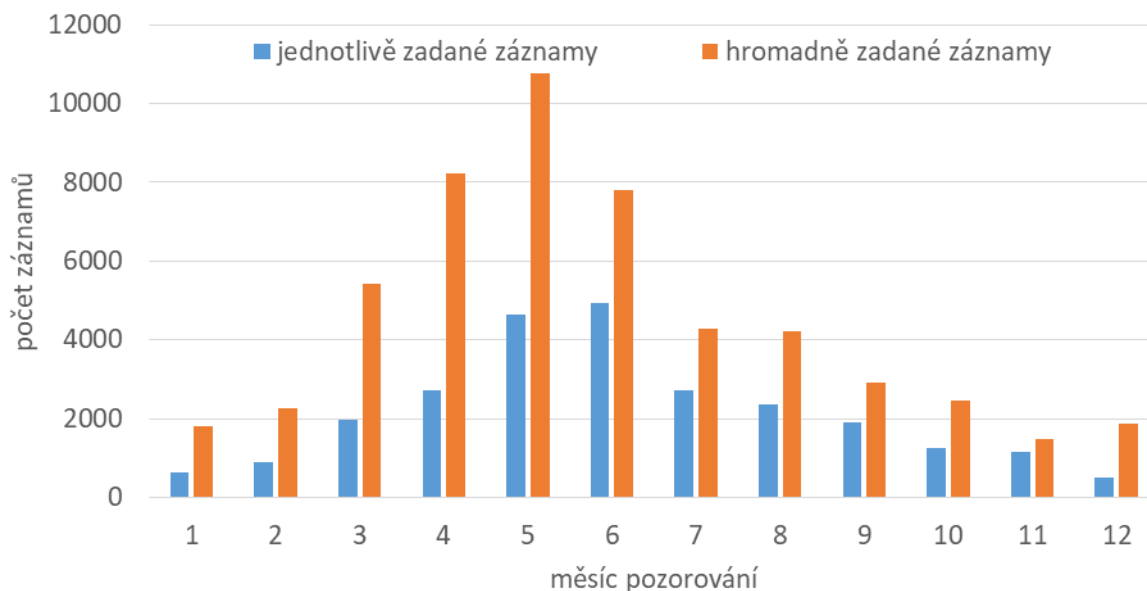
Tabulka 67: Počet záznamů/druhů uložených v ND AOPK na území národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava. Stav k 22. 2. 2023.

	počet záznamů	počet druhů
NP Šumava	604 147	7 058
CHKO Šumava	765 943	7 583
celkem	1 370 090	

Tabulka 68: Počet účtů a záznamů zadanych v období 1. 11. 2021 - 31. 10. 2022 pro jednotlivé odbory.

odbor		počet účtů	počet záznamů			průměrný počet jednotliv. záznamů na účet
			jednotlivé	hromadné	celkem	
23	ochrany přírody	36	15 838	5 622	21 460	440
24	péče o lesní ekosystémy NP	66	5 005	0	5 005	76
34	vnitřní správy	5	52	0	52	10
51	ochrany složek přírody	10	14	0	14	1
71	ochrany kulturní krajiny a	38	3 823	0	3 823	101
97	kancelář ředitele	10	958	47 910	48 868	96
celkem		165	25 690	53 532	79 222	

Graf 3: Počet záznamů zadanych 1. 11. 2021 - 31. 10. 2022 podle měsíce pozorování. Zobrazeno 79 222 záznamů (25 690 jednotlivě zadanych záznamů a 53 532 hromadně zadanych záznamů).

Obrázek 35: Tetřeví trus nalezený na svahu Smrčiny. Jeden z tisíců záznamů uložených do ND AOPK v roce 2022. Foto Pavla Čížková.

4.3.3. Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)

Jiří Zelenka

V roce 2022 byla zahájena obnova lesního hospodářského plánu na LHC Stožec o rozloze 8 415,72 ha. Obnova bude probíhat do konce roku 2023. Nové LHP bude platné od 1. 1. 2024 – 31. 12. 2035.

LHP je zpracováváno metodou tvorby LHP na podkladě provozní statistické inventarizace pro nepravidelně až bohatě strukturované lesy. Toto LHP je první, které je tvořeno na základě nové vyhlášky 186/2022 sb., platné od 1. 1. 2023, kterou se mění vyhláška 84/1996 sb., o lesním hospodářském plánování. Vyhláška zavádí nový přístup k lesům zařizovaných metodou inventarizačních ploch. LHP na LHC Stožec je tvořeno v souladu s Metodikou tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace, kterou vydalo MŽP v roce 2004. Vyhotovení LHP je v souladu s harmonogramem obnov LHP v NP Šumava.

Jelikož nová vyhláška 186/2022 sb. zavádí nové pojmy a metodiku pro vyhodnocování inventarizací, není prozatím zcela jasné, jakou finální podobu bude mít LHP na LHC Stožec. Počátkem roku 2023 se stále definuje standard, ve kterém bude LHP odevzdáváno na datový sklad ÚHÚL. Současně zatím neexistuje software, který by prováděl vyhodnocení provozní inventarizace dle vyhlášky. Vyhláška také pracuje s celorepublikovou inventarizační sítí, do které je potřeba implementovat stávající inventarizační síť NPŠ. Jelikož se jedná o delší proces, bude se v roce 2023 implementovat pouze síť na LHC Stožec. K drobným změnám dojde i v metodice sběru dat na inventarizačních plochách.

Na projektu obnova LHP na LHC Stožec se podílejí pracovníci Odboru Péče o lesní ekosystémy NP - pracovníci Oddělení lesního provozu, pracovníci ÚP Stožec, pracovníci Oddělení informatiky a GIS, oddělení nemovitého majetku a rovněž pracovníci Odboru ochrany přírody (Taxační skupina NPŠ) a pracovníci, kteří poskytli odborné podklady pro žádost rozhodnutí v pochybnosti o zařazení ostatních pozemků (mimo lesní pozemky) do PUPFLu. Jedná se o rozsáhlé plochy v různém stadiu sukcese, které nejsou dlouhodobě zemědělsky využívány.

Na projektu spolupracují rovněž externí dodavatelé: Ing. Jiří Zahradníček, který zajišťuje sběr dat na inventarizačních plochách a firma Topol Pro, poskytující SW pro zpracování podrobných popisných dat – TAX, LED. Činnost provozní inventarizace lesa je řešena na základě smlouvy o dílo.

Pro potřeby tvorby LHP byly připomínkovány všechny pozemky na LHC Stožec. Tím vznikl seznam pozemků, který je předmětem změny v katastru. Jelikož se jedná o mnoho pozemků, je tím velmi vytížené oddělení nemovitého majetku.

4.3.4. Inventarizační část obnovy LHP

Inventarizační projekt je zpracováván na základě smlouvy o dílo s panem Ing. Jiřím Zahradníčkem. Používaná metodika je odvozena z Metodiky tvorby lesního hospodářského plánu na podkladě provozní inventarizace (Černý et al. 2004) a upravena pro potřeby NP Šumava. V roce 2023 bude také metodika upravena dle požadavků vyhlášky 186/2022 sb. Z důvodu očekávané změny metodiky sběru dat PIL, dle připravované vyhlášky a aktuální vytíženosti pana Zahradníčka, byly po vzájemné dohodě práce PIL z roku 2022 přesunuty do roku 2023. Tím bude zajištěna stejná metodika sběru dat. Bohužel to znamená dvojnásobný úkol pro pana Ing. Zahradníčka a jeho měřičské týmy.

Ke sběru a vyhodnocení dat je používáno softwarové a hardwarové vybavení FieldMap. O základním stratu pro vyhodnocení, se aktuálně vedou jednání. Terénní šetření v rámci provozní statistické inventarizace probíhá na celém bývalém území LHC Stožec ve znáhodněné síti o sponu 250 x 250 m na kruhových inventarizačních plochách o poloměru $r = 12,62$ m. LHC Stožec je už třetí celé LHC, na kterém probíhá opakované šetření PIL v plném rozsahu. Na LHC Stožec je 1415 ploch.

4.3.5. Projekt: Podpora biologické rozmanitosti a vytvoření koncepce ochrany lesních ekosystémů Šumavy

Jaroslav Červenka

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/podpora-biologicke-rozmanitosti-a-vytvoreni-koncepcie-ochrany-lesnich-ekosystemu-sumavy/>

V rámci projektu bylo dosaženo dvou hlavních cílů: Na základě již existujících znalostí byla provedena opatření ke zlepšení podmínek na stanovištích za účelem podpory druhů vázaných na stromy a tlející dřevo. Jelikož jsou houby, lišejníky a mechorosty ohroženy především intenzivním využíváním lesů, byly na ploše 210 ha upraveny následující stanovištní podmínky. Zlepšení množství a kvality tlejícího dřeva, podpora vzácných druhů dřevin jako hostitelů jiných vzácných druhů a podpora starých stromů („veteránské stromy“) jako důležitého stanoviště vzácných druhů. Důležitou součástí projektu byl také monitoring hmyzu, hub, lišejníků a mechorostů pomocí moderních a klasických metod v projektové oblasti. Monitorování posloužilo k lepšímu pochopení vztahu mezi rozmanitostí organismů a ekosystémovými procesy a službami.

Celkově se v projektu povedlo navýšit množství tlejícího jedlového dřeva na cca 10 ha (Modravská hora a oblast poblíž Prášílského potoka mezi Poledníkem a Ždánidly), kde bylo rozmístěno cca 200 m³ dřeva dodaného LP. Dále pak ponechávání smrkového dřeva v porostech, kde bylo nutné zasahovat proti kůrovci. Stromy napadené kůrovcem byly buď loupány nebo drážkovány. Dřevo se ponechávalo vždy v místech aktuálního výskytu kůrovce, celkem bylo ponecháno cca 1760 m³ na 61,4 ha. Tato aktivita probíhala na dvou lokalitách: Prášílský potok (mezi Poledníkem a Ždánidly) a Kobylí hlava.

Monitoring byl zaštitěn Goetheho univerzitou ve Frankfurtu a první výsledky naleznete v publikaci:

UHL, B., POUSKA, V., ČERVENKA, J., KARASCH, P., & BÄSSLER, C. (2023). Response of moth communities (Lepidoptera) to forest management strategies after disturbance. *European Journal of Entomology*, 120.

Obrázek 36: Obohacení stanoviště jedlovým dřevem a monitoring (foto: Václav Pouska).

4.3.6. Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou – aktivita: „Monitoring poškození obnovy spárkatou zvěří“.

Jaroslav Červenka

V tomto rozsáhlém projektu, který je podrobněji popsán v sekci oddělení zoologie, jsme zajišťovali „Monitoring poškození obnovy spárkatou zvěří“. V roce 2022 jsme dokončili závěrečnou zprávu. V porovnání s výsledky z roku 2018 došlo k průkaznému snížení okusu hlavního terminálu v celé srovnávané oblasti. Poškození obnovy se výrazně lišilo také mezi jednotlivými LHC. Nevyšší hodnoty okusu byly zaznamenány na LHC Kašperské Hory, a to pro celkový okus (34,4 %) a dále i pro javor klen (95,6 %), buk (71,7 %), břízu (74,4 %) a překvapivě i pro smrk (19 %) viz Tabulka 69. Jeřáb, ostatní listnáče a jedle byly nejvíce poškozeny na LHC Borová Lada. V případě terminálních vrcholů bylo výrazné poškození zaznamenáno na LHC České Žleby (20,5 %), následované LHC Kašperské Hory. Pozitivní je relativně nízký okus terminálu nesmrkových dřevin v okrajových LHC – Stožci a Prášilech (Tabulka 70). Relativně nízký okus byl zaznamenán i na LHC Modrava (Obrázek 37), což je dáno tamní druhovou skladbou s převahou smrku ztepilého. Zajímavé bude sledovat, jaký vliv bude mít populace vlka obecného na stavy spárkaté zvěře resp. na vývoj poškození obnovy lesa v budoucnu. V letošním roce bylo díky projektu rozšířeno zájmové území na celou plochu NP. Sběr dat proběhl v první polovině roku, na podzim byl realizován přepis a kontrola dat. V současné době se pracuje na zpracování výsledků.

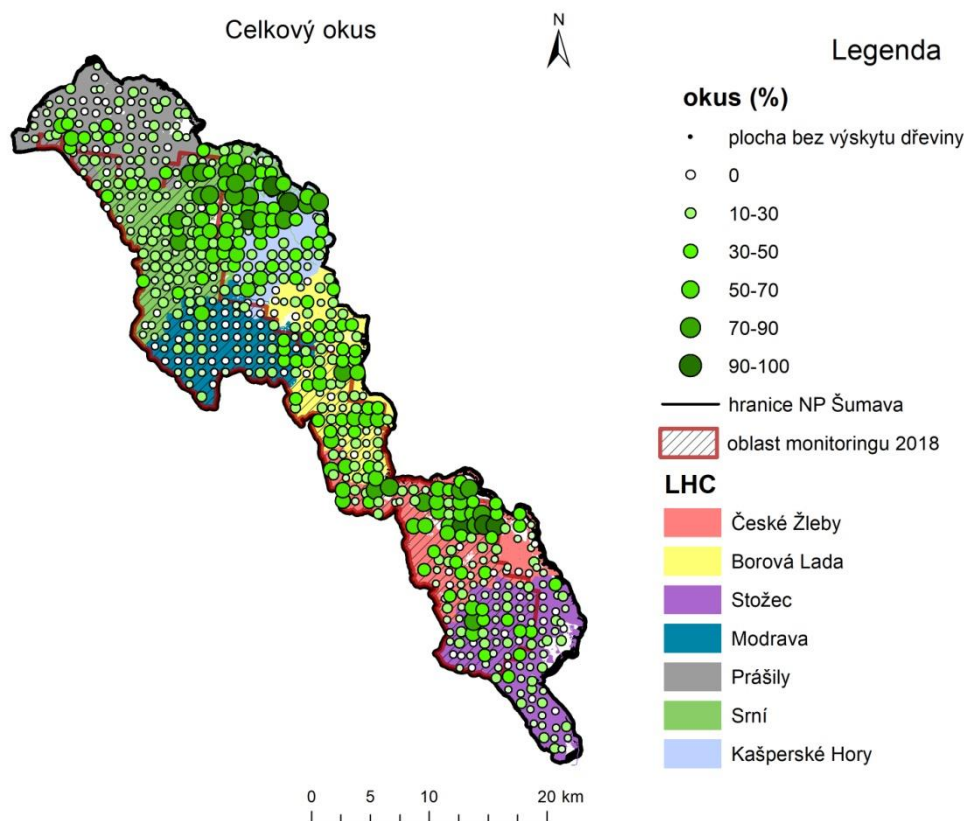
Tabulka 69: Hodnoty aritmetických průměrů poškozených jedinců obnovy (20–200 cm výšky) celkovým (terminálním nebo bočním) okusem dle jednotlivých druhů dřevin, vše dohromady, rozlišené podle oblastí LHC. Čísla v závorkách jsou počty všech zaznamenaných dřevin (poškozených i nepoškozených) na daném LHC. Tučně jsou vyznačeny nejvyšší hodnoty pro dané území, červeným zvýrazněním nejvyšší hodnoty pro danou dřevinu.

	BK	BO	BR	JD	JR	JVK	LX	SM	vše
Borová Lada	60,1 (633)	0 (5)	NA (0)	80,5 (86)	73,7 (524)	72,4 (77)	81 (29)	8,37 (5096)	23,3 (721)
České Žleby	64,9 (781)	4,0 (209)	38,8 (53)	70,0 (18)	72,4 (1179)	76,1 (355)	58,6 (158)	6,4 (4222)	28,7 (2753)
KH	71,7 (277)	33,3 (3)	74,4 (182)	73,2 (38)	60,5 (339)	95,6 (105)	65,4 (70)	19,0 (2060)	34,4 (1014)
Modrava	53,6 (13)	0 (75)	37,5 (8)	93,7 (24)	65,5 (398)	NA (0)	60,8 (55)	5,3 (5277)	10,4 (573)
Prášily	47,7 (414)	20,6 (93)	34,6 (97)	25,1 (294)	57,2 (797)	94,3 (12)	55,8 (96)	1,8 (4872)	13,2 (1803)
Srní	58,1 (470)	10,0 (39)	59,8 (194)	54,2 (180)	67,4 (1182)	64,2 (394)	53,3 (285)	13,8 (6106)	27,0 (2744)
Stožec	34,7 (979)	14,7 (159)	35,2 (116)	38,6 (124)	47,4 (433)	NA (0)	31,8 (60)	4,6 (5322)	12,4 (1871)
celé území	54,8 (3567)	13,1 (583)	47,7 (650)	48,7 (764)	63,9 (4852)	75,3 (943)	54,6 (753)	7,8 (32955)	20,7 (12112)

Tabulka 70: Hodnoty aritmetických průměrů poškozených jedinců obnovy (20–200 cm výšky) pouze terminálním okusem dle jednotlivých druhů dřevin, vše dohromady, rozlišené podle oblastí LHC. Čísla v závorkách jsou počty všech zaznamenaných dřevin (poškozených i nepoškozených) na daném LHC. Tučně jsou vyznačeny nejvyšší hodnoty pro dané území, červeným zvýrazněním nejvyšší hodnoty pro danou dřevinu.

	BK	BO	BR	JD	JR	JVK	LX	SM	vše
Borová Lada	35,0 (633)	0 (5)	NA (0)	55,1 (86)	58,8 (524)	46,7 (77)	65,7 (29)	3,9 (5096)	14,2 (721)
České Žleby	40,0 (781)	1,2 (209)	24,3 (53)	50,7 (18)	63,3 (1179)	60,4 (355)	46,8 (158)	4,2 (4222)	20,5 (2753)
KH	38,4 (277)	33,3 (3)	52,5 (182)	40,7 (38)	39,9 (339)	38,9 (105)	27,3 (70)	6,7 (2060)	17,4 (1014)
Modrava	43,8 (13)	0 (75)	25,0 (8)	92,1 (24)	59,0 (398)	NA (0)	52,3 (55)	2,9 (5277)	7,1 (573)
Prášily	26,3 (414)	10,2 (93)	23,7 (97)	16,5 (294)	40,8 (797)	65,7 (12)	28,9 (96)	1,0 (4872)	8,1 (1803)
Srní	31,3 (470)	5,0 (39)	37,9 (194)	27,0 (180)	51,7 (1182)	48,4 (394)	31,2 (285)	4,5 (6106)	14,3 (2744)
Stožec	16,4 (979)	10,4 (159)	26,5 (116)	26,1 (124)	36,8 (433)	NA (0)	18,5 (60)	1,2 (5322)	5,5 (1871)
celé území	30,8 (3567)	7,9 (583)	32,2 (650)	30,9 (764)	50,8 (4852)	55,0 (943)	35,0 (753)	3,3 (32955)	12,2 (12112)

Obrázek 37: Míra poškození obnovy nad 20 cm výšky na jednotlivých monitoračních plochách. Míra poškození je znázorněna pomocí velikosti a sytosti zelené barvy kolečka, čím větší a sytější, tím větší procento celkového okusu dané dřeviny na ploše. Na mapě je uveden okus všech druhů dřevin dohromady.

4.3.7. Monitoring tetřeva hlušce

Jaroslav Červenka

Na konci roku započal monitoring tetřeva hlušce, který bude probíhat v zimní sezoně 2022/2023. Jedná se o neinvazivní sběr trusu. Po genetických analýzách budeme schopni určit odhad početnosti, zastoupení pohlaví a tok genů v populaci tohoto druhu. Monitoring probíhá přeshraničně a podílí se na něm především zaměstnanci NP.

4.3.8. Recenzované publikace

Alagiologlou, L., Manakos, I., Heurich, M., Červenka, J., & Delopoulos, A. (2022). A Learnable Model With Calibrated Uncertainty Quantification for Estimating Canopy Height From Spaceborne Sequential Imagery. *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, 60, 1-13.

Busse, A., Cizek, L., Čížková, P., Drag, L., Dvorak, V., Foit, J., ... & Müller, J. (2022). Forest dieback in a protected area triggers the return of the primeval forest specialist *Peltis grossa* (Coleoptera, Trogossitidae). *Conservation Science and Practice*, 4(2), e612.

Gelnarová T., Bače R., Červenka J., Pouska V. & Svoboda M. (2022): Vývoj Trojmezenského pralesa 13 let po kůrovcové gradaci – zůstává prales pralesem? *Silva Gabreta* 28

Korolyova, N., Buechling, A., Ďuračiová, R., Zabihi, K., Turčáni, M., Svoboda, M., Červenka, J. & Jakuš, R. (2022). The Last Trees Standing: Climate modulates tree survival factors during a prolonged bark beetle outbreak in Europe. *Agricultural and Forest Meteorology*, 322, 109025.

4.4. Oddělení zoologie

Jan Mokrý

V roce 2022 pokračoval monitoring vlka obecného, který spočívá v dohledávání pobytových známek (stopy, trus, moč, srst, strženiny) na analýzy DNA, instalace fotopastí, hlasová provokace, telemetrie. V únoru 2022 proběhl třetí ročník plošného stopování zaměřeného na vlka, rysa a losa evropského. Do akce se zapojila většina zaměstnanců Správy, kteří prošli 73 tras. Pobytové známky vlka byly nalezeny na 10 trasách. Díky fotopastem, přímému pozorování a hlasové provokaci bylo zatím doloženo rozmnožování ve čtyřech smečkách. Díky pokračující spolupráci s kolegy z ČZU v Praze se v tomto roce podařilo odchytit, označit a obojkovat mladého vlka.

4.4.1. Ornitologie

Aleš Vondrka

Tetřevovití a další významné druhy

Při monitoringu **tetřívka obecného** byla kontrolována všechna recentní tokaniště. Počet tokajících samců oproti roku 2021 skokově poklesl o přibližně 50 %. Na některých tokaništích přetrvává problém častého vyrušování ze strany veřejnosti, zejména v období toku. Pro podporu druhu byly vyhlášeny 2 plochy s přechodně omezeným vstupem ve stejných hranicích a se stejnými omezeními, jež jsou navrhována v rámci klidových území.

Při monitoringu **tetřeva hlušce** byla věnována zvýšená pozornost lokalitám s potenciálně vhodným biotopem, z nichž chybí recentní data. Proběhla kontrola známých tokanišť v období jarního toku a dohledávání nových zejména v jižní části NP. Dále byly vyhledávány reprodukční biotopy. I u tohoto kriticky ohroženého druhu dochází na některých tokaništích k rušení ze strany veřejnosti.

U **jeřába popelavého** proběhla kontrola v minulosti obsazených lokalit. V souvislosti s celorepublikovým pozitivním populačním trendem, se s tímto druhem i na Šumavě setkáváme stále častěji. Byla sledována reprodukční úspěšnost, která je v porovnání s celorepublikovým průměrem velmi nízká, příčinám ztrát musíme věnovat v následujících letech zvýšenou pozornost.

Při monitoringu **puštíka bělavého** jsme zjistily 3 obsazené hnízdní budky a jedno hnízdění v přirozené dutině stromu.

Monitoring **sokola stěhovavého** je zajišťován ve spolupráci s ČSOP Plzeňsko a spočívá zejména v kontrolách všech doposud známých hnízdních lokalit v rámci NP a CHKO Šumava. V roce 2022 byla obsazena všechna známá hnízdiště. Hnízdní úspěšnost byla podprůměrná. Došlo ke sledování jednotlivých známých hnízdních lokalit sokola stěhovavého od období obsazování teritorií do vyvedení mláďat a kontrola potenciálních vhodných míst za účelem ověření obsazení. Cílem bylo, pokud možno co nejdětailněji popsat průběh hnízdění na jednotlivých lokalitách, specifikovat ohrožující faktory a stanovit možné způsoby jejich zmírnění. Sledování probíhalo z velké vzdálenosti za pomoci stativového dalekohledu, tak, aby nebylo ovlivněno chování.

Dále byl monitorován i **čáp černý**. Při kontrole všech známých hnízdišť byla zjištěna průměrná hnízdní úspěšnost. Všechna zjištěná mláďata byla kroužkována ornitologickými aluminiovými kroužky a odečítacími kroužky. V zimě 2021/2022 byla odečtena dvě mláďata na zimovišti.

Byl také prováděn **akustický monitoring zaměřený na sovy, sluku lesní a bekasinu otavní**. Jedná se o velmi efektivní metodu mapování druhů s noční a soumráchnou hlasovou aktivitou. V rámci akustického monitoringu bylo pořízeno přibližně 300 celonočních nahrávek. Díky této metodě byl potvrzen plošný výskyt sluky lesní a několik registrací vzácných druhů sov.

Při mapování **chřástala polního** byl zaznamenán průměrný stav na území Ptačí oblasti (PO) Šumava. Na centrální a jižní Šumavě byly stavy přibližně v dlouhodobém průměru, na západní Šumavě pak pod dlouhodobým průměrem. Opět byla zjištěna velmi nízká obsazenost lokalit při prvním hnízdění. Při květnových kontrolách druh nebyl téměř zjištěn (kromě několika jedinců ve Vltavském luhu).

Pokračovalo mapování **druhů a společenstev sekundárního bezlesí** s cílem podchytit stav především **bekasiny otavní** a **bramborníčka hnědého**, jejichž populační trend je v posledních letech silně negativní a nebyla jim zatím, v rámci Šumavy, věnována dostatečná pozornost.

Celorepublikově a metodicky totožně byla sledována početnost **hýla rudého**. Šumava je vedle Ostravska jednou z nejvýznamnějších oblastí výskytu tohoto druhu v ČR. I zde však došlo k významnému populačnímu poklesu. V některých lokalitách v rámci ČR druh zcela či téměř vymizel.

Po 30 letech bylo druhou hnízdní sezónu zopakováno mapování ptačích **společenstev v tehdejších SPR Jezerní slať a Borová Lada**.

Letos jsme ve spolupráci s Kroužkovací stanicí při Národním muzeu v Praze uskutečnili čtvrtý ročník **sledování tahových poměrů zpěvného ptactva** na Horské Kvildě. Metodika je postavena na základě akce Balt, takže výsledky jsou porovnatelné. V ČR probíhá obdobný projekt na Jizerce v Jizerských horách. Součástí odchytů je hlasová provokace. Ze zajímavějších ptačích druhů odchycených při akci můžeme jmenovat např. sýce rousné či datlíky tříprsté. V rámci akce byl v sezóně 2022 poprvé pro celou Šumavu registrován nový ptačí druh – **budníček pruhohlavý**.

Mapování AOPK

V rámci tohoto projektu provádějí externí spolupracovníci, jež jsou zasmluvněni AOPK, mapování dle jednotlivých metodik pro daný rok.

V rámci mapovacího projektu AOPK bylo v letošním roce mapováno dle metodiky pro akustický monitoring nočních druhů ptáků. Dále proběhlo mapování ptačích druhů Přílohy I dle metodik: šplhavci, jeřábek lesní, chřástal polní, lesní druhy sov. Mapované plochy, body a linie byly rovnoměrně rozmístěny po ploše PO Šumava s přihlédnutím k předpokládané distribuci druhů a časových možností jednotlivých mapovatelů.

4.4.2. Dlouhodobý intenzivní fotomonitoring rysa ostrovida

Elisa Belotti, Luděk Bufka

Začátek kalendářního roku 2022 byl součástí sezony 2021-22 dlouhodobého rysího fotomonitoringu, který provádí Správa NP Šumava ve spolupráci se Správou NP Bavorský Les. V této sezóně bylo monitorováno 56 lokalit, 5 z nich v CHKO Šumava, zbytek v severnějších 2/3 Národního Parku Šumava. Po delším období s omezením způsobeným epidemií covid-19, v roce 2022 bylo znovu možné realizovat prezentace výsledků z minulých 3 sezón dlouhodobého rysího fotomonitoringu pro územní pracoviště Správy NP Šumava. Data o rysech z dlouhodobě monitorované oblasti byla také připravena a předána kolegům z NP Bavorský les pro společné statistické vyhodnocení. V listopadu

2022 jsme také zveřejnili nový report, který obsahoval statisticky zpracované informace z nejnovější sezóny integrované do revidovaných údajů z 13 let fotomonitoringu rysa ostrovida prováděného společně s NP Bavorský les (ke stažení zde: https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2022/11/report_ly2021_cz.pdf). Tato aktualizovaná data také byla použita jako podklad pro komunikaci s širší veřejností a studenty různých škol.

Fotopasti na fotomonitoring rysa zůstaly instalovány celoročně na 28 z 56 lokalit a byly pravidelně kontrolovány. V září 2022 byla zahájena sezóna 2022-23 dlouhodobého rysího fotomonitoringu. V sezóně 2022-23 na české straně Šumavy probíhá dlouhodobý rysí fotomonitoring na 56 lokalitách, stejně jako v předchozích letech situovaných převážně v nejsevernějších 2/3 NP Šumava. Ve zbývajících částech NP Šumava a CHKO Šumava (od začátku roku 2018 celoročně) probíhá fotomonitoring rysa v rámci udržitelnosti projektu 3Lynx a nově v rámci projektu TA ČR s názvem „Přežívání dospělých samic rysa ostrovida – výzkum hrozeb v jádru a na okraji šumavské populace“, s realizací od ledna 2022 do prosince 2024 (viz následující kapitola).

4.4.3. Celoroční extenzivní fotomonitoring rysa ostrovida v celé oblasti NP a CHKO Šumava

Elisa Belotti

V roce 2022, celoroční fotomonitoring rysa ostrovida bylo možné zajistit přibližně ve stejném rozsahu jako v průběhu projektu 3Lynx, a původní síť lokalit částečně doladit a dopřesnit, v rámci projektu TA ČR s názvem „Přežívání dospělých samic rysa ostrovida – výzkum hrozeb v jádru a na okraji šumavské populace“. Hlavním cílem tohoto nového projektu je zlepšit sledování osudu rysích rodin na území NP a CHKO Šumava pomocí fotopastí, a tímto, doplnit a podrobně analyzovat dlouholetá data o přežívání dospělých samic rysa ostrovida v NP a CHKO Šumava a na okraji populace (kde jsou rysí výrazně více ohroženi vlivem člověka – zejména pytláctvím, ale i dopravou).

Časová jednotka, na základě které jsou zpracovaná data z fotomonitoringu rysa („dlouhodobého intenzivního“ + „projektového celoplošného“), je tzv. „rysí rok“ nastavený podle biologie rysa. Pro představu, v rysím roce 2020 (tj. od 1. 5. 2020 do 30. 4. 2021) bylo získáno zhruba 3 000 rysích fotek a videí z oblasti NP a CHKO Šumava, a v následujícím rysím roce 2021 to bylo podobně. Zároveň, „rysí fotopasti“ ve stejné době vyprodukovaly jako „cenný vedlejší produkt“ i údaje o jiných vzácných a chráněných druzích. Získali jsme tak např. zhruba 190 fotek a videí vlka obecného, 18 fotek a videí kočky divoké a 7 fotek a videa losa evropského. Dílčí výsledky z fotomonitoringu na území CHKO Šumava byly také částečně průběžně předány na příslušné lesní správy a myslivecké spolky, a po delší COVIDové pauze tato aktivita mohla znova proběhnout částečně formou osobních setkání s prezentací výsledků posledních 3 sezón. Konkrétně, v průběhu roku 2022 tyto prezentace proběhly pro MS Kundratice, MS Strážov, Městys Dešenice, MS Vlastějov, VLS Divize Horní Planá a LS Železná Ruda. V průběhu roku 2022, ve spolupráci se všemi organizacemi provádějící fotomonitoringu rysa v oblasti výskytu celé česko-bavorsko-rakouské (BBA) rysí populace, byla na základě dat získaných ze všech fotopastí (z „dlouhodobého“ a „projektového“ fotomonitoringu rysa) připravena plnohodnotná verze reportu o stavu celé BBA populace pro rysí rok 2019 a proběhla revize předchozích 2 reportů za rysí roky 2017 a 2018, po zjištění zásadních dodatečných informací týkajících se tohoto období (finalizace těchto 3 reportů proběhne snad do poloviny roku 2023). Také po dodatečném doplnění chybějící části dat z Německa, byla zahájena příprava (alespoň zjednodušené verze) reportu o stavu

celé BBA populace pro rysí rok 2020 a začala přípravná fáze seskupení a zpracování dat z celé BBA populace pro rysí rok 2021.

Data z celoplošného extenzivního a dlouhodobého intenzivního fotomonitoringu rysa dohromady také byla použita jako podklad pro komunikaci se studenty různých stupňů místní školy ve Vacově (kde v roce 2022 proběhl program k mezinárodnímu dni rysa 2022), dětské myslivecké kroužky a účastníky různých exkurzí. V roce 2022, po delší COVIDové pauze, tato komunikace mohla zase proběhnout prezenčně, formou popularizační prezentace o rysovi s následným programem aktivit na téma rysa. V neposlední řadě, veškerá výše zmíněná rysí data byla také použita v rámci spolupráce s policií ČR a celní správou, které v minulých letech nás žádali o spolupráci při řešení několika potenciálních případů nelegálního lovu rysa a které v roce 2022 opět projevili zájem o spolupráci s odbornými pracovníky Správy.

Sběr genetických vzorků rysa na celém území NP a CHKO Šumava (a v celé oblasti výskytu BBA rysí populace díky spolupráci s ostatními partnery), který probíhal hlavně v letech 2018 – 2019, umožnil v první polovině roku 2020 získat specializované laboratoři v Brně první report o genetickém stavu celé BBA rysí populace. Z tohoto reportu (doposud k dispozici jen pro interní využití v češtině i angličtině), byl v průběhu roku 2022 připraven odborný článek do mezinárodního vědeckého časopisu, v koordinaci se všemi partnery projektu 3Lynx, kteří genetické vzorky poskytli. Tento článek je publikován a volně dostupný online od začátku roku 2023. Při terénní práci na celém území NP a CHKO Šumava genetické vzorky rysa stále sbíráme a zatím ukládáme na pracovišti Správy v Kašperských Horách.

4.4.4. Kočka divoká

Luděk Bufka

Jedním z výsledků systematického fotografického a také genetického monitoringu jsou poměrně ucelené věrohodné informace o novodobém výskytu kočky divoké na našem území. Veškeré dostupné údaje za posledních 11 sezón (od prvního věrohodného záchytu) byly během tohoto roku zpracovány. Bylo podchyceno nejen území Šumavy, ale celých Čech. Se širokým týmem spolupracovníků se podařilo shromáždit a vyhodnotit více než 600 věrohodných údajů. Podrobné zpracování těchto dat je obsahem článku, který byl během roku připraven, odeslán a přijat k publikování (viz přehled publikací níže).

Recenzované publikace:

Bufka L., Volfová J., Bednářová H., Belotti E., Dzurja J., Prokopová M., Jaška P., Pospíšková J., Sochor J., Čech V., Mináriková T., Krojerová J., 2022: Verified occurrence of *Felis silvestris* in Bohemia (Czech Republic) in 2010-2021 (Carnivora: Felidae). *Lynx, n.s. (Praha)*, 53: 397-415. (in press)

Mattison J., Linnell J. D. C., Anders O., Belotti E., Breitenmoser-Würsten Ch., Bufka L., Fuxjäger Ch., Heurich M., Ivanov G., Jedrzejewski W., Kont R., Kowalczyk R., Krofel M., Melovski D., Mengüllüglü, Middelhoff T. L., Molinari-Jobin A., Odden J., Ozolinš J., Okarma H., Persson J., Schmidt K., Vogt K., Zimmermann F., Andrén H., 2022: Timing and synchrony of birth in Eurasian lynx across Europe. *Ecology and Evolution*, 12. e9147. <https://doi.org/10.1002/ece3.9147>

Ripari L., Premier J., Belotti E., Bluhm H., Breitenmoser-Würsten Ch., Bufka L., Červený J., Drouet-Hoguet N., Fuxjäger Ch., Jedrzejewski W., Kont R., Koubek P., Kowalczyk R., Krofel M., Krojerová-Prokešová J., Molinari-Jobin A., Okarma H., Oliveira T., Remm J., Schmidt K., Zimmermann F., Kramer-

Schadt S., Heurich M., 2022: Human disturbance is the most limiting factor driving habitat selection of a large carnivore throughout Continental Europe. *Biological Conservation*, 266: 109446.

Populárně naučné publikace:

Krojerová-Prokešová J., Kutal M., Belotti E., Bufka L., Dul'a M., Volfová J., 2022: Reintrodukce rysů v Evropě a „problém“ v Západním Pomořansku (Polsko). *Svět myslivosti* 8/22: 18-20.

Zprávy z monitoringu

Správa Národního parku Šumava (BELOTTI E., BUFKA L.), Správa NP Bavorský les (HEURICH M., GAHBAUER M.): Výsledky monitoringu rysa ostrovida v národních parcích Šumava a Bavorský les v sezóně 2021/22. MS - Zpráva, 16 pp. https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2022/11/report_ly2021_cz.pdf

4.4.5. Socioekonomický monitoring v Národním parku Šumava

Josef Štemberk

V letech 2017-2019 byl v Národním parku Šumava realizován česko-bavorský projekt na téma monitoringu návštěvnosti. Jeho celý název zněl „Zavedení přeshraničního socioekonomického monitorovacího systému v Národních parcích Šumava a Bavorský les“ a byl spolufinancován z Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020. Dotační projekt byl ukončen dne 8. dubna 2020, kdy došlo ke zveřejnění obsáhlé závěrečné zprávy jak s nejdůležitějšími výsledky, tak s popisem metodiky práce socioekonomického monitoringu v NP Šumava. Ke stažení je od toho okamžiku celá shrnující práce na webových stránkách Správy NP Šumava, tj.: <https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/zavedeni-preshranicniho-socioeconomickeho-monitorovaciho-systemu-v-narodnich-parcich-sumava-a-bavorsky-les-2/>. Kromě toho lze na požádání také získat i dílčí zprávy z projektu věnující se jednotlivým průzkumům a šetřením v rámci projektu. Na základě zjištění byla navrhnutá některá doporučení pro management návštěvnosti, která jsou také uvedena ve shrnující zprávě.

Na základě výše uvedeného obsáhlého projektu došlo k zavedení socioekonomického monitorovacího systému v Národních parcích Šumava a Bavorský les. Po skončení projektu byl nastaven trvalý monitorovací systém, který má za úkol zajistit nejen povinnou udržitelnost projektu, ale především sledovat vývoj a trendy návštěvnosti sousedících národních parků. Za tímto účelem byl na obou stranách hranice jmenován koordinátor monitoringu návštěvnosti, který se mu věnuje v rámci pracovního zařazení na poloviční úvazek. Přeshraniční spolupráce a koordinace aktivit je tím také zajištěna. S ohledem na mimořádné (ale dočasné) jevy v rámci cestovního ruchu související s pandemií koronaviru Covid-19 byly některé aktivity (opakování plánovaných dotazovacích modulů) přesunuty prozatím na rok 2023.

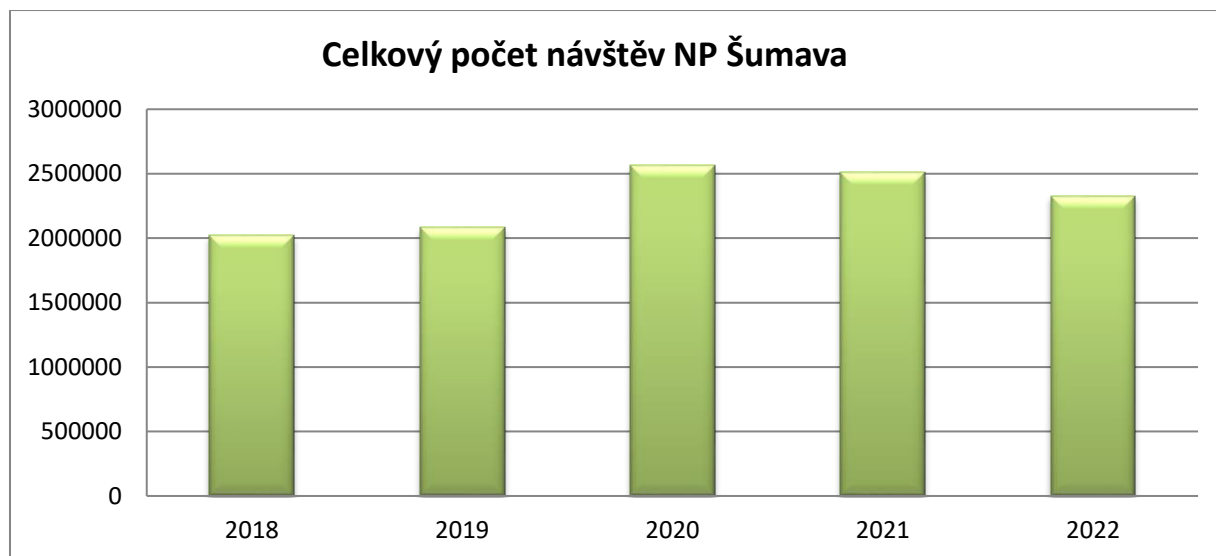
K hlavním aktivitám patřil trvalý monitoring počtu návštěvníků národního parku, který probíhá v NP Šumava pomocí automatických sčítačů na celkem 13 vybraných vstupech do NP. Zjištěné hodnoty vstupujících návštěvníků umožňují na základě určené metodiky výpočet celoroční návštěvnosti území NP.

Tabulka 71: Celková návštěvnost NP Šumava na základě počtu návštěvníků zjištěných pomocí automatických sčítačů.

Rok	Počet návštěv*
2018	2 020 000
2019	2 080 000
2020	2 550 000
2021	2 510 000
2022	2 330 000

*Jde o počet tzv. návštěvo-dnů, tedy počet návštěvníků přepočítaných na počet návštěv.

Graf 4: Celkový počet návštěv NP v letech 2018-2022.

Tabulka 72: Počet průchodů zaznamenaných automatickými sčítači na monitorovaných vstupních profilech do NP Šumava.

Měsíc	Gerlova Huť	Nová PecRaškov	Prášíly-Gruberg	Horská Kvilda	Stožec-na Nové Údolí	Zlatá Studna	Nová Pec-Vltavská	NC Srní	Povydří-Antýgl	Kvilda-Pramenská	NC Kvilda	Modrava-Roklanský nátok	Chalupská slat'	Celkem /měsíc/
Leden	1660	701	1206	3061	941	4117	456	2840	711	2990	1863	2848	1392	24786
Únor	2857	891	2468	4383	854	9915	533	4243	719	5351	2357	7577	1613	43761
Březen	3422	757	1306	2327	1128	3626	1059	4649	760	3384	2558	8958	1933	35867
Duben	1113	1101	786	771	1247	1246	1489	4411	1207	821	1808	1891	2483	19374

Celkem /stanoviště	Prosinec	Listopad	Říjen	Září	Srpen	Červenec	Červen	Květen
14968	163	106	470	705	1767	1861	1464	380
23986	841	768	1787	1740	5232	6074	2391	1703
29393	501	437	2434	2214	6050	6711	3457	1823
37740	855	660	2178	2729	5636	8481	3634	3025
38448	674	802	2610	2792	8141	9331	6413	3515
40260	926	461	2104	1859	4752	5645	3239	2370
57609	424	638	2510	3225	13739	17108	12110	4318
92067	3137	3260	9308	6721	19150	20340	8526	5482
28451	584	508	2618	2394	6401	6876	3266	2407
40594	1459	673	2536	2797	7314	7789	3504	1976
42813	1457	1141	3313	2912	8867	9418	3948	3171
76549	1640	1444	5136	5520	14436	14785	7740	4574
56237	1764	1365	2412	5466	13778	14080	5698	4253
579115	14425	12263	39416	41074	115263	128499	65390	38997

V roce 2022 jde na první pohled o mírný pokles počtu návštěvníků proti dvou posledním rokům, které byly poznamenány koronavirovou pandemií a ze známých důvodů přinesly zvýšenou návštěvnost v Národním parku Šumava o desítky procent (plus 22% /o prázdninách dokonce +45%/ v roce 2020 a +20% oproti „normálu“ v roce 2021). Nicméně ve srovnání s „normálním“ rokem 2019 stoupla návštěvnost o cca 12% a při rovnoměrném vývoji by to znamenalo cca 4 % růst návštěvnosti ročně. Rovněž došlo k vyrovnaní křivky návštěvnosti v průběhu zimní a letní sezóny, která byla v uplynulých dvou letech značně rozkolísaná. Zimní sezóna je asi poloviční ve srovnání s letní a jarní období stále nabírá na síle a pravděpodobně je to jak odrazem změn teplot v jarních měsících, tak i v důsledku plánování lidí dovolených do klidnějších (a levnějších) období roku. Návštěvnost míst se značně liší dle lokace a v čase a v detailu se především mimo prázdniny projevují výkyvy s ohledem na aktuální

počasí. Návštěvnický nejsilnější den v roce 2022 byla neděle 3. července na začátku letních prázdnin. Značné intenzity dosahují mimo hlavní sezónu také státní svátky za předpokladu „ideálního „ počasí – byly jimi: 17. 4. (Boží Hod velikonoční) a 28. říjen. Výsledky monitoringu návštěvnosti je možné využít pro řízení návštěvnosti v chráněném území.

4.4.6. Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou

Tomáš Peterka, Pavla Jůnková Vymyslická

Projekt č. 315 Programu přeshraniční spolupráce Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014-2020

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/hodnoceni-rizika-infikovani-volne-zijicich-zvirat-invazivnim-parazitem-motolici-obrovskou/>

Projekt probíhal od října 2020 do prosince 2022 pod hlavičkou Bavorského státního ústavu pro lesy a lesní hospodářství (Bayerische Landesanstalt für Wald und Forstwirtschaft - LWF) a ve spolupráci se Správou Národního parku Bavorský les (Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald).

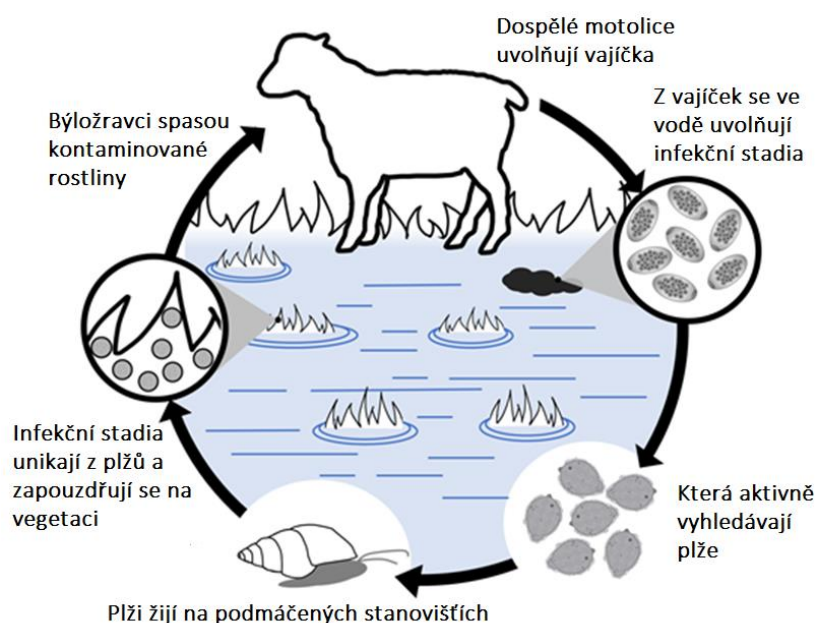
Projekt se zaměřoval na nepůvodního parazita, motolici velkou (*Fascioloides magna*), která pochází ze Severní Ameriky a na území České republiky byla importována se svými hostiteli z čeledi jelenovitých. V Čechách byly zaznamenány infekce jelena evropského, daňků, prasat i hospodářských zvířat. I přesto, že se infekce v České republice vyskytuje již několik dekád, její rozšíření v ekosystému Šumavy bylo dosud nejasné. V roce 2019 byla infekce motolicí obrovskou poprvé zjištěna u jelena i na bavorské straně Šumavy.

Obrázek 38: Játra vyšetřovaná na přítomnost motolice velké. V žlutém kruhu dospělec motolice, uvolněný řezem z pseudocysty (foto:Tomáš Peterka)

Ve svém specifickém definitivním hostiteli, jeleni evropském, migruje motolice do jater, kde se živí krví. Následkem infekce u jelení zvěře je obvykle oslabení a zhoršení kondice. Při silnějších nákazách a převážně u menších hostitelů, jakým je například srnec, může docházet i k úhynům. Parazit v definitivním hostiteli produkuje vajíčka, která odchází trávicím traktem ven do okolního prostředí. Ve vhodném prostředí se z vajíček líhne stadium, které aktivně proniká do meziphostitele – vodních plžů rodu *Radix* a *Galba*. Tam motolice prodělávají další stadium, množí se a plže opouští, aby se později opouzďily například na vodní vegetaci. Při pozření definitivním hostitelem, v prostoru Šumavy nejčastěji jelenem, motolice v trávicím traktu pronikají opět do jaterní tkáně a cyklus se uzavírá.

Obrázek 39: Životní cyklus motolice obrovské (upraveno podle nadis.org.uk)

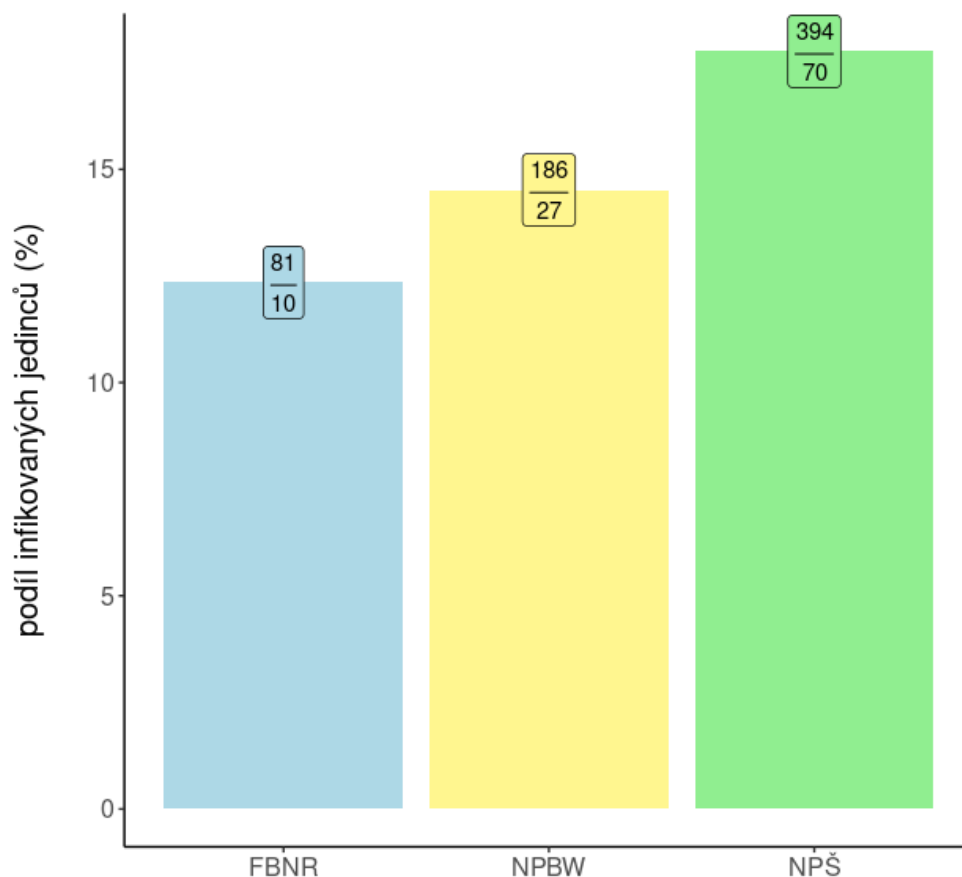
Hlavním cílem projektu bylo zjistit, nakolik motolice velká ovlivňuje své definitivní hostitele, jak moc početná je infekce meziphostitelů a stanovit jaký vliv má management přezimovacích obůrek na její šíření. Tomu odpovídají i aktivity, kterým jsme se v projektu.

Rozšíření meziphostitelů motolice, vodních plžů z čeledi plovatkovitých, je důležitým základem pro posouzení oblastí, v nichž se vyskytují její mezistadia infekční pro spárkatou zvěř. Monitoring plžů rodu *Radix* a *Galba* proběhl v projektovém území na podzim 2021, kdy byla mapována přítomnost těchto druhů v pravidelné síti předem definovaných bodů. Na území NP Šumava byla z 511 bodů potvrzena přítomnost těchto druhů na 27 bodech a bylo zde odebráno celkem 44 vzorků. Obdobnému mapování vodních plžů byly podrobeny i přezimovací obůrky. Zde bylo odebráno dalších 18 vzorků plžů. Překvapivě byl však nalezen pouze jeden infikovaný plž na Prášilsku. Data o potvrzeném výskytu a absenci plžů na zkoumaných lokalitách posloužili spolu s proměnnými prostředí modelu, jež popisuje výskyt těchto dvou druhů meziphostitelů v prostoru Šumavy. Model je dostupný v brožůře projektu.

Úkolem projektu bylo odhalit vliv infekce motolicí obrovskou na své definitivní hostitele. Ve spolupráci s územními pracovišti byla sbírána data z ulovených kusů zvěře, která by nám po dalším zpracování měla pomoci odhalit vliv infekce na parametry kondice a konstituce. Játra a trus ulovené

jelení, srnčí a černé zvěře byla podrobena kontrole na přítomnost motolice. Zároveň byly zaznamenávány údaje o váze, věku, pohlaví, délce zadní nohy a paroží a odebrány vzorky trusu na analýzu mikrobiomu, tedy druhového složení střevních parazitů a bakterií. Tyto vzorky, stejně jako data získaná z ulovených zvířat, budou nadále zpracována. Hlavním doposud prezentovaným zjištěním je prevalence (procento nakažených jedinců) v populacích definitivních hostitelů (jelenů, srnců a prasat). U jelení zvěře je prevalence nejvyšší v NP Šumava a klesá v sousedícím NP Bavorský les. Nejnížší je v lesním závodě Neureichenau.

Graf 5: Prevalence motolice velké v oblasti Šumavy u jelení zvěře starší dvou let. Sloupce jsou vyjádřeny pro jednotlivé studijní oblasti. Čísla na vrcholu sloupce udávají počet všech vzorků a těch pozitivních

Pozornost byla věnována také přezimovacím obůrkám, které mohou sloužit jako hotspot infekce vzhledem ke zvýšené koncentraci zvířat na omezeném prostoru.

Zároveň je zjišťován vliv změny režimu obůrek na pohyb jelení zvěře a škody okusem v okolních lesních porostech. V roce 2021 a 2022 probíhalo nasazení GPS obojků dvaceti laním pro podrobný monitoring jejich pohybu. Zároveň byly v okolí 4 vybraných obůrek nainstalovány fotopasti (vždy 12 ks okolo každé obůrky), které nám odhalují, zda se nějak změnilo využití prostoru zvěří. Za stejným účelem byla realizována i systematická inventarizace okusu lesní obnovy v okolí přezimovacích obůrek. Její zopakování po změně režimu obůrek v roce 2022 nám pomáhá odhalit vliv změny managementu na obnovu lesa a škody způsobené okusem lesní obnovy.

Posledním cílem projektu bylo zachování, resp. zvýšení biologické rozmanitosti vybraných lokalit postižených okusem mladých stromků. Abychom byli schopni zacílit ochranná opatření lesních

porostů, předcházet této aktivitě monitoring poškození lesní obnovy spárkatou zvěří, který byl ve spolupráci s Oddělením monitoringu lesa velkoplošně realizován v roce 2021. Po zpracování dat, bylo v roce 2022 přistoupeno k samotné realizaci ochranných opatření v podobě ošetření stromků repelenty v nejvíce postižených oblastech na Českožlebsku.

Důležitou aktivitou uplynulého roku bylo zpracování dat, příprava populárně naučných sdělení, brožury projektu a závěrečného workshopu konaného 1. 12. 2022 v ArberLandHalle v Bayerisch Eisenstein. Na závěrečném workshopu proběhly prezentace projektových pracovníků a zvaného hosta. Následovala diskuse s odborníky ohledně způsobů kontroly motolice v ekosystému a doporučení k dalšímu monitoringu. Také byla na semináři představena připravená brožura, která shrnuje hlavní výstupy a doporučení projektu, stejně jako ekologii, rozšíření a historii motolice velké. Brožura je k dispozici dvojjazyčně na webových stránkách partnerů projektu. (https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2022/12/brozura_motolice-velka-v-ekosystemu-sumavy.pdf)

Všechny zmíněné aktivity byly realizovány analogicky na bavorské straně projektového území, což umožňuje porovnání výsledků a vyvození závěrů pro celé přeshraniční území. Realizace projektu by nebyla možná bez ochotné spolupráce ze strany územních pracovišť a dalších kolegů ze Správy NPŠ a také bez zapojení brigádníků a dobrovolníků.

4.4.7. Rybí líheň Borová Lada

Zbyněk Jančí

Rozhodnutím MŽP ze dne 20. 2. 1995 bylo převedeno 6 rybářských revírů na Správu NP Šumava (Křemelná, Vydra, Vchynicko-Tetovský kanál, Teplá Vltava, Studená Vltava, Řasnice) od ČRS. V užívání ČRS zůstaly 2 revíry na Vltavě a jeden na Otavě.

Tímto krokem bylo Správě NP a CHKO Šumava umožněno obhospodařovat rybí společenstva v převedených revírech způsobem odpovídajícím statutu Národního parku. Tradiční rybářské vnímání toků jako místa produkce ryb pro sportovní využití ustoupilo do pozadí.

Produkce rybích násad

Jednou z dílčích činností rybářského hospodaření Správy NP a CHKO Šumava je plnit úkoly v zarybňování, které jsou dány zarybňovacím plánem MŽP pro každý rybářský revír NPŠ. K tomuto účelu slouží rybí líheň, která byla vybudována v Borových Ladech v roce 1998. K odchovu rybích násad a generačních hejn ryb slouží celkem 11 odchovných rybníků a původní náhon.

Těžiště produkce rybí líhně je v chovu původních rybích druhů. Od roku 2009 je Správa NP a CHKO Šumava zařazena do Národního programu jako vlastník genetického zdroje zvířat – chov původní „šumavské“ populace pstruha obecného (*Salmo trutta*) – forma potoční (fario) v Rybí líhni Borová Lada. V roce 2022 jsme obdrželi z tohoto programu dotaci ve výši 136 000 Kč.

Tabulka 73: Množství odchovaných a vysazených ryb v roce 2022.

Druh ryby	revíry NP	Prodej (ČRS, soukromí zájemci)
pstruh obecný potoční, plůdek	45 000	60 000
lipan podhorní, jikra		180 000
lipan podhorní, plůdek		102 000
lipan podhorní, roček	2 200	
mník jednovousý, plůdek		650 000
mník jednovousý, rychlený plůdek	2 000	
střevle potoční	600	

Zarybňování

Výkon rybářského práva je od roku 2020 omezen. Bylo ukončeno vydávání povolenek na revírech Křemelná, Teplá Vltava a Studená Vltava v celkové délce 28 km. Chráněné rybí oblasti jsou vyhlášené na zbývajících délkách revírů, tj. 56 km.

Mezi hlavní druhy ryb vyskytující se ve vodních tocích na území NPŠ patří pstruh obecný, lipan podhorní, mník jednovousý, střevle potoční, vranka obecná a mihule potoční. Účelem zarybňování v NPŠ je posílení populací původních, v ekosystému žádoucích druhů ryb. Od roku 2009 je schválen nový plán zarybňování s ohledem na dobré výsledky monitoringu v našich revírech, který byl proveden v roce 2008. V roce 2018 a v roce 2019 byl proveden monitoring na stejných lokalitách jako v roce 2008 a 2009. Celkově se snižuje zarybňování pstruhem obecným, a naopak se navyšuje lipan podhorní, střevle potoční. Naším cílem je dosahovat přirozené druhové a věkové skladby rybích společenstev.

Tabulka 74: Množství ryb podle jednotlivých druhů vysazených v roce 2022.

Rybářský revír	Pstruh plůdek	Lipan roček	Mník rychlený plůdek	Střevle 3r+
Vch. kanál	5 000			
Vltava Teplá	20 000	1100	1000	300
Vltava Studená	20 000	1100	1000	300
CELKEM	45 000	2 200	2 000	600

Vzdělávání a propagace

Management rybářství Správy NP a CHKO Šumava není směřován pouze na péči o společenstva vodních organismů a plnění zarybňovacích povinností. Zahrnuje rovněž program vzdělávání a propagace rybářské problematiky NPŠ pro odbornou i širší veřejnost. V roce 2022 se programu pro veřejnost (8 dní) zúčastnilo 309 lidí a na odporných exkurzích (14 prohlídek) bylo 448 lidí. Celkem za rok 2022 navštívilo rybí líheň 757 lidí.

4.4.8. Splouvání Vltavy

Vladimír Dvořák

Sezóna splouvání Teplé Vltavy v úseku s povinnou registrací v úseku mezi Soumarským Mostem a Pěknou započala v obvyklém termínu 1. 5. 2022 a ukončena byla již v 15. 9. 2022 z důvodu dohodnutého předání prostoru výstupního místa u Pěkenských mostů k opravám mostu. I přes toto omezení splulo úsek s povinnou registrací v roce 2022 **3 006** lodí. Zákaz splouvání z důvodu

nedostatku vody byl vyhlášen ve třech případech v srpnu. Celkově byla spluvací sezóna 2022 co do počtu lodí i stavu vody velmi úspěšná.

Tabulka 75: Počet lodí za jednotlivé měsíce

Měsíc	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	CELKEM
počet lodí	267	756	1122	828	33	0	3006

4.4.9. Průvodci divočinou

Josef Štemberk

Od roku 2008 pořádá Správa Národního parku Šumava program Průvodci divočinou. Tento cyklus pěších výprav s průvodcem nabízí možnost nahlédnout do domova vzácných divokých zvířat a rostlin, do míst, kde se vývoj řídí především přírodními zákony. Nemusí jít vždy o „klidová území“, neboť jistou míru „divokosti“ nabízí téměř všechny lesy a ekosystémy na Šumavě. Z důvodů citlivosti živočišných druhů na rušení a rostlinných, hlavně mokřadních, společenstev na sešlap jsou předem stanovené podmínky pro vstup: období, frekvence vstupů, průběh trasy, maximální počet osob ve skupině. Vycházky za šumavskou divočinou mohou být fyzicky i velmi náročné a vstup je na vlastní nebezpečí. Navíc se vycházky konají za každého počasí, což je náročné nejen pro účastníky, ale i pro 12 externích průvodců, které vyškolila Správa NP a každoročně probíhá školení na aktuální a hlavní témata. Trasy vedou návštěvníky jak do skrytých zákoutí Národního parku, tak od roku 2013 i do vybraných PR či NPR chráněné krajinné oblasti Šumava. V rámci dvoudenních tras s přenocováním v horské chatě navíc mají návštěvníci možnost poznat především i divokou přírodu v sousedním Národním parku i Přírodním parku Bavorský les.

V roce 2022 si mohli zájemci zakoupit místo na výpravu v e-shopu (3w.vychazky.npsumava.cz) Správy NP Šumava od 26. května. V nabídce bylo celkem 35 tras, z toho 19 do NP, 11 do CHKO a 5 dvoudenních tras. (Oproti předchozímu roku nebyla v nabídce trasa „Hvozd“ z Černého Kříže do oblasti masívu hory Perník z důvodu nízké obsazenosti vypsáných termínů.)

Z celkových 123 naplánovaných výprav se nekonalý z důvodu nízké obsazenosti (tj. méně než dva přihlášení) celkem 11 výpravy (1krát Kvildské pláně 1, Povodím Losenice 1krát, Čertova stráž 2krát, 2krát Nivou Kořenského potoka, 1krát Jasánky, 1krát dvoudenní výprava Ostrý, 1krát dvoudenní výprava Velký Javor, 2krát dvoudenní výprava Ostrý /z důvodu zrušení rezervace ubytování ze strany ubytovatele/). Celková obsazenost za sezónu byla 72,52 % a výklad o přírodním vývoji v národním parku si vyslechlo celkem 921 osob. Tento pokles o cca 20% bude zohledněn při plánování sezóny navazující.

Tabulka 76: Průvodci divočinou – počty výprav a účastníků v letech 2008-2022.

Rok	Počet tras	Počet výprav	Počet účastníků
2008	7	41	385
2009*	8	57	647
2010	7	58	686
2011	8	71	812
2012	9	77	829
2013**	18	105	890
2014	20	108	882

2015	27	130	1 050
2016*	30	112	898
2017*	31	114	1 021
2018*	30	126	854
2019*	24	112	881
2020*	26	117	1 098
2021*	36	118	1244
2022*	35	112	921
Celkem	-	1 458	13 203

*) Včetně 2-denních přeshraničních tras do Bavorského lesa.

**) Od roku 2013 pořádány i výpravy do CHKO Šumava. Uvedené počty představují součet za NP a CHKO.

4.4.10. Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata

Kristýna Falková

Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata je provozována Správou Národního parku Šumava a je otevřena pro veřejnost od dubna do října. Prohlídky probíhají každou středu v 11:00 a ve 13:00 hodin.

Záchranná stanice přijímá živočichy pocházející ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností v oblasti Vimperska, Prachaticka a na částech Národního parku Šumava na území obcí Sušice a Klatovy.

Stanice je zařazena v národní síti záchranných stanic ČSOP. Úzce spolupracuje se ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, ZOO Plzeň a také ostatními subjekty ČSOP. Za rok 2022 bylo přijato do záchranné stanice 101 zraněných živočichů. Zpět do přírody bylo vypuštěno 44 zvířat. Utracených nebo uhynulých bylo 47 zvířat. 10 zvířat zatím zůstává na stanici a čeká na vypuštění (ježci, netopýr).

Nejčastěji přijímanými druhy jsou především draví ptáci, popálení od elektrického vedení, dále pak mláďata pěvců a ježků. Mezi vzácnější příjmy patří například: dudek chocholatý, potáplice severní, kalous ušatý, luňák červený.

V roce 2022 se také postavila již třetí dřevěná venkovní voliéra, která je vhodná pro menší druhy dravců či pěvce.

Záchrannou stanici v roce 2022 navštívilo 467 osob. Návštěvníci měli možnost zhlédnout výukové edukační filmy v multifunkčním sále a dále se dozvěděli o rizicích, která na zvířata číhají v lidských sídlech nebo jejich blízkosti, o nebezpečí plynoucím z dalších činností člověka v krajině a jak se mají správně zachovat v případě, že naleznou zraněné zvíře.

Obrázek 40: Fotografie zvířat ze záchrané stanice

5. Péče o lesní ekosystémy

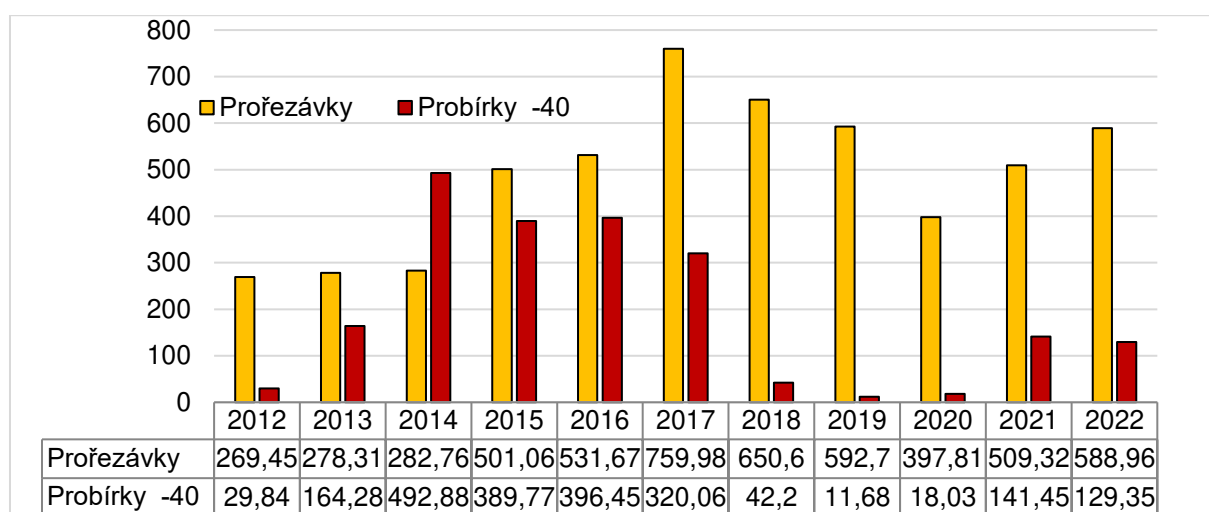
Jan Kozel

S bloky péče téměř bez věku

Rok 2022 byl, pokud jde o plánování péče o lesní ekosystémy, spojen se zavedením tzv. bloků péče. Tento způsob plánování a kontroly managementových zásahů dovršuje dlouholeté snahy Správy NPŠ usměrňovat lesní porosty bez hlavního ukazatele pasečného lesa věkových tříd tedy věku. Znamená to naplnění jedné z obecných zásad vytyčených plánem péče z roku 2000: „zcela vyloučit metody managementu vycházející z modelu lesa věkových tříd a pasečného způsobu hospodaření“. Lesní ekosystémy v zóně soustředěné péče a zóně přírodě blízké jsou na každém lesnickém úseku rozděleny do 6 tzv. bloků péče, přičemž každý rok se plánují a uskutečňují účelové zásahy v jednom z bloků. Protože těžiště péče je v porostech mladých (s nižší výškou) bylo zvoleno právě 6 bloků tak, aby se do výšky porostu 10 m uskutečnily 2 zásahy s dobou návratu 6 let. To je důležité pro jejich prostorovou, druhovou a strukturní diverzitu, ale také pro podporu biologické rozmanitosti a ekologické stability lesních porostů. Prostor, doba návratu a výška porostu tak díky blokům péče nahradily věk jako plánovací veličinu.

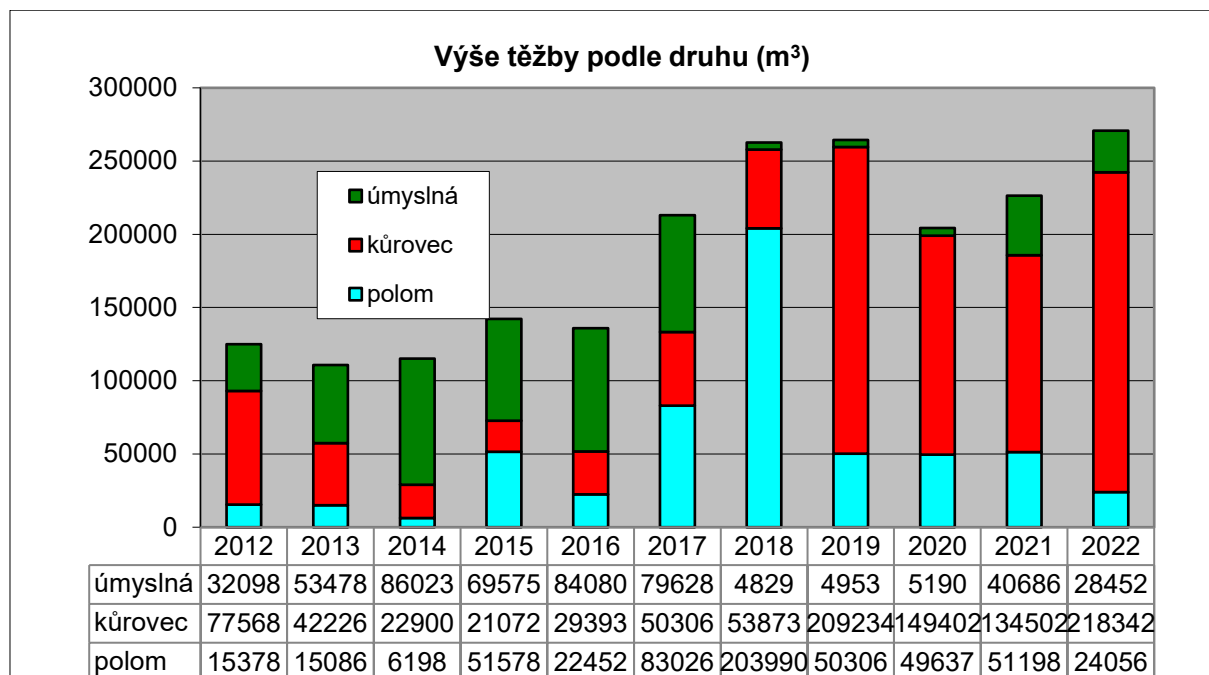
Zlepšování stavu lesních ekosystémů

I přes to, že byl rok 2022 velmi náročný kvůli vysokému kůrovcovému napadení (viz níže) a nedostatku pracovníků v pěstební činnosti, podařilo se lesníkům Správy NPŠ s využitím bloků péče uskutečnit téměř 599 ha zásahů s proměnlivou intenzitou včetně tvorby porostních mezer v nejmladších lesních porostech (viz Graf 6). 599 ha prořezávek je čtvrtá nejvyšší hodnota za posledních 11 let (viz Graf 6). Lesníci tak v souladu s dlouhodobými cíli NP podpořili prostorovou rozrůzněnost lesa, cenotické postavení jedle a listnáčů, zlepšili stav lesních ekosystémů jejich druhovou rozmanitost a vytvořili podmínky pro život chráněných druhů např. tetřevovitých. Na omezené ploše Správa NPŠ přistoupila rovněž k účelovým výběrům v mladých porostech s hroubím. V zónách ochrany přírody s aktivním obnovním managementem se díky tomu přispělo ke zlepšení stavu ekosystému na ploše více než 129 ha (viz Graf 6).

Graf 6: Plocha prořezávek a probírek v mladých lesních porostech v NPŠ v letech 2012-2022**Obrázek 41: Lesníci v souladu s dlouhodobými cíli NP zlepšují stav lesních ekosystémů např. tím, že podporují prostorovou rozrůzněnost lesa a cenotické postavení jedle a listnáčů (foto: Jan Kozel).**

Rozvoj kůrovcové gradace

V roce 2022 pokračovalo dlouhé období opakovaného narušování lesních porostů, které začalo srpnovou bouří v roce 2017. Její následky se zpracovávaly také v první polovině roku 2018 (viz graf 2). Spolu s naplňováním dlouhodobých cílů NP se postupně rozšiřuje území bez nahodilých těžeb a napadení smrkových porostů kůrovci tak roste nejen kvůli oteplování. To vyústilo v nejvyšší kůrovcové těžby v NPŠ za posledních 11 let (viz graf 2).

Graf 7: Výše těžby podle druhu v NPŠ v letech 2012-2022 (m³)

Rozvoj napadení podkorním hmyzem v roce 2022 výrazně akceleroval nejen v zásahových částech, ale i v porostech ponechaných samovolnému vývoji a v území bez nahodilých těžeb (viz Tabulka 77). Těžba kůrovcových stromů se meziročně zvýšila o 62,3 % a objem nových souší vzrostl dokonce o 83,7 %. V bezzásahových částech NP bylo napadeno 213 593 m³ smrkového dřeva a zásahových částech NP se vytěžilo 218 342 m³ smrkového dříví. Celkové kůrovcové napadení tedy dosáhlo 431 935 m³ a o 72,2 % překonalo objem roku 2021 (250 766 m³). To jsou hodnoty, které Správa NPŠ počátkem roku rozhodně neočekávala. Mj. proto, že rok 2022 byl teplý a srážkově normální: „Rok 2022 byl s průměrnou teplotou 9,2 °C a s odchylkou +0,9 °C od normálu 1991–2020 nadnormální (+1,7 °C od normálu 1961–1990), a je tak dalším „teplým“ rokem v řadě. Roční srážkový úhrn 632 mm zařazuje rok mezi roky srážkově normální (normál za období 1991–2020 je v Česku 684 mm).“ (ČHMU).

Tabulka 77: Objem kůrovcové těžby a objem souší včetně meziročního rozdílu v NPŠ v letech 2013-2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
těžba kůrvec (m³)	42 226	22 900	21 072	29 393	50 306	53 873	209 234	149 221	134 502	218 342
meziroční rozdíl (%)	54,4	54,2	92,0	139,5	171,1	107,1	388,4	71,3	90,1	162,3
souše (m³)	32 591	18 531	13 212	25 786	29 310	33 001	83 799	132 542	116 264	213 593
meziroční	101,4	56,9	71,3	195,2	113,7	112,6	253,9	158,2	87,7	183,7

rozdíl (%)										
celkem kůrovec (m³)	74 817	41 431	34 284	55 179	79 616	86 874	293 033	281 763	250 766	431 935
celkový meziroční rozdíl (%)	68,2	55,4	82,7	160,9	144,3	109,1	337,3	96,2	89,0	172,2

Narušení podkorním hmyzem podle LHC

Nárůst kůrovcového napadení se projevil ve všech Správou NPŠ obhospodařovaných LHC. Na rozdíl od roku 2021, kdy na jižních LHC (Stožec, České Žleby, Borová Lada) došlo k poklesu a na západních LHC (Prášíly, Srní, Modrava) k nárůstu (viz Tabulka 78), bylo kůrovcové napadení v roce 2022 na všech LHC vyšší. Kromě LHC Borová Lada, kde byl meziroční nárůst pouze 5%, bylo na LHC Srní a Modrava napadení kůrovci meziročně více než 2násobné (Srní 237 %, Modrava 215 %). LHC Prášíly, České Žleby a Stožec se přibližovaly celkovému průměru roku 2022 - nárůst 161-168 %. V absolutní hodnotě objemu kůrovcového napadení se po dlouhodobě vedoucím postavení LHC Stožec dostal do čela LHC Srní se 114 628 m³, druhý je Stožec (103 155 m³), přičemž obě LHC v průměru 2krát převyšují ostatní LHC (51 848 – 57 163 m³), kde bylo narušení hmyzem podobné (viz Tabulka 78).

Tabulka 78: Celkové kůrovcové napadení v NPŠ podle LHC v letech 2019-2022 vč. meziročního rozdílu

LHC (m ³)	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
2022	57 163	114 628	53 525	51 981	51 484	103 155	431 936
2021	35 569	48 295	24 859	49 435	31 323	61 284	250 766
meziroční rozdíl (%)	161	237	215	105	164	168	172
LHC (m ³)	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
2021	35 569	48 295	24 859	49 435	31 323	61 284	250 766
2020	29 040	40 344	21 694	57 351	47 747	85 579	281 756
meziroční rozdíl (%)	122	120	115	86	66	72	89

Napadení v území bez nahodilých těžeb

Kůrovcové napadení se průběhu posledních 4 let stále více odehrává v území bez nahodilých těžeb. Zatím co v roce 2019 byl celkový podíl kůrovcem napadených stromů v území bez nahodilých těžeb, pouze 29 % v roce 2022 to bylo již 49 %. Nejvyšších hodnot dlouhodobě dosahuje LHC Srní (53-68 %), Nejméně pak LHC České Žleby (8-27 %) a Prášíly (25-37 %) (viz Tabulka 79).

Tabulka 79: Podíl kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb k celkovému kůrovcovému napadení v NPŠ podle LHC v letech 2019-2022 (%)

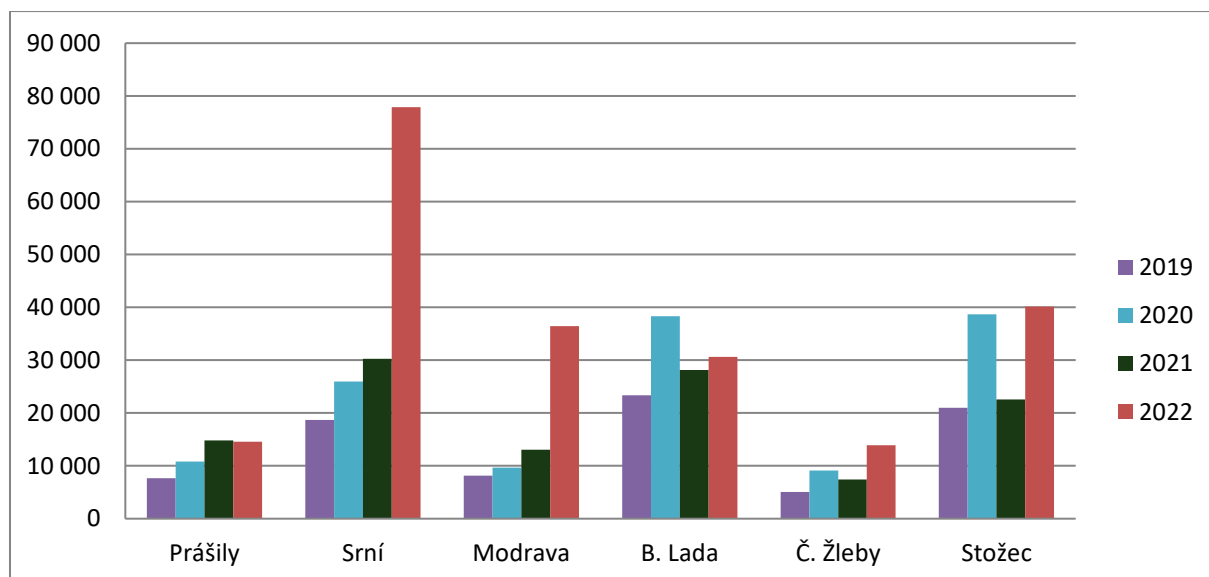
LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
2019	26	53	31	51	8	22	29
2020	37	64	44	67	19	45	47
2021	42	63	53	57	24	37	46
2022	25	68	68	59	27	39	49

Celkový objem kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb je progresivní na všech LHC s výjimkou LHC Borová Lada, kde lze hovořit o stagnaci (viz Graf 8). Nejvyšší dynamika se projevuje v LHC, kde je nejvyšší podíl bezzásahových území tedy na LHC Modrava a zejména na LHC Srní. Po krátkodobém ročním poklesu bylo opět zaznamenáno meziročně více stromů odumřelých hmyzem také na LHC České Žleby a Stožec (viz Tabulka 80 a Graf 8).

Tabulka 80: *Objem kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb v NPŠ podle LHC v letech 2019-2022 (m³).*

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
2019	7 640	18 669	8 147	23 343	5 044	20 960	83 803
2020	10 804	25 941	9 631	38 319	9 140	38 709	132 545
2021	14 839	30 285	13 062	28 123	7 408	22 547	116 264
2022	14 576	77 890	36 446	30 644	13 926	40 116	213 598

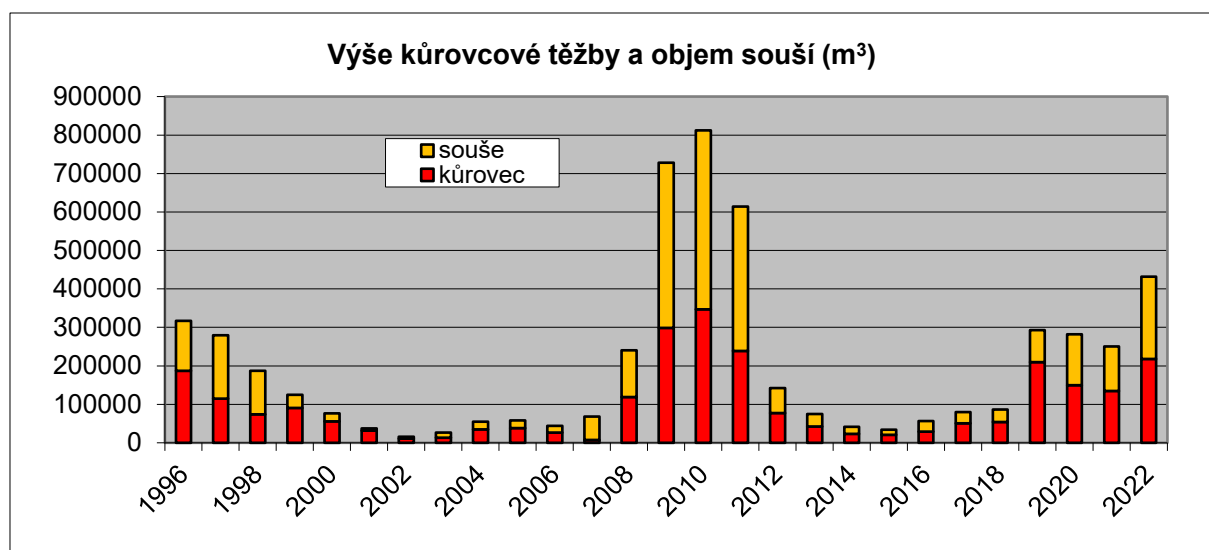
Graf 8: *Objem kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb v NPŠ podle LHC v letech 2019-2022 (m³)*

Narušení podkorním hmyzem v dlouhodobém kontextu

Z dlouhodobého pohledu lze konstatovat, že v NPŠ probíhá třetí výrazná kůrovcová gradace od počátku jeho existence (viz Graf 9). V porovnání s ostatními dvěma je tato gradace menší než v letech 2008-2012, ale je pravděpodobně větší než ta z poloviny 90. let. Celkově byl rok 2022 čtvrtým rokem této třetí gradace a současně objemově nejvyšším. Celkový objem napadení lesních porostů kůrovcem v roce 2022 je čtvrtý nejvyšší od roku 1996 (po letech 2009-2011) a také čtvrtým, kdy celkové napadení od roku 1996 přesáhlo hodnotu 400 000 m³ (viz Graf 9). Vzhledem k zákonem definovaným dlouhodobým cílům NP je vysoce pravděpodobné, že tato gradace bude mít jiné parametry než gradace předchozí. Především proto, že jak v 90. letech, tak po orkánu Kyrill se plocha území bez nahodilých těžeb neměnila, případně mírně klesala. Nyní je tomu naopak a progresivní pojetí novely zákona a nové zonace pravděpodobně přispívá k chronické podobě gradace podkorního hmyzu.

Graf 9: Výše kůrovcové těžby a objem souší v NPŠ v letech 1996-2022 (m³)

Další pokles odkornění

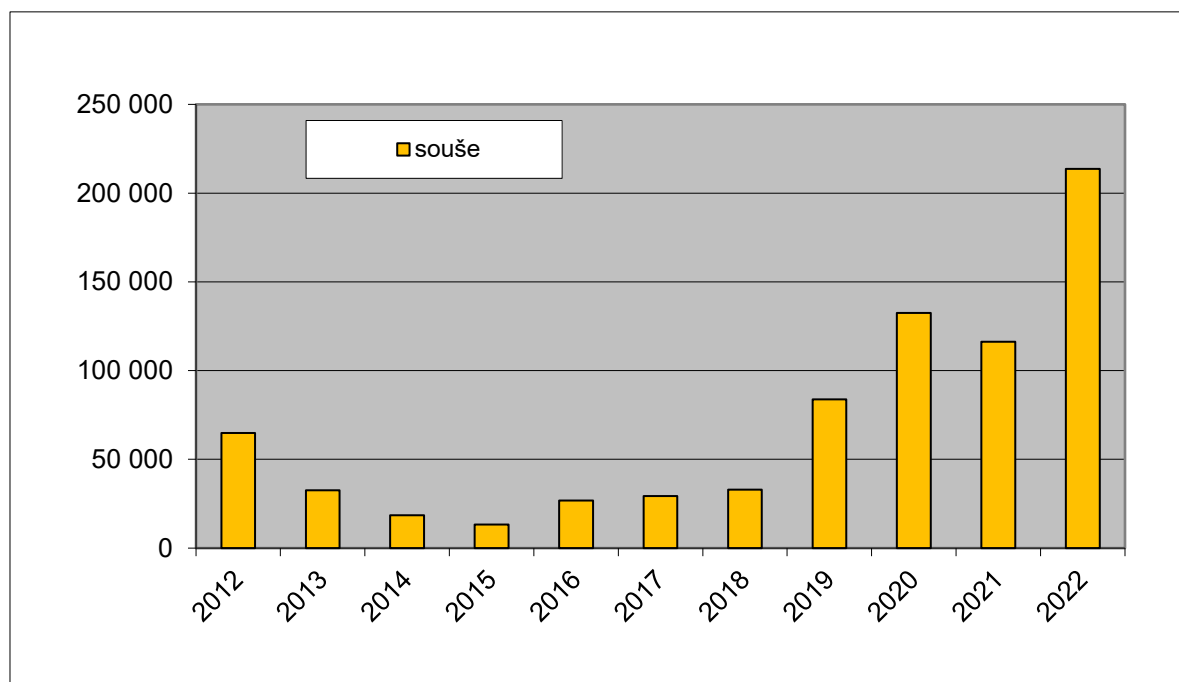
Velmi dobrá situace na trhu dřívím v roce 2022 se pozitivně projevila nejen v ceně prodávané suroviny, ale také tím, že nedostatek manuálních pracovníků nedovoloval asanovat dříví odkorněním v takové míře v jaké by Správa NPŠ potřebovala. Především díky tomu, že prodej a odvoz dříví byl plynulý a dokázal včas reagovat na neočekávaně vysoké objemy kůrovcového napadení, bylo možné nahradit chybějící asanaci odkorněním právě rychlým odvozem. Podíl odkornění na nahodilé těžbě kvůli nedostatku pracovníků meziročně výrazně poklesl z dlouhodobého pohledu běžných 22 % v roce 2021 na podprůměrných 12 % v roce 2022 (viz Tabulka 81). V porovnání s rokem 2020, kdy se podařilo odkornit rekordních 97 069 m³ (48 % nahodilé těžby) bylo v roce 2022 odkorněno pouze 29 374 m³. Což je velmi příznivý až alarmující trend pro plánování asanačních opatření v roce 2023.

Tabulka 81: Objem odkornění dříví podle LHC a jeho podíl na nahodilé těžbě v NPŠ v letech 2020- 2022

LHC/2020	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č.Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m³)	26 478	16 235	14 513	23 023	50 119	68 487	198 854
odkornění (m³)	11 987	9 007	11 072	11 700	22 470	30 833	97 069
podíl (%)	45,3	55,5	76,3	50,8	44,8	45,0	48,8
LHC/2021	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
nahodilá těžba (m³)	20 910	18 352	11 957	23 505	53 653	57 323	185 700
odkornění (m³)	2 120	4 947	4 145	4 860	7 277	18 155	41 504
podíl (%)	10,1	27,0	34,7	20,7	13,6	31,7	22,4
LHC/2022	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	celkem
nahodilá těžba (m³)	45 120	37 780	17 793	22 977	46 917	71 807	242 393
odkornění (m³)	2 675	3 629	4 587	2 139	2 317	14 027	29 374
podíl (%)	5,9	9,6	25,8	9,3	4,9	19,5	12,1

Ponechávání dřevní hmoty k zetlení

Pokles objemu odkorněného dříví logicky znamenal také pokles v objemu ponechaného aktivně vyrobeného smrkového dříví k zetlení (viz Tabulka 82). Ačkoliv v absolutní hodnotě došlo meziročně pouze k mírnému snížení objemu z necelých 29 tis. m³ na necelých 26 tis. m³ vyrobené hmoty a odkorněné hmoty k zetlení, oproti roku 2020 (71 tis. m³) je snížení velmi citelné. Z pohledu biodiverzity, zlepšení stavu lesních půd a zadržování vody v krajině toto snížení více než dostatečně kompenzoval objem pasivně ponechaného dřeva k zetlení. Objem odumřelých stromů ponechaných v území bez nahodilých těžeb byl totiž v roce 2022 dalece nejvyšší v posledních 11 letech (viz Graf 10) a dokonce 4. nejvyšší od roku 1996.

Graf 10: Objem odumřelých stromů ponechaných v území bez nahodilých těžeb v NPŠ letech 2012-2022 (m³)

I přes to při zásazích spojených s těžbou dříví se ve státních lesích NPŠ se stále zachovávají strukturní prvky biologického dědictví lesních společenstev, zejména tlející dřevo a dříví. Vedle pahýlů, vývratů, vývratových koláčů, stojících odumřelých stromů, jedlí a listnáčů, jejichž dřevo zůstává v porostech v původním stavu, jsou to i sterilní souše.

Tabulka 82: Objem dříví ponechaného k zetlení v NPŠ podle LHC v letech 2018 – 2022 (m³)

rok/LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2018	386	1 850	1 536	1 725	2 179	3 034	10 710
2019	1 117	5 153	6 854	4 087	9 917	12 257	39 386
2020	7 277	6 317	9 335	9 498	18 938	19 998	71 364
2021	911	3 782	3 262	4 205	6 107	9 676	27 942
2022	2 438	5 841	2 677	2 476	2 784	9 704	25 921

Péče o zvěř a pracovní cesta

Pevnou součástí aktivní péče o les je management spárkaté zvěře, jehož důležitým prvkem je regulace početnosti. Změny v lesních ekosystémech, klimatická změna nebo návrat predátorů vyvolávají i potřebu aktualizovat přístup k péči o zvěř v NPŠ. V souvislosti s odpovědným přístupem k lesu Správa NPŠ spolupracuje s pracovníky ÚHÚL a MENDELU na odvození plánu lovu ze stavu obnovy lesních dřevin na kontrolních a srovnávacích plochách. S podobnými přístupy se pracovníci Správy seznámili také v rámci pracovní cesty zaměřené na péči o lesní porosty v kontextu klimatické změny a kůrovcové gradace. Zaměstnanci odboru PLENP doplnění o zájemce z řad dalších organizačních jednotek po 2leté karanténě pauze tentokrát navštívili mj. majetek rodiny Kinských v okolí Žďáru nad Sázavou (LÚ Kocanda). Tady se seznámili s výsledky přestaveb smrkových monokultur k odolným, strukturně a druhově rozmanitým lesním porostům s využitím tvořivých sil lesa a biologické automatizace. Praktické ukázky demonstrovaly výsledky více než čtvrt století uplatňovaných nepasečných postupů. Nejdelší čas věnovali lesníci představení různých modelů péče o lesy v době klimatické změny s praktickými ukázkami nejen pro studenty a provozní praxi, ale také k jejich vědeckému poznávání a dalšímu praktickému ověřování na ŠLP Masarykův les Křtiny. Na zpáteční cestě se za díky ochotě pracovníků Městských lesů Jihlava (LÚ Sokolíčko) věnovali ukázkám 25 let přestaveb lesních porostů a odklonu od lesa věkových tříd k lesu trvale plně tvořivému ve světle rozpadu smrkových monokultur kůrovcovou gradací. Společným jmenovatelem všech navštívených majetků je péče o zvěř a efektivní regulace jejich početnosti, která je základem pestrého a odolného lesa. Pracovní cesta proto byla pro aktivní péči o lesy v NP velmi inspirující.

Závěrem děkuji všem pracovníkům odboru péče o lesní ekosystémy za práci, kterou v roce 2022 vykonali, protože, jak dokládají předkládaná data, byla výrazně náročnější než v minulosti a vyžadovala tedy i více pracovního úsilí.

Poznámka autora k uváděným datům: Starší data týkající se odumřelých smrků v území bez nahodilých těžeb byla opravena podle rozlišení hodnot na cizí a státní majetek v NPŠ. Data zde uváděná se týkají výhradně lesů ve správě Správy NPŠ. Protože se v minulosti údaj o souších uváděl souhrnně pro celý NP a v posledních letech výrazně vzrostla plocha souší na cizích majetcích, byly hodnoty opraven tak, aby nedocházelo ke zkreslení. V minulosti to nebylo nutné, neboť plocha souší na cizích majetcích byla zanedbatelná (jednotky hektarů). V posledních letech však dosahuje řádu vyšších desítek hektarů, což údaje za státní les zkresluje.

5.1. Ochrana lesa

Petr Kahuda

5.1.1. Ochrana před zvěří

Potřeba dlouhodobě chránit výsadby před negativním vlivem zvěře souvisí s faktem, že poškozované dřeviny špatně odrůstají a v případě opakovaného či většího poškození mohou i odumřít. Chráněna je zejména umělá obnova na exponovaných lokalitách. Výše škod často narůstá při mírných zimách s nižší sněhovou pokrývkou, které se v posledních letech dostávají poměrně často.

Rozsah ochrany výsadeb (ale i přirozeného zmlazení) proti negativnímu působení zvěře souvisí nejen s množstvím mladých dřevin, které je třeba chránit, ale také s velikostí populace jelení a srnčí zvěře, před kterou se žádoucí a podporované ohrožené dřeviny chrání. Přestože se v tomto směru

v poledních letech udělalo hodně (zvýšení loveckého tlaku – vyšší redukce lovem), stále zůstávají místa, kde je třeba ochranu provést. Mezi nejohroženější dřeviny patří jedle, buk a javor klen.

Ochrana lesa proti působení zvěře byla celkově provedena v menším rozsahu, než tomu bylo loni. Výjimkou jsou individuální ochrany, kterých byl postaven zhruba dvojnásobek (pro potřebu ochrany listnáčů a jedle v provedených prořezávkách). Zaznamenaný meziroční pokles je dán zejména kritickým nedostatkem pracovních kapacit v pěstební činnosti. Z tohoto důvodu se do značného skluzu dostal i projekt „Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023“.

Tabulka 83: Ochrana proti působení zvěře

individuální ochrany	1 460 ks
letní a zimní okus (repelenty)	345,77 ha
stavba oplocenek	4,71 ha; 6,61 km

5.1.2. Ochrana před buřením

Rozsah provedené ochrany výsadeb před buřením souvisí s množstvím v minulosti prováděných výsadeb a podmínkami pro rozvoj bylinné vegetace, které v daném roce panují (vláha, teploty,...). Celková plocha ochrany kultur proti buření činila 44,16 ha, což je zhruba 60% loňských hodnot.

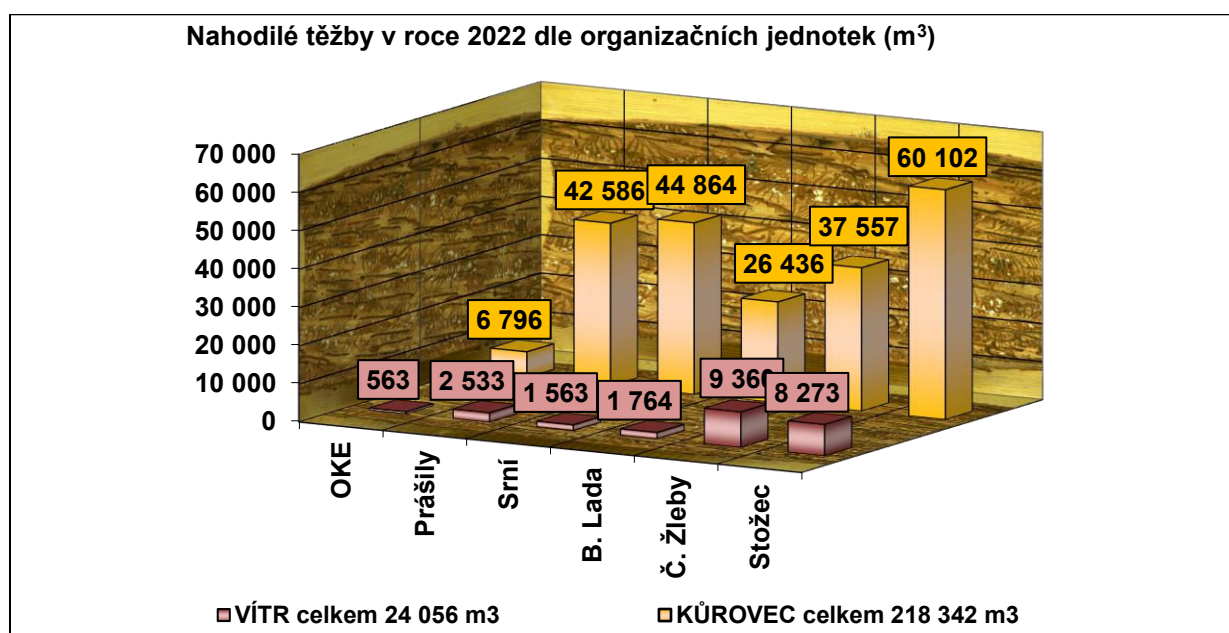
5.1.3. Ochrana proti podkornímu hmyzu

Výše kůrovcových nahodilých těžeb provedených v roce 2022 byla ve srovnání s rokem předchozím o cca 63% vyšší – činila zhruba 218 tis. m³. Naproti tomu polomů bylo výrazně (zhruba o ½) méně - celkové množství zpracovaných polomů dosáhlo výše cca 24 tis. m³.

Největší kůrovcové napadení bylo zpracováno na územních pracovištích Stožec (28%), Srní (21%) a Prášíly (20%).

Největší množství polomů zpracovala ÚP České Žleby (39%) a Stožec (34%).

Graf 11: Přesná výše nahodilých těžeb dle ÚP a druhu.

Těžištěm obranných opatření (kromě uvedeného zpracování napadených polomů) byla včasná identifikace a zpracování kůrovcem napadených stromů v zásahových částech NP. Přes veškerou snahu se však nepodařilo asanovat všechna nalezená kůrovcová ohniska včas, což vedlo k dalšímu rozšíření podkorního hmyzu. Hlavním důvodem dílčího neúspěchu při zpracování nahodilých těžeb je kritický nedostatek pracovních kapacit zejména pro efektivní odkorňování napadených kmenů. Asanace kůrovcového dříví (kůrovec, polomy) odkorňením dosáhla hodnoty necelých 30 tis. m³, tj. pouze cca 12% z provedené nahodilé těžby. Pro srovnání v roce 2021 bylo odkorňeno cca 23% a v roce 2020 dokonce bezmála 50% z provedených nahodilých těžeb (což tehdy bylo cca 97 tis. odkorňených m³).

Tabulka 84: Hlavní opatření provedená v ochraně lesa proti kůrovcům

lapáky v porostech	1 092 ks
lapáky dovezené	436 m³
lapače lýk. smrk.	135 ks

5.2. Těžební činnost

Petr Hanzal

Rok 2022 byl mimořádně bohatý na objem kůrovcové nahodilé těžby. Co do výše objemu se stal čtvrtým nejvýznamnějším rokem v historii NP Šumava. Celkový objem těžby byl 270 849 m³ z toho nahodilá těžba činila necelých 90 % konkrétně 242 397 m³. V objemu nahodilé těžby tvořila drtivou většinu nahodilá těžba kůrovcová. Nakonec bylo zpracováno 218 342 m³ dřevní hmoty napadené kůrovci. Polomové hmoty z větru bylo zpracováno 24 056 m³ (tj. 10 % z nahodilých těžeb). Celkově bylo v lesních porostech NP Šumava realizováno 27 621 m³ úmyslných výchovných těžeb což činí 10,2 % z celkové těžby. Část zpracovaného a asanovaného dříví byla ponechána v porostech k zetlení. Jedná se celkem o 25 920 m³, tato hmota byla ponechána k zetlení a následně odepsána.

Tabulka 85: Přehled těžeb za rok 2022

Celková těžba:	270 849 m³	z toho:
	v režii:	270 838 m³
	samovýroba:	11 m³

Těžba dle druhu	m³	%
výchovná	27 621	10
nahodilá	242 397	90

Nahodilá těžba dle příčiny:	m³
živelná (vítr)	24 056
kůrovec – asanace napadené hmoty	218 342
kůrovec – kácení lapáků	0

Tabulka 86: Porovnání výše zpracované asanované hmoty napadené kůrovcem v letech 2012 – 2022 v m³

Zpracováno	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem NPŠ - kůrovec	77 568	42 226	22 900	21 072	29 393	50 306	53 873	209 234	149 402	134 502	218 342
Celkem NPŠ - vítr	15 378	15 086	6 198	51 578	22 452	83 026	203 805	50 306	49 637	51 198	24 056

Šetrnými technologiemi bylo na odvozní místo přibliženo 61 438,43 m³, tj. 24 % veškerého soustředování. Ostatní přibližná hmota byla v maximální míře bezeškodně přibližena (UKT, malotraktor, VS nad 4 t).

Tabulka 87: Soustředování dříví dle prostředků.

přibližovací prostředek	m ³	z toho z VM %	z toho z VM (m ³)	% z prost.	% z celku
Koně (včetně balíkování)	1 790,44	0,7	0,00	0,0	0,0
UPKT	21 449,66	8,5	819,49	3,8	10,4
SLKT	4 893,80	1,9	0,00	0,0	0,0
LVS pod (TERRI) 4 t	52 219,05	20,6	3 748,07	7,2	47,3
Lanovky	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
Železný kůň	7 428,94	2,9	0,00	0,0	0,0
VS nad 6,1t	118 305,82	46,7	609,52	0,5	7,7
UKT s vykl. Jeřábem	5 324,95	2,1	2 325,57	43,7	29,4
Malotraktor	41 992,53	16,6	414,00	1,0	5,2
Celkem	253 405,19		7 916,65	3,1 %	

5.3. Obnova lesa v roce 2022

Adam Jirsa

V roce 2022 byla v lesích Správy NP Šumava vykázána přirozená obnova na ploše 36,60 ha. K tomu bylo uměle zalesněno 20,58 ha, což v celkovém součtu činí 57,18 ha. Nadále je vykazováno nejvíce přirozené obnovy smrku, ve sledovaném roce 31,62 ha. U dalších dřevin byly výsledky následující: jedle 0,65 ha, buk 3,65 ha, javor klen 0,20 ha a jeřáb 0,48 ha.

Umělá obnova lesa se realizuje pouze v dílčí ploše D2. Celková výše umělé obnovy byla ovlivněna nedostatkem kapacit ze strany dodavatelů prací. Menší část sazenic určených pro výsadbu bylo ponecháno v lesních školkách do následujícího roku. Z celkové umělé obnovy lesních porostů 20,58 ha tvořilo největší část první zalesnění na holině, konkrétně na ploše 19,56 ha. Vylepšování bylo provedeno na 0,12 ha a doplnění chybějících dřevin v redukované ploše 0,60 ha. Jako podsadba pod porosty byla provedena podsadba jedlí na 0,30 ha redukované plochy. Holiny v Národním parku Šumava není nutné ihned zalesňovat. Platí zde výjimka prodloužení ze zákonné doby zalesnění a doby

zajištění na celkem 30 let. Všude se v krátké době přirozená obnova dostaví. I když v různé intenzitě a počtech jedinců, dosud nikde se nestalo, že by trvale někde zůstávala holina.

Sadební materiál u provedené umělé obnovy je pouze z produkce vlastních lesních školek, nezpochybnitelného původu osiva. Hodnoty v plochách, kusech a zastoupení (viz Tabulka 88).

Tabulka 88: Obnova porostů zalesněním- sadba dle dřevin.

dřevina	Celkem			Z toho FW - velkoobjemy	
	ha	%	tis. ks	ha	ks
Smrk ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jedle bělokorá	9,04	43,9	23,701	1,24	710
Borovice lesní	0,61	3,0	1,865	0,23	70
Buk lesní	9,66	47,0	23,711	5,56	3 300
Javor klen	1,16	5,6	4,268	0,30	120
Jasan ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jilm horský	0,00	0,0	0	0,00	0
Jeřáb ptačí	0,11	0,5	0,220	0,05	28
Břízy	0,00	0,0	0	0,00	0
Olše šedá	0,00	0,0	0	0,00	0
SOUČET	20,58	100,0	53,765	7,38	4 228

Umělá výsadba se soustřeďuje převážně na jedli bělokorou (s podílem 43,9 %) a buk lesní (47,0 %). Z ostatních dřevin byly ještě zastoupeny javor klen (5,6%), borovice lesní (3,00 %) a jeřáb ptačí (0,5 %).

Nezdar ze zalesnění minulých roků byl evidován na 0,55 hektarech a jako nezdar bez zjevně zjištěné příčiny.

Podíl krytokořenného sadebního materiálu (19,38 ha) z celkové uměle obnovené plochy v roce 2022 činil 94,17 %, z toho poloodrostky v patentovaných obalech Správy NP Šumava bylo zalesněno 7,38 ha, což činí 35,86 % z celkových 20,58 ha.

Umělá obnova byla podle organizačních jednotek provedena takto: ÚP Prášily - 0,53 ha, ÚP Srní – 6,99 ha, ÚP Borová Lada - 0,70 ha, ÚP České Žleby - 5,26 ha, ÚP Stožec - 4,99 ha a ÚP Ochrany přírody - 2,11 ha.

Přirozená obnova byla zjištěna a vykázána na holinách nebo v lesních porostech po odstranění horního stromového patra na územních pracovištích následovně: ÚP Prášily – 18,34 ha, ÚP Srní – 2,28 ha, ÚP Ochrany přírody – 7,61 ha, ÚP České Žleby – 8,10 ha a ÚP Stožec – 0,27 ha. Na ÚP Borová Lada nebyla v roce 2022 žádná přirozená obnova zařazena do evidence.

5.4. Prořezávky v roce 2022

Adam Jirsa

Intenzivní redukce smrku při výchovných zásazích v mladých lesních porostech (prořezávky), obvykle ještě bez hmoty hroubí, je takřka samozřejmostí. Dalším cílem je uvolnění žádoucích dřevin - jedle, buku, klenu a pionýrských dřevin (bříza, jívy, jeřáb) od konkurence smrku.

V oplocenkách lze pro uvolnění vybraných jedinců odstranit řezem i další dřeviny, ale musí zůstat zachováno jejich zastoupení. Pionýrské dřeviny se v oplocenkách redukují výjimečně, pokud nekonkurují cílovým dřevinám (jedli, buku, javoru klenu, jilmu), nemusí se redukovat vůbec. Mimo oplocenky se vyřezává pouze smrk. Zásahy se provádí v dílčích plochách stanovených příkazem ředitele, což odpovídá zóně přírodě blízké a zóně soustředěné péče. Rok 2022 byl rokem zavedení tak zvaných „bloků péče“. Každý lesnický úsek je nyní rozčleněn na 6 bloků péče, což pro praxi znamená, že by se cílená lesnická péče měla v daném území opakovat dvakrát za dobu platnosti LHP. V roce 2022 byly k původnímu projektu doplňované porosty z bloků péče č.1, vhodné k prořezávce. Rozvíjela se také realizace tak zvaných „porostních mezer“. Jejich umístěním je sledováno zvýšení biodiverzity, stability a zlepšení struktury porostů.

V roce 2022 pokračovala II. etapa projektu OPŽP „Přestavby vzdálených a přechodných typů lesních porostů v Národním parku Šumava“. V rámci něj byly provedeny prořezávky na ploše 587,46 ha. Malé množství (1,50 ha) prořezávek bylo realizováno na území Národního parku z projektu LIFE, při kterém se obnovují původní cesty vodních toků nebo se přehrazují meliorační stoky. Pokud se v jejich okolí vyskytují mladší porosty ve stadiu prořezávek, provádí se v nich pěstební zásah. Celková plocha všech prořezávek tak činila 588,96 ha.

Tabulka 89: Plochy realizovaných prořezávek v roce 2022 podle jednotlivých územních pracovišť:

Prášíly	174,53 ha
Srní	40,39 ha
ÚP Ochrany přírody	33,44 ha
Borová Lada	101,88 ha
České Žleby	86,55 ha
Stožec	152,17 ha

5.5. Péče o zvěř v roce 2022

Adam Jirsa

Schválení Zásad péče o Národní park Šumava v listopadu 2022 má významný vliv na péči o zvěř. Přestává se lovit liška obecná, nepovoluje se vnaďení zvěře v přírodní a přírodě blízké zóně. Stabilizace populace vlka obecného významně ovlivňuje jak lov jelení zvěře, tak i její chování během roku. Začíná se připravovat dokument Koncepte péče o zvěř, který by měl jasně nasměrovat péči o zvěř při měnících se podmínkách klimatických a vývoji vztahů kořist (jelen) x predátor (vlk).

Dílčí plocha A2 = území bez lovu, má výměru 6 991 ha.

Plán lovu pro jelení zvěř byl stanoven na **582** ks. Odstřelem nebyl splněn (454 ks). Do plnění se podle platné legislativy započítává nalezený a zjištěný úhyn, ten k 31. 1. 2023 činil 73 kusů. Při započtení dosud zjištěného úhynu je to k 31. 1. 2023 celkem **527** kusů jelena evropského.

V režijních honitbách Správy Národního parku Šumava velmi výrazně ovlivňuje lov jelení zvěře rozšíření vlků.

Na období listopad až leden jsou povolené výjimky z některých zakázaných způsobů lovu. Konkrétně lov v noci, lov s pomocí digitálních zaměřovačů a možnost lovu samců na společných lovech.

V roce 2022 se nebyla ulovena žádná daňčí ani sičí zvěř.

Srnčí zvěř se při jarním sčítání drží okolo 600 kusů. Je hlavní kořistí rysa ostrovida, její stavy se dlouhodobě významně nemění. Lov se provádí jen v jižní části národního parku. Využívá se především k možnosti lokálně ovlivnit intenzitu okusu dřevin. Počet ulovené zvěře srnčí byl celkem 25 kusů oproti plánu lovu **51** kusů. Zjištěný úhyn k 31. 1. 2023 činí 28 kusů. Při započtení stávajícího zjištěného úhynu je celkové množství **53** ks. Plán lovu (včetně zjištěného úhynu) byl splněn za honitby ÚP České Žleby a Povydrří.

Odstřel divočáků byl na obdobné úrovni jako v roce 2020, oproti roku 2021 se snížil. K 31. 1. 2023 bylo uloveno 298 ks černé zvěře. Vývoj odstřelu v průběhu roků má stále podobnou křivku. Po vyšším úlovku, 591 ks za rok 2021, přichází pokles.

Úlovky divokých prasat jsou všechny do jednoho vyšetřovány na svalovce, v honitbách ÚP Prášily, ÚP Srní, Slatě, ÚP Stožec a části ÚP Borová Lada (k.ú. Bučina u Kvildy a Bučina) také na přítomnost radioaktivního Cesia – 137. Pokud jsou zjištěné hodnoty nadlimitní, nad 600 Bq/kg, je takový ulovený divočák likvidován v kafilerii. Minimálně 5 % z celkového počtu ulovených kusů musí být vyšetřeno na KMP. V ČR byl na začátku prosince 2022 zjištěn AMP na Frýdlantsku a lze očekávat jeho další šíření. To s sebou v budoucnu ponese opatření vydávaná Státní veterinární správou.

Tabulka 90: Počet kusů ulovených v honitbách na území NP Šumava (stav k 31. 1. 2023):

Jelen evropský 454 ks	Jelen 124 ks	Laň 143 ks	Kolouch 187 ks	Úhyn 73 ks
Srnec obecný 25 ks	Srnec 15 ks	Srna 5 ks	Srnče 5 ks	Úhyn 28 ks
Prase divoké 298 ks	Kňour 34 ks,	Bachyně 30 ks	Lončák 102 ks	Sele 132 ks
Liška 98 ks				

Počty tetřevů delší dobu oscilují kolem 300 jedinců. U tetřívka je stav mnohem horší, ve sčítání na jaře 2022 se počet jedinců snížil už na pouhých 42 jedinců za celý Národní park Šumava.

Co se vrcholových predátorů týče, bylo během roku 2022 prokázáno opětovné rozmnožování vlků. V současné době se po území NP pohybuje 5 vlčích smeček. Jejich domovské okrsky přesahují hranice NP Šumava, na redukci jelení zvěře se podílejí odhadem 300 – 400 kusy ročně jen za území NP.

Rys ostrovid má svoje teritoria poměrně stabilní. Pokud je některé z nějakých příčin uvolněno (zmizení teritoriálního jedince), v nedlouhé době bývá opětovně obsazeno.

Stavy lišek, kun a jezevců se z jarního sčítání zvěře jeví jako nepatrně rostoucí. Na potvrzení tohoto trendu bude nutné počkat, protože možnosti platné metodiky sčítání musí počítat s určitou mírou chyb.

Z ostatních druhů zvěře jistě stojí za pozornost bobr evropský. Jeho populace na území národního parku již několik let těží z přísné ochrany. Jarní sčítaný stav v posledních třech letech osciluje okolo 60 jedinců. Z dosud provedených rozborů trusu vlků je patrné, že i on bude v NP Šumava součástí jeho potravy.

5.6. Lesní školkařství a semenářství

Petr Kahuda

Sazenice lesních dřevin jsou potřebné k zajištění umělé obnovy lesních porostů na vytěžených plochách a k postupné přeměně ekologicky nevhodné druhové skladby ve vybraných lesních porostech. Aktuálně se všechny Správou NPŠ používané sazenice pěstují ve vlastních lesních školkách. Vzhledem k upřednostňování přírodních dějů a přirozené obnovy je umělá obnova uplatňována pouze v malém rozsahu.

Aktuálně se proto k produkci sazenic využívají pouze tři lesní školky, které ale zajišťují dostatek sadebního materiálu pro naplnění plánovaných akcí – mimo jiné pro pokrytí potřeby sazenic v dotačním projektu „Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023“.

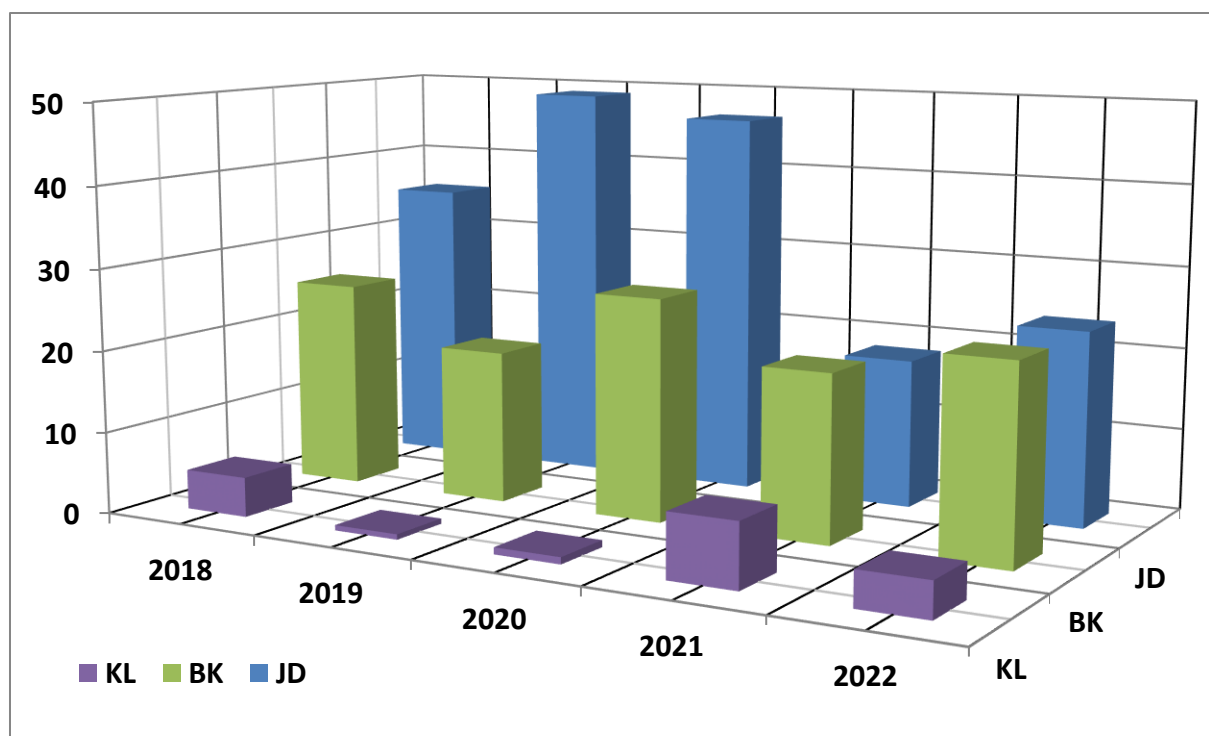
U všech pěstovaných sazenic je kladen důraz na kvalitu, genetickou i stanovištní příslušnost a jasně identifikovatelný původ. Pěstují se zejména jedle a buky ale rovněž borovice, javor klen, jilm horský, olše šedá a v neposlední řadě také dřeviny přípravné jako jeřáb ptačí.

Počet sazenic vyprodukovaných v tomto roce v lesních školkách NPŠ byl ve srovnání s předchozím rokem o cca 1/10 vyšší. Vyexpedované množství dle druhů sazenic a jednotlivých dřevin je uvedeno v následující tabulce (v tis. ks) – z přehledu je zřejmé, že převážnou většinu vyrobených sazenic (téměř 90%) tvoří jedle a buk.

Tabulka 91: Počet sazenic vyprodukovaných v lesních školkách.

Dřevina	prostokořenné	krytokořenné	poloodrostky	celkem
jedle bělokorá	1,99	21,00	0,71	23,70
borovice lesní	0,59	1,20	0,07	1,87
buk lesní	1,91	18,50	3,30	23,71
javor klen		4,15	0,12	4,27
jeřáb ptačí		0,19	0,03	0,22
CELKEM	4,49	45,05	4,23	53,77

Graf 12: Přehled produkce sazenic hlavních dřevin v letech 2018-2022.

Dalšími kritériem produkce sazenic v lesních školkách je jejich školkování a osazování do pěstebních obalů.

Tabulka 92: Množství sazenic zaškolovaných a obalových dle jednotlivých dřevin (v tis. ks).

Dřevina	školkování	obalování	obaly NPŠ	celkem
jedle bělokorá	27,00	14,81	3,32	45,13
borovice lesní	1,90			1,90
buk lesní	14,00	11,83		25,83
javor klen		0,05		0,05
CELKEM	42,90	26,69	3,32	72,91

5.6.1. Semenářství

Pro zajištění dalšího pěstování buku lesního v lesních školkách NPŠ bylo z porostů s dostatkem přirozeného zmlazení vyzvednuto 20 tis. semenáčků.

5.7. LHE a odborná vyjádření OLH a správy drobných vodních toků

Aleš Kučera

Prvotní evidence lesní výroby roku 2022 probíhala jako v předchozích letech v sw Lesis s následným převodem jednotlivých dokladů do účetního a evidenčního systému Eklis. Výkazy LHE byly shromažďovány za jednotlivé lesní hospodářské celky a vyplněné formuláře podle vzoru v příloze Vyhlášky o lesní hospodářské evidenci č. 202/2021 Sb., s účinností od 1. ledna 2022 byly předávány elektronicky příslušnému orgánu státní správy lesů na obcích s rozšířenou působností do 31. 3. daného roku.

V průběhu roku 2022 bylo zpracováno celkem 54 odborných vyjádření a to 28 vyjádření z oblasti správy drobných vodních toků a 26 vyjádření z hlediska odborného lesního hospodáře (OLH). V oblasti správy drobných vodních toků významně převažovala vyjádření k záměru a projektové dokumentaci projektu revitalizací LIFE for MIREs, realizovaným Správou NP Šumava. Dále významnou skupinu tvořily žádosti a vyjádření ohledně hrožících škod na majetku v důsledku zaplavení objektů vzedmutou hladinou toků u bobřích hrází včetně mostů na dráze, dále vyjádření k povolení vypouštění odpadních vod z čistíren odpadních vod u šumavských penziónů a hotelů. Mezi významné žádosti z oblasti OLH byly žádosti na asanaci rizikových stromů v blízkosti rekreačních objektů a účelových komunikací.

6. Odbor vnitřní správy

Martin Roučka

Odbor vnitřní správy tvoří oddělení ekonomické, oddělení informatiky a GIS, oddělení nemovitého majetku, oddělení veřejných zakázek, oddělení investic, oddělení MTZ a oddělení údržby.

Tabulka 93: Hospodaření Správy

NÁKLADY CELKEM	828.574.908,15
Náklady z činnosti	770.322.152,62
Finanční náklady	5.511.905,53
Daň z příjmu	52.740.850,00
VÝNOSY CELKEM	873.566.254,46
Výnosy z činnosti	566.483.922,24
Finanční výnosy	1.385.675,98
Výnosy z transferů	305.696.656,24

Hospodářský výsledek	v Kč
- z hlavní činnosti	97.732.196,31
- z jiné činnosti	Zrušena
Celkem k 31. 12. 2022 před zdaněním	97.732.196,31
Předpokládané zdanění celkem	52.740.850,00
Celkem k 31. 12. 2022 po zdanění	44.991.346,91

Hospodářský výsledek za rok 2022 ovlivnila řada aspektů, zejména však činnosti spojené s péčí o lesní ekosystémy.

V roce 2021 se naprosto změnil stav na trhu dřívím. V letech 2019 a 2020 Správa dosáhla, i přes tlak na kvalitní sortimentaci dříví, jedné z nejnižších hodnot průměrného zpeněžení za celou historii parku (2019: 853,- Kč/m³; 2020: 913 Kč/m³). Naopak, v roce 2021 došlo ke zlomu a průměrné zpeněžení vzrostlo na 1.891 Kč/m³. V roce 2022 byl vývoj ceny dříví z pohledu Správy ještě příznivější a bylo dosaženo zpeněžení 2.119 Kč/m³. Celkové výnosy z prodeje dřevní hmoty činily 525,3 mil. Kč.

Správa nadále udržuje svou činnost v úsporném režimu a z pohledu nákladů se chovala velmi uvážlivě. Do výše hospodářského výsledku se rovněž významně promítl fakt, že organizace byla delší dobu nucena řešit financování řady činností z externích dotačních zdrojů. Je nutné podotknout, že tyto zdroje nejsou z dlouhodobého pohledu zajištěné a proto na ně nelze dlouhodobě zcela spoléhat.

Vlivem výše uvedeného se Správa dostala do situace, kdy mohla vytvořit:

- **Rezervy na pěstební činnost** – mimo jiné na odkorňování dříví a další činnosti spojené s ochranou a péčí o lesní ekosystémy NP.
- **Rezervy na opravy majetku** - V důsledku omezených možností tvorby vlastních zdrojů, nedostatečnému množství finančních prostředků v rámci nabídky dotačních titulů podpory orientovaných na financování oprav a údržbu spravovaného majetku a razantního snížení neinvestičního příspěvku na provoz po roce 2008, byly Správy NP i po provedené optimalizaci činností a snížení administrativní režie nuceny přistoupit k redukci péče o spravovaný majetek. Na základě doporučení NKÚ by Správy NP měly v průměru vynakládat finanční prostředky na péči o majetek ve výši 3% pořizovací hodnoty majetku, což v případě Správy NPŠ a jejích dominantních stálých aktiv představuje 44,6 mil. Kč ročně. Od roku 2011 je však do oprav vkládáno ročně jen 26,7 mil. Kč., čímž vznikl za 10 let dluh v opravách majetku v souhrnné výši 178,9 mil. Kč.

6.1. Hlavní vlivy na hospodaření v roce 2022

„+“

- významná změna situace na trhu dřívím, nejvyšší zpeněžení v historii organizace
- získání dotací od jiných poskytovatelů než od zřizovatele (především dotace na ponechávání hmoty k zetlení)
- přetrvávající omezení některých činností,
- velký důraz na kvalitní zařizování dříví s cílem zajistit co nejlepší zpeněžení
- důsledná práce se všemi druhy nákladů s cílem zefektivnit činnost organizace,

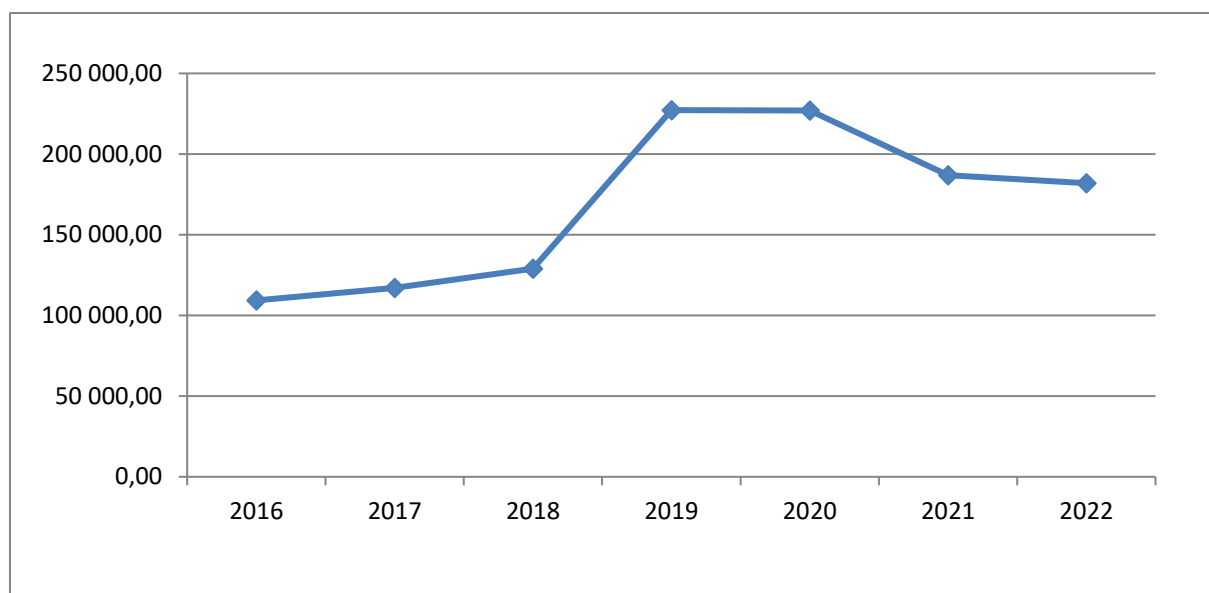
„-“

- výrazný nárůst cen většiny vstupů (materiálu i služeb),
- poskytnutí ubytovacích zařízení pro řešení uprchlické krize v souvislosti s válkou na Ukrajině (chybějící výnosy na pokrytí nákladů spojených s provozem budov)

Tabulka 94: Vývoj provozních dotací za posledních 7 let (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PROVOZNÍ DOTACE (671)	165 035,16	174 100,53	224 345,56	314 577,87	403 899,70	309 007,65	305 696,66
Příspěvek na činnost PO	109 335,12	116 998,84	128 927,94	227 231,88	227 019,55	186 832,00	181 957

Graf 13: Příspěvek na činnost

6.2. Základní údaje o majetku Správy Národního parku Šumava

Ve sledovaném období (2022) činily investiční výdaje celkem 37.869.541 Kč. Z toho 22.930.304 Kč představují stavební práce (zejména práce spojené s projektem Life for Mires), 12.351.112 Kč ostatní investice hmotné, jednalo se o nákup zemědělské techniky, traktory a osobní automobil a 2.588.125 Kč ostatní investice nehmotné (plány ÚSES).

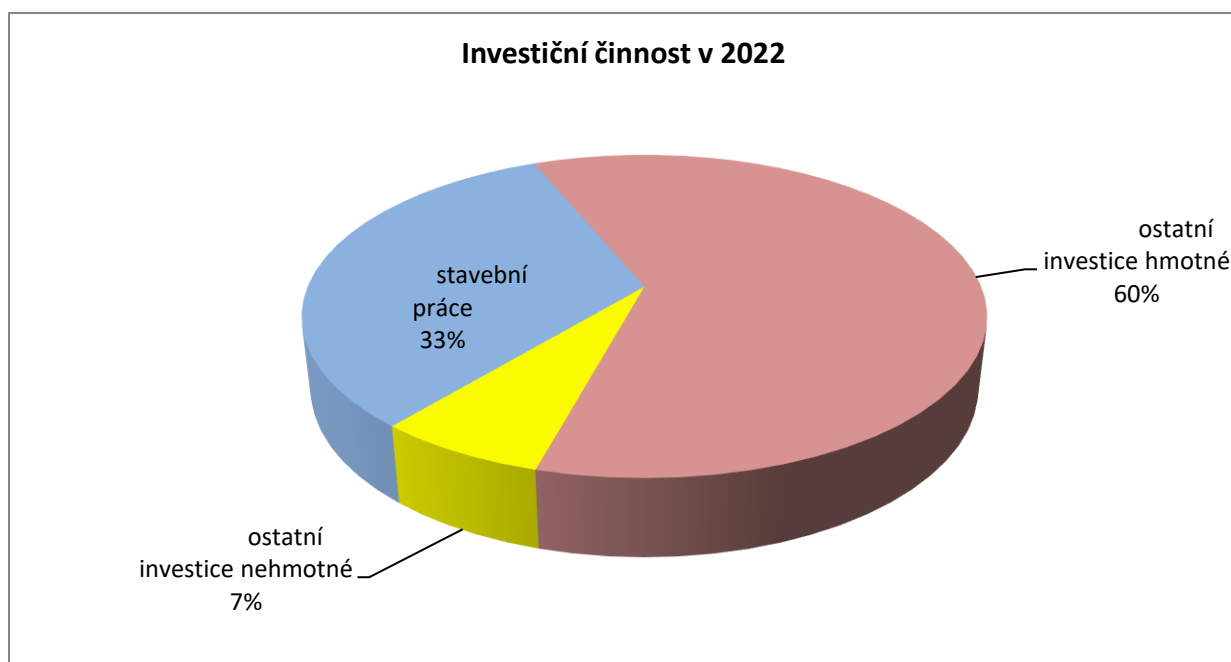
Tabulka 95: Dokončené nejvýznamnější investice.

Revitalizace 9 lokalit v rámci projektu Life for Mires	21,6 mil. Kč
Chodníky – poválky na naučných stezkách	8,1 mil. Kč
Zemědělská technika včetně 3 ks traktorů	8,9 mil. Kč
Plány ÚSES	3,4 mil. Kč

Tabulka 96: Investiční akce 2016 - 2022 (v Kč).

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
INVESTIČNÍ PRÁCE A DODÁVKY	17 375 558	17 975 036	16 805 976	51 256 059	46 409 898	53 610 450	37 869 541
stavební práce	8 502 910	8 723 938	5 118 005	21 065 591	37 292 039	45 768 058	22 930 304
ostatní investice hmotné	5 418 303	6 352 000	10 162 432	27 076 291	3 346 215	1 669 137	12 351 112
ostatní investice nehmotné	3 454 345	2 899 098	1 525 539	3 114 178	5 771 644	6 173 255	2 588 125

Graf 14: Investiční činnost

6.2.1. Opravy a udržování v 2016 -2022

V roce 2022 byly vynaloženy náklady na opravy a udržování (účet 511) v celkové výši 44.405.957 Kč.

Náklady na opravy a udržování na účtu 511 jsou tvořeny opravami a údržbou lesních cest, svážnic či turistických stezek, na něž bylo vynaloženo celkem 21.934.461 Kč. Významnou položkou jsou ve sledovaném období rovněž náklady na opravy a udržování staveb v objemu 7.819.739 Kč či na opravy a udržování strojů a zařízení ve výši 3.744.513 Kč.

Tabulka 97: Opravy a udržování 2016 – 2022.

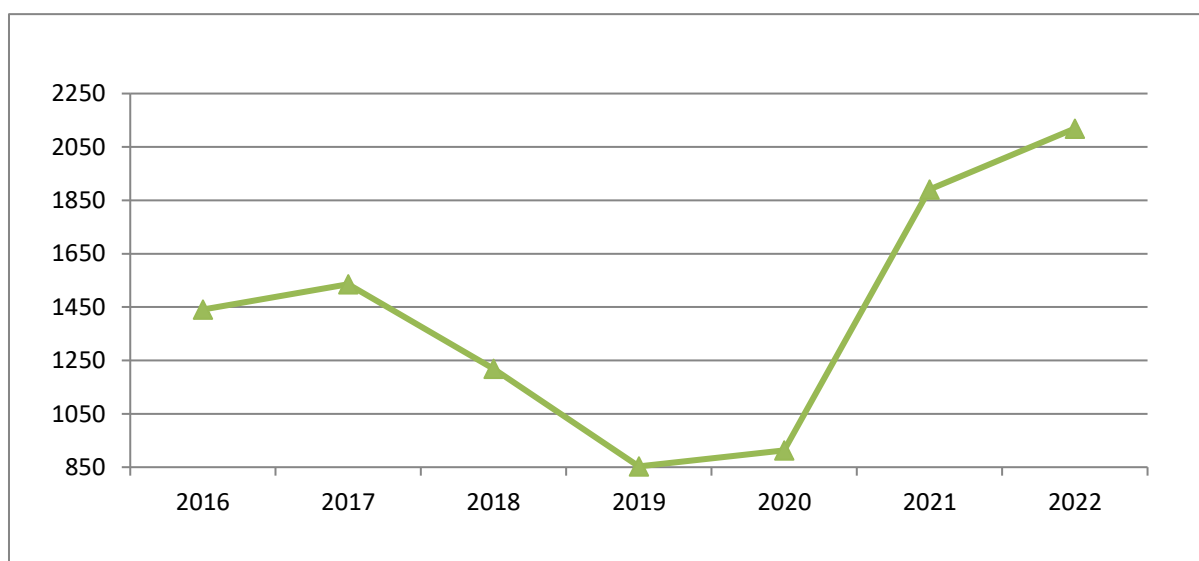
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opravy a udržování	17 744 369	18 712 409	31 825 409	28 666 151	18 418 579	20 945 552	44 405 957
Z toho:							
Opravy lesních cest, svážnic, turistických tras	5 658 000	4 769 365	17 127 862	13 699 784	8 975 991	2 299 590	21 934 461

6.2.2. Prodej dřeva

Tabulka 98: Přehled prodeje dříví za období 2016-2022

rok	množství v m ³	prům. zpeněžení	aukce v m ³	% aukcí z celkového prodeje
2016	132 319	1 441	3 308	2,50
2017	178 735	1 536	9 287	5,20
2018	257 478	1 219	100	0,04
2019	204 556	853	0	0,00
2020	154 537	913	0	0,00
2021	195 596	1 891	0	0
2022	247 897	2 119	0	0

Graf 15: Průměrné zpeněžení dříví v Kč.

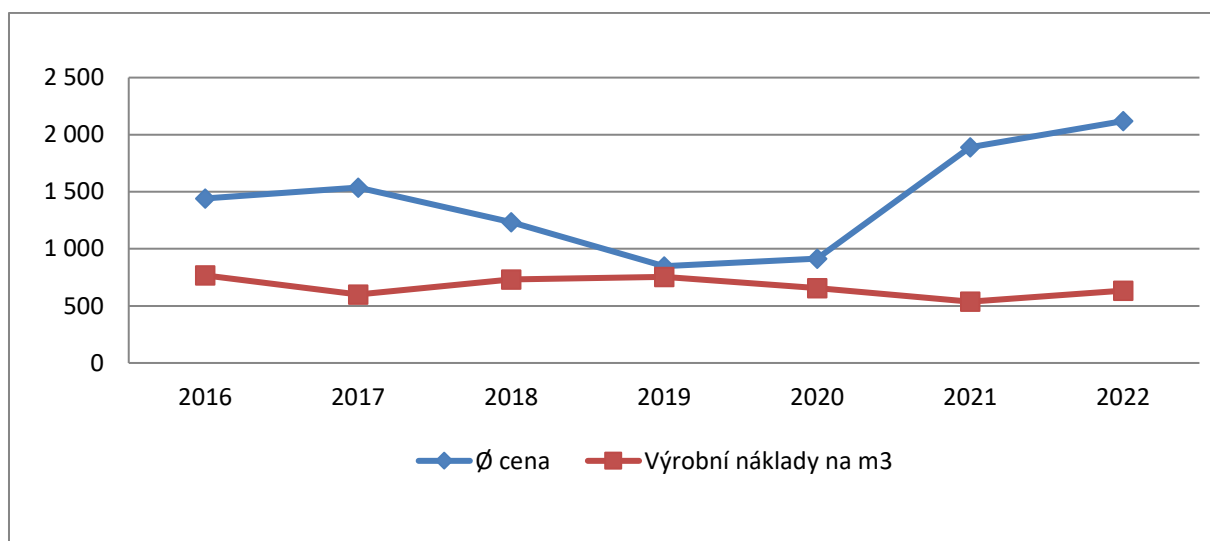
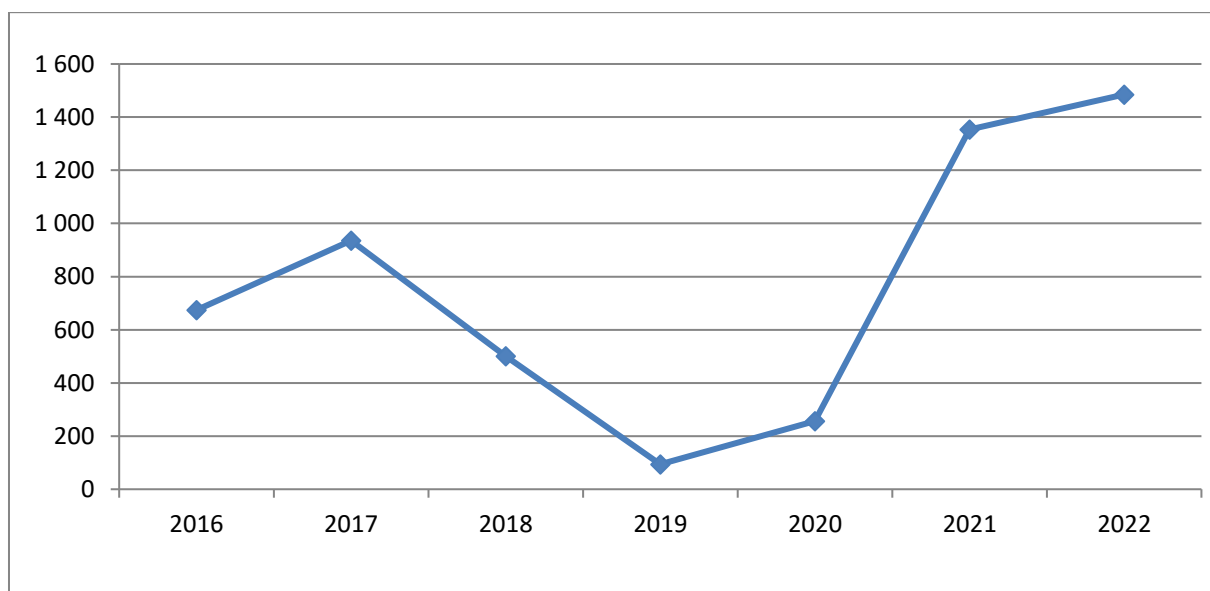

Tabulka 99: Tržby dřeva 2016 - 2022

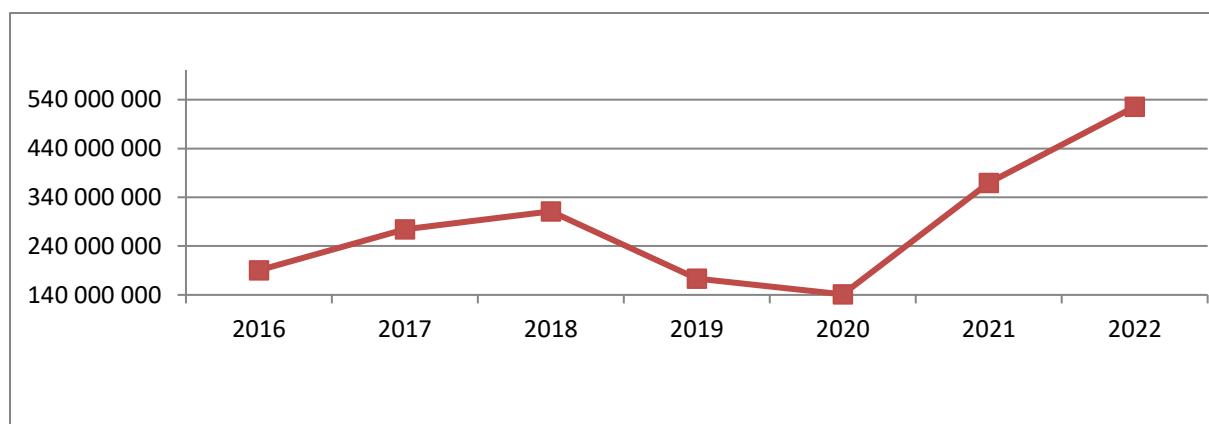
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tržby	190 638 996	274 530 824	311 108 727	173 458 682	141 105 707	396 808 851	525 336 632
m ³ celkem	132 319	178 735	252 212	204 556	154 537	195 596	247 897
Ø cena	1 441	1 536	1 234	848	913	1 891	2 119

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fázovka OM (průměr za předchozí 3 roky)	602	686	660	704	711	720	652
Výrobní náklady na m ³	767	600	733	754	657	537	634

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové výrobní N	103 120 904	127 752 693	192 228 151	199 372 682	134 096 792	121 565 979	171 645 629
těžba dříví (m³)	135 194	212 027	262 152	264 340	204 194	226 373	270 838
Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m³	674	936	501	94	256	1354	1485

Graf 16: Průměrné zpeněžení a průměrné náklady na výrobu 1 m³Graf 17: Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m³

Graf 18: Tržby za dříví (v Kč).

6.3. Oddělení veřejných zakázek

6.3.1. Veřejné zakázky

Tabulka 100: Veřejné zakázky malého rozsahu

Název veřejné zakázky, počet	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
veřejné zakázky na dodávky: 25	4 675 445,-
veřejné zakázky na služby: 21	11 954 758,06
veřejné zakázky na stavební práce: 16	24 515 083,15
Celkem	41 145 286,21

Tabulka 101: Podlimitní veřejné zakázky

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
REVITALIZACE LOKALITY MULTERBERG	442 103,80
REVITALIZACE LOKALITY BUČINA	1 697 697,56
REVITALIZACE LOKALITY JEŽOVÁ	1 192 044,90
REVITALIZACE LOKALITY BŘEZOVÁ LADA	901 140,74
REVITALIZACE LOKALITY ČERNOHORSKÝ MOČÁL 3	227 232,77
REVITALIZACE LOKALITY KNÍŽECÍ PLÁNĚ	245 996,90
REVITALIZACE LOKALITY ZHŮŘÍ II	3 704 915,39
Oprava lesních cest v NP Šumava po bouři ze dne 08.07.2021	5 194 379,78
Oprava lesní cesty Kanál na ÚP Srní	1 716 138,02
Oprava lesních cest v NP Šumava po bouři ze dne 25. 07. 2021	4 373 099,30
REVITALIZACE LOKALITY NOVOSVĚTSKÉ SLATĚ	1 203 479,20
Rámcová dohoda pro zajištění přepravy dříví na období roku 2022 - 2024 na území NP Šumava	2 638 800,-
REVITALIZACE LOKALITY SILNIČNÍ SLAŤ	1 171 406,80
REVITALIZACE LOKALITY POD LOVČÍ	1 752 946,42
REVITALIZACE LOKALITY MEZILESNÍ SLAŤ	955 156,06
Celkem	27 416 537,64

Tabulka 102: Nadlimitní veřejné zakázky

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Rámcová dohoda pro práce v lesních školkách a klonových archivech na období 2022 - 2025 na území NP a CHKO Šumava II.	6 500 000,-
Dodávka oplocenkových dílů a impregnovaných kůlů pro rok 2022	5 400 000,-
Likvidace invazních druhů rostlin na území NP a CHKO Šumava 2022 - 2023	15 000 000,-
RD pro lesnické činnosti na období roku 2022 - 2023 na území NP a CHKO Šumava	298 677 601,-
Výběr poskytovatele servisních služeb, oprav a zajištění technických a emisních prohlídek vozidel Správy NP Šumava_2022 – 2024	4 900 000,-
Stejnokrojové součásti pro zaměstnance Správy NP Šumava	5 000 000,-
Podpora populace perlorodky říční na Šumavě – Odchovy a vysazování perlorodek a vypouštění invadovaných pstruhů	8 430 000,-
Rámcová dohoda Tisk materiálů pro Správu NP Šumava v roce 2023	4 580 630,-
Celkem	348 488 231,-

Tabulka 103: Zadávání veřejných zakázek na základě rámcových dohod.

Název	Počet minutendů	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Rámcová dohoda na tisk materiálů Správy Národního parku Šumava v roce 2022	24	3 915 790,81
Rámcová dohoda - Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava	57	4 590 409,-
Likvidace invazních druhů rostlin na území NP a CHKO Šumava 2022 – 2023	44	4 928 133,59
Rámcová dohoda II. - Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava	16	794 875,-
Celkem	141	14 229 208,40

Tabulka 104: Jednací řízení bez uveřejnění

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT a KVS_1000m3_ÚP 81 Prášily	650 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP s adaptérem na odkorňování, HVT a KVS_ÚP 81 Prášily	1 612 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP a	321 000,-

UKT_600m3_ÚP 81 Prášily	
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP, HVT, LVS, KVS a UKT_ÚP 82 Srní	2 662 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP, HVT, KVS a LVS_ÚP 82 Srní	2 065 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP s adaptérem na odkorňování_4000m3_ÚP 86 Stožec	2 080 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT a KVS_3000m3_ÚP 86 Stožec	1 950 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT, VS a UKT s vyklizovacím jeřábem_ÚP 82 Srní	776 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP s adaptérem na odkorňování, KVS a UKT_ÚP 81 Prášily	626 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT a KVS_4000m3_ÚP 86 Stožec	2 600 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP, koňského potahu, LVS, vyklizovacího navijáku a malotraktoru_ÚP 81 Prášily	1 246 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT a KVS_3000m3_ÚP 81 Prášily	1 950 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT a KVS_5000m3_ÚP Stožec a ÚP České Žleby	3 250 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP s adaptérem na odkorňování_2000m3_ÚP 86 Stožec	1 040 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím HVT, LVS a MŘP_ÚP 85 České Žleby a ÚP 84 Borová Lada	1 775 000,-
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP, UKT a LVS_500m3_ÚP 86 Stožec	198 750,-
Těžba dříví HVS a soustředování dříví VS_4.000m3_ÚP 85 - České Žleby	2 600 000,-
Těžba dříví HVS a soustředování dříví VS_ÚP 86 - Stožec	1 950 000,-
Pěstební činnosti ÚP 85 - České Žleby	863 714,72
Zpracování těžby nahodilé prostřednictvím MŘP a UKT	1 338 000,-
Celkem	31 553 464,72

6.3.2. Projekty

Operační program Životního prostředí 2014 – 2020

V roce 2022 byly realizovány aktivity 11 schválených projektů:

- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlírodek říčních
- Posilování a ochrana perlírodky říční v NP Šumava
- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření

- Péče o nelesní typy územních stanovišť v NP Šumava
- Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava
- Přestavby vzdálených a přechodných typů lesní porostů v Národním parku Šumava – II. etapa
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2019 – 2021
- Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava - I. etapa
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023
- Realizace odchovného a reprodukčního prvku Fritzův Mlýn - refugia pro jedince perlorodky říční (Margaritifera margaritifera) na řece Blanici
- Renovace naučných stezek Soumarské rašeliniště a Chalupská slať v Národním parku Šumava

Tabulka 105: Rozpočet realizovaných projektů.

Název projektu	Rozpočet
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních	4 628 174,-
Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava	32 771 782,-
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření	12 211 972,-
Péče o nelesní typy územních stanovišť na území NP Šumava	34 962 542,-
Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava	3 369 397,69
Přestavby vzdálených a přechodných typů lesní porostů v Národním parku Šumava – II. etapa	30 998 523,58
Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava - I. etapa	5 974 183,-
Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023	47 132 674,-
Realizace odchovného a reprodukčního prvku Fritzův Mlýn - refugia pro jedince perlorodky říční (Margaritifera margaritifera) na řece Blanici	3 882 482,59
Renovace naučných stezek Soumarské rašeliniště a Chalupská slať v Národním parku Šumava	6 965 997,25
Celkem	182 897 728,11

V průběhu roku 2022 byly u 10 schválených projektů podány zprávy o realizaci a žádosti o platbu. Jednalo se o projekty:

- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních,
- Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava,
- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření,
- Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava,
- Péče o nelesní typy územních stanovišť v NP Šumava,
- Přestavby vzdálených a přechodných typů lesní porostů v Národním parku Šumava – II. etapa,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2019 – 2021,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023,
- Preventivní hodnocení krajinného rázu na území CHKO Šumava,
- Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava.

Tabulka 106: Projekty s žádostí o platbu.

Název projektu	Výše Žádosti o platbu	Způsobilé náklady
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních	464 519,-	464 519,-
Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava	1 581 423,27	1 581 423,27
Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava	6 504 108,16	6 504 108,16
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření	2 019 867,31	2 019 867,31
Péče o nelesní typy územních stanovišť v NP Šumava	2 993 208,88	2 993 208,88
Přestavby vzdálených a přechodných typů lesní porostů v Národním parku Šumava – II. etapa	8 531 111,13	8 531 111,13
Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2019 – 2021	11 497 069,-	11 497 069,-
Preventivní hodnocení krajinného rázu na území CHKO Šumava	1 071 621,-	1 071 621,-
Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023	8 701 219,67	8 701 219,67
Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava	906 561,04	906 561,04
Celkem	44 280 708,46	44 280 708,46

V průběhu roku 2022 byly u 4 projektů, u nichž byla ukončena realizace aktivit, odevzdány Závěrečné zprávy o realizaci. Jednalo se o projekty:

- Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2019 – 2021,
- Podpora přírodních biotopů v areálu bývalé rotý Borová Lada,
- Preventivní hodnocení krajinného rázu na území CHKO Šumava.

Operační program Životní prostředí 2021 – 2027

V závěru roku 2022 byly připraveny podklady a odeslány žádosti o vydání Odborného posudku MŽP u následujících 7 projektů:

- Podpora populace perlorodky říční na Šumavě
- Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně - I. etapa v letech 2023 – 2028
- Zařízení k omezení nežádoucí migrace ryb Vltava – Pěkná,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2022 – 2025,
- Sledování změn druhové diverzity u hmyzu v Národním parku Šumava v letech 2023 – 2028,
- Inventarizační bryologický průzkum NP Šumava a vybraných lokalit v CHKO Šumava,
- Monitoring tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) na území NP a CHKO Šumava.

Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020

V roce 2022 pokračovala realizace aktivit a zároveň ukončení realizace následujících schválených projektů financovaných z Cíle EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020:

- Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna projekt prodloužen do 31. 12. 2022,
- Květena Šumavy – projekt prodloužen do 30. 6. 2022,
- Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou,
- Podpora biologické rozmanitosti a vytvoření koncepce ochrany lesních ekosystémů Šumavy.

Tabulka 107: Rozpočet projektů.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna	13 739 856,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Hodnocení rizika infikování volně žijících zvířat invazivním parazitem motolicí obrovskou	8 135 530,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Podpora biologické rozmanitosti a vytvoření koncepce ochrany lesních ekosystémů Šumavy	4 649 460,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Květena Šumavy	6 013 779,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Celkem	32 538 625,- €	

V průběhu roku 2022 byly u 2 schválených projektů podány monitorovací zprávy a žádosti o platbu. Jednalo se o projekty:

- Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna,
- Květena Šumavy.

Tabulka 108: Projekty s žádostí o platbu.

Název projektu	Výše Žádosti o platbu		Způsobilé náklady
	celkem	dotace Cíl EÚS 85%	
Prostor pro společné a kulturní dědictví- Lesní dílna	186 342,29 €	158 390,94 €	186 342,29 €
Květena Šumavy	37 097 €	31 532 €	37 097 €
Celkem	223 439,29 €	189 922,94 €	223 439,29 €

Národní program Životní prostředí

V roce 2022 byla ukončena realizace aktivit schváleného projektu financovaného z Národního programu Životní prostředí:

- Úpravy venkovního zázemí střediska environmentální výchovy Horská Kvilda

Tabulka 109: Ukončení realizace projektu.

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Úpravy venkovního zázemí střediska environmentální výchovy Horská Kvilda	269 116,-	80%
Celkem	269 116,-	215 292,80

Tabulka 110: Podána 1 žádost o uvolnění finančních prostředků ze SFŽP ČR k projektu.

Název projektu	Celková výše žádostí o platbu	Způsobilé výdaje
Úpravy venkovního zázemí střediska environmentální výchovy Horská Kvilda	4 538,-	3 629,-
Celkem	4 538,-	3 629,-

6.4. Oddělení nemovitého majetku

Správa Národního parku Šumava je příslušná hospodařit s pozemky a budovami ve vlastnictví České republiky. Správa v uplynulém roce 2022 ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vykoupila do státního vlastnictví, příslušnosti hospodaření pro Správu, pozemky, které se nacházejí na území NP Šumava. Předmětné výkupy pozemků byly hrazeny prostřednictvím Národního programu životního prostředí Státního fondu životního prostředí České republiky v celkové výši 5,46 mil. Kč. K 31. 12. 2022 je na listu vlastnictví Správy 13 292 ks pozemků o celkové výměře 60 336,9 ha a 84 budov s číslem popisným. Vlivem revizí několika katastrů a zápisem pozemkových úprav došlo ke slučování některých pozemků a tím ke snížení množství pozemků.

Správa má uzavřeno 96 nájemních smluv na byty a 11 nájemních na nebytové prostory, 230 pachtovních a nájemních smluv na pozemky v roce 2022. V roce 2022 se pracovalo na 90 nových smlouvách. V roce 2022 bylo dále uzavřeno 7 smluv o zřízení věcného břemene a 6 smluv o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene. Nejvíce smluv bylo uzavřeno s firmou E.ON.

Oddělení odeslalo cca 850 ks korespondence (souhlasy za vlastníka nemovitostí, souhlasy a žádosti s kácením dřevin, korespondence s MŽP, SFŽP, SPÚ, katastrem nemovitostí..., korespondence k výkupům pozemků, směnám, změnám kultur pozemků, nájůmům, revizím, dodavatelům...).

Oddělení zajišťuje výběrové řízení na nemovitý majetek, koordinuje činnosti a schvaluje za vlastníka pozemkové úpravy (v 2022 – kompletních pozemkových úpravách - 3 katastrálních území na území NP a 16 katastrálních území na území CHKO), provádí dohled za vlastníka u vyměřování geometrických plánů dle požadavků na dělení pozemků, zajišťuje elektro revize (26 ks), hromosvodů (28 ks), tlakových nádob (17 ks), komínů (90 ks), zajišťuje odběry vzorků vody (17 ks) a svoz odpadu (160 vývozů). V roce 2020 zajistilo školení na obsluhy tlakových nádob (7x) a osvědčení topičů nízkotlakých nádob (5x).

6.5. Oddělení informatiky a GIS

Radek Střeleček

Na podzim roku 2022 jsme pořídili kompletní sadu barevné ortofotomapy v přirozených barvách a CIR ortofotomapy (v nepravých barvách) pro území Národního parku Šumava. Ortofotomapa je velmi důležitým podkladem pro monitoring území. Navíc jsme též pořídili digitální model povrchu.

Aktualizovali jsme mnoho již existujících vrstev, např. vrstvu hodnocení stavu lesa za rok 2022, vrstvu způsobu péče o ekosystémy na pozemcích ve vlastnictví státu podle dílčích ploch – PŘ 184, atd.

Začali jsme s tvorbou metodiky výkupů parcel. Začali jsme přípravu parcel pro LHC ÚP Stožec. Provedli jsme různé analýzy nad katastrálními daty, např. vylišení majetků různých subjektů.

Provedli jsme zpřesnění obrysu NP a CHKO dle vyhlášovacích dokumentů na právě dobíhající digitalizaci katastrálních území a předali dílo na AOPK.

Stále více jsme v rámci organizace začali využívat služeb geoportálu – státní správa NP, státní správa CHKO, pozemkáři, odbor ochrany přírody, vedení organizace, strážní služba, odbor PLENP. Na geoportálu se objevila řada nových tematických a agendových aplikací pro zaměstnance. Zaměřili jsme se na využívání chytrých telefonů pracovníky Správy v rámci mapových tematických aplikací.

Připravili jsme 370 map jako příloh k pachtovním smlouvám subjektům hospodařících na území NP a CHKO Šumava.

Během celého roku jsme provedli tisky map různých měřítek, formátů a velikostí v počtu mnoha desítek kusů pro různé účely, mapové přílohy příkazů ředitele.

Stali jsme se partnery projektu NERP (Národní environmentální reportingová platforma) a začlenili se pracovní skupiny pro DPZ (dálkový průzkum země).

Účastnili jsme se aktivně on-line odborných geografických konferencí a seminářů.

7. Odbor ochrany složek přírody NP Šumava

Martin Pazourek

Výkon státní správy v tomto odboru zajišťuje celkem jedenáct pracovníků – vedoucí odboru, asistentka, jeden vedoucí oddělení a osm pracovníků na referentských pozicích. Všichni pracovníci splňují zákonem stanovené kvalifikační požadavky.

Největší část agendy oddělení tvoří vydávání povolení výjimek ze zákazů uvedených v § 16 ZOPK (základní ochranné podmínky národního parku), udělování výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle § 56 ZOPK, rozhodnutí o kácení dřevin rostoucích mimo les, vydávání stanovisek k významnosti vlivu záměrů a koncepcí na Evropsky významnou lokalitu Šumava a Ptačí oblast Šumava a rozhodování o přestupkovém jednání.

Odbor dále podle § 78 odst. 13 ZOPK vykonává na území Národního parku Šumava působnost svěřenou podle zvláštních předpisů krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadům na úseku ochrany zemědělského půdního fondu (zákon č. 334/1992 Sb.). Podle § 57 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb. dále vykonával působnost svěřenou obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a krajským úřadům na úseku myslivosti. Podle § 19 odst. 1 písm. f) zákona č. 99/2004 Sb. dále vykonával státní správu na úseku rybářství. Rovněž tento odbor vykonává státní správu podle § 16 odst. 1 zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, v platném znění, na území NP Šumava (§ 16 odst. 4) v rozsahu působnosti ČIŽP.

7.1. Státní správa

Výkon státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny podle § 78 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“) na území Národního parku Šumava je zajišťován prostřednictvím odboru ochrany složek přírody NP Šumava. Odbor ochrany složek přírody NP Šumava má jedno pracoviště ve Vimperku, kde pracuje v současnosti 11 zaměstnanců. V odboru se nachází jedno oddělení a to Oddělení ochrany složek přírody.

7.1.1. Státní správa v ochraně přírody a krajiny

Ochrana dřevin

V roce 2022 bylo podáno celkem 49 žádostí o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les, 41 z nich bylo řešeno ve správním řízení, 3 závazným stanoviskem a 5 správních řízení bylo zastaveno. U žádostí bylo vydáno povolení požadovaného kácení, všechna závazná stanoviska byla kladná. U jedné žádosti bylo řízení zastaveno z důvodu nedodání podkladů ve stanovené lhůtě a u jedné došlo k pokácení stromů před vydáním rozhodnutí, což bylo následně řešeno jako přestupek podle § 88 ZOPK. K vyřízení každé žádosti se uskutečnila terénní pochůzka.

Dále bylo přijato 5 oznámení o kácení stromů z důvodu bezpečnosti a bylo vydáno jedno omezení kácení pro společnost E. On, kterého se mělo uskutečnit v době hnízdění ptactva. Jedna žádost byla usnesením postoupena příslušnému obecnímu úřadu.

Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích

Celkem bylo doručeno 160 žádostí o povolení výjimek ze zákazů uvedených v § 16 ZOPK, ve 4 případech nebyla výjimka povolena. Zastavena byla 4 řízení. Celkem 17 žádostí z výše uvedeného počtu se týkalo výzkumné činnosti. Uvedené žádosti se v největší míře týkaly povolení vjezdu na účelové komunikace pro vlastníky či nájemce nemovitostí a dále pak bylo řešeno 26 výjimek k pořádání veřejné kulturní či sportovní akce na území NP, často ve spojení s povolením vjezdu. Jedna výjimka byla vydána pro chemickou údržbu cest.

Dále bylo vydáno 21 stanovisek k povolení výjimky z místní úpravy provozu na komunikaci Hartmanice – Gerlova Huť a Skelná – Prášily, kam je zakázán vjezd motorových vozidel, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje 7,5 tuny.

Bylo vydáno 30 potvrzení o vlastnictví či nájmu nemovitosti a potvrzení o oprávnění k vjezdu vozidlem pro tyto vlastníky či nájemce nemovitostí na území NP Šumava.

Výjimky z podmínek ochrany zvláště chráněných druhů

V průběhu roku 2022 Správa NP Šumava obdržela 48 žádostí o výjimku podle § 56 odst. 1 nebo odst. 2 ZOPK. Celkem 17 výjimek bylo uděleno pro výzkumné činnosti, ostatní byly vydány pro jiné činnosti (stavební činnost, filmování, fotografování), při kterých byly dotčeny druhy uvedené ve vyhlášce č.395/1992 Sb. V drtivé většině případů byla tzv. druhová výjimka udělená z důvodu plánované činnosti v jádrovém území výskytu kriticky ohroženého druhu tetřeva hlušce a dalších tetřevovitých ptáků (tetřívka obecný).

NATURA 2000

V roce 2022 bylo vydáno celkem 10 stanovisek podle ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK, z toho v jednom případě se jednalo o vyjádření k celostátní koncepci Dopravní sektorové strategie, 3. fáze 2024 -2030, s výhledem do roku 2050 a ve třech případech o celokrajské koncepce. V Jihočeském kraji to byla aktualizace koncepce ochrany přírody a aktualizace regionální surovinové politiky a v Plzeňském kraji Program rozvoje vodovodů a kanalizací. Ve dvou případech bylo požadováno vydání stanoviska k návrhu zdání ÚP obce, v jednom případě k realizaci souboru rodinných domů na Kvildě.

Byla vydána dvě stanoviska k projektům, které se týkají přímo území EVL nebo PO Šumava – Živé klenoty pod hladinu Šumava, který bude realizovat Jihočeské biologické centrum AV ČR v Českých Budějovicích, a Ekologické dopady návratu vlků, který bude realizován Správou NP Šumava ve spolupráci s dalšími odbornými organizacemi.

Stanoviska k pronájmu a převodu pozemků

Na základě podaných žádostí v roce 2022 bylo vypracováno celkem 10 stanovisek týkajících se převodu pozemků.

Při vypracování stanovisek týkajících se využívání pozemků a změny vlastnických vztahů k těmto pozemkům odbor ochrany složek přírody NP Šumava úzce spolupracoval s odborem ochrany přírody a krajiny a rovněž s odborem vnitřní správy. Pracovníci odboru se zúčastnili jednání se Státním pozemkovým úřadem (jednání, terénní šetření, vydávání stanovisek) při zpracování návrhů komplexních pozemkových úprav.

Sankce

V roce 2022 bylo při výkonu činností státní správy zahájeno řízení se 179 pachateli přestupků nebo protiprávního jednání, kterého se dopustili porušením ustanovení zákona ZOPK. S přestupci bylo zahájeno řízení o přestupku podle zákona č. 250/ 2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, případně dle závažnosti přestupku bylo zahájeno správní řízení.

Přestupky byly projednány podle výše uvedených zákonů v rámci a byly vydány příkazy a uloženy sankce. V naprosté většině registrovaných přestupků předaných odboru ochrany složek přírody NP Šumava se jednalo o porušení základních ochranných podmínek národních parků. Nejčastějším porušením byl nepovolený vjezd a setrvání motorových vozidel mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, dále pak vstupy do klidových území národního parku, táboření a další nepovolené činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, jako je koupání v jezerech ledovcového původu, skialpinismus v karech jezera, vstup a slézání ledopádů v karech jezer, nepovolené kácení dřevin a dále pak pořádání nebo organizování hromadných sportovních turistických nebo jiných veřejných akcí na území NP Šumava bez souhlasu orgánu ochrany přírody.

V roce 2022 bylo 179 přestupků projednáno a ukončeno ve smyslu ust. § 35 zákona č. 250/2016 Sb., vydáním příkazu k uložení sankce, ve čtyřech případech bylo uloženo napomenutí a ve 13 případech byl přestupek odložen.

V roce 2022 bylo Policií postoupeno orgánu ochrany přírody pro nepříslušnost pět přestupků k zahájení řízení podle ZOPK.

Celková výše pokut uložených v přestupkovém řízení v roce 2022 byla 119 300 Kč. V roce 2021 byly uděleny sankce ve výši 215 800 Kč. Snížení počtu předaných přestupků a tím i výše udělených pokut svědčí o dobré kontrolní činnosti strážců v terénu při zjišťování přestupců a řešení přestupků přímo na místě samém.

Při projednávání závažných přestupků (koupání v jezerech, vstupy do klidového území, vjezd motorovými vozidly do konečných lokalit – jezera, lokality u státních hranic, skialpinismus apod.) přistoupil správní orgán k navýšení sazeb za uložené sankce.

V roce 2022 bylo v 8 případech pro porušení základních ochranných podmínek zahájeno správní řízení. Za tyto přestupky byly uloženy sankce ve výši 32 000 Kč.

7.1.2. Stanoviska k žádostem o poskytnutí podpory

Náhrada za ztížení lesního hospodaření podle § 58 ZOPK.

Orgán ochrany přírody obdržel čtyři žádosti o poskytnutí finanční náhrady za újmu vzniklou omezením hospodaření v lesích nestátních vlastníků. S některými úpravami byly vyřízeny kladně.

Závazná stanoviska

Byla vydána tři závazná stanoviska orgánu ochrany přírody k žádosti orgánu státní správy lesů o udělení souhlasu s navrženou těžbou v ků. Stachy. Dále byla vydána dvě závazná stanoviska k záměru snížení stavů jelení zvěře v honitbách Hartmanice a Kundratice.

7.1.3. Státní správa na úseku myslivosti

Orgán státní správy myslivosti vydal jedno rozhodnutí o povolení úpravy (snížení) stavu jelení zvěře a zneplatnění některých zakázaných způsobů lovu v režijních honitbách Správy NP Šumava. Na základě žádosti držitele honitby bylo ustanoveno 8 mysliveckých stráží pro honitbu Povydrí. Průběžně byla prováděna myslivecká evidence a statistika, objednávky a vydávání plomb spárkaté zvěře včetně lístků o původu zvěře pro všechny uznané honitby na území národního parku a vkládání dat do rejstříku honebních společenstev.

Výkon státního dozoru v ochraně přírody dle § 85 zákona

V roce 2022 bylo v souladu s § 85 ZOPK vykonáno 26 kontrol zaměřených na dodržování zákona a prováděcích předpisů v rozsahu daných kompetencí.

7.1.4. Státní správa na úseku ochrany zemědělského půdního fondu

Na úseku ochrany zemědělského půdního fondu bylo v roce 2022 vydáno ve smyslu zákona č. 334/1992 Sb. celkem 26 souhlasů k trvalému odnětí půdy ze ZPF. Výměra půdy, pro kterou byl vydán souhlas k odnětí ze ZPF, činila celkem 5429 m² (z toho 3790 m² pro výstavbu rodinných domů, 240 m² pro výstavbu rekreačních nemovitostí, 459 m² pro obecné stavby a 940 m² pro ostatní doplňkové stavby k rodinným domům). Dále byly vydány 3 rozhodnutí o předpisu odvodů za odnětí zemědělské půdy v celkové výši 88 288 Kč.

7.1.5. Státní správa na úseku rybářství

Na úseku rybářství bylo vydáno jedno stanovisko, a to k odlovu ryb elektrickým proudem. Bylo ustanoveno 7 nových rybářských stráží pro rybářské revíry na území Národního parku Šumava a zároveň předán stejný počet potvrzení o výjimce k vjezdu motorovým vozidlem k rybářským revírům.

7.2. Péče o památné stromy

Bylo vydáno jedno rozhodnutí o souhlasu s ošetřením památného stromu dle § 46 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění k ošetření památné lípy v osadě Dobrá. Toto ošetření rozlomeného stromu bylo také v roce 2022 realizováno.

Dále byl proveden provozní audit všech památných stromů na území NP Šumava, kdy byly u všech stromů změřeny základní parametry (výška, obvod, průměr koruny), provedena fotodokumentace a orientačně zhodnocen zdravotní stav.

8. Odbor ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava

Silvie Havlátková

8.1. Programy, projekty

8.1.1. PPK (Program péče o krajinu)

- kosení
 - Vinice (lokalita modráška černoskvrného, jarní a podzimní seč)
 - PR Hamižná (ochranné pásmo, lokalita hořečku českého)
 - Jižní stráně 1- Hojsova Stráž
 - Jižní stráně 2 – Hojsova Stráž
 - Alžbětín - Špičák
 - Federál – Kašperské Hory
 - PR Prameniště - Pancíř
 - Kašperské Hory - Lišák I.
 - Kašperské Hory - Šibeniční vrch
 - Kašperské Hory - Lišák II.
 - Starý Brunst
 - Lipplův Dvůr
 - PP Jasánky - Sad Jasánky
 - Kosení Kyselov
 - PP Račínská prameniště
 - Kosení Z. Zvonková rozcestí
 - Kosení NPP Olšina 5
 - Kosení NPP Olšina 6
 - Kosení NPP Olšina 3
 - PR Niva Horského potoka I. _1
 - PR Niva Horského potoka I. _2
 - PP Pestřice
 - NPP Olšina – Popelivka (v rámci managementu popelivky sibiřské)
 - NPP Olšina - kosení louka hořce, Polečnice (podpora ZCHD rostlin)
 - NPP Olšina (VOLAREZA)
 - Maňávka
 - PP Vyšný - Křišťanov
 - LBC09 Za Furišovkou
 - PP Pasecká slať II
 - PR Kaňon Blanice a navazující údolní mokřadní louky
 - Chválovna u Vimperka (mokřad) - Trhonín

Obrázek 42: Kosení kosou v PR Hornovltavické pastviny

- pastva:
 - Rejštejn 1 (ovce)
 - Rejštejn 2 (ovce)
 - Rejštejn 3 (ovce)
 - NPP Olšina - pastva louka hořce, Polečnice (koně)
 - NPP Prameniště Blanice - pastva Spálenec (skot)
 - PP Pasecká slať (ovce)
 - Chválovna u Vimperka, Trhonín (ovce) – 2x

Obrázek 43: Pastva v PP Pasecká slať

- kompostování, stružkování:
 - PR Hamižná (ochranné pásmo, lokalita hořečku českého)
 - NPP Olšina - výhrab hořec hořepník (lokalita s hořcem hořepníkem)
- speciální management:
 - PP Pasecká slať (podpora populace hořečku mnohotvarého českého)
 - sv. svah Boubína (vratička mnohoklaná)
 - PR Radost (plocha s rosnatkou okrouhlolistou a všivcem lesním), Lipka

Obrázek 44: Jarní vertikulace hořečku mnohotvarého českého v PP Pasecká slať (foto: ČSOP Šumava)

- likvidace invazních rostlin:
 - PR Zhůřská hnízdiště (vlčí bob mnohokvětý)
 - PR Úhlavský luh (netýkavka žláznatá)
 - PR Zelenský luh, PP Královský hvozď (netýkavka žláznatá)
 - Nýrská přehrada (netýkavka žláznatá)
 - Otava a její přítoky (netýkavka žláznatá)
 - Horní Planá, Jenišov, Hůrka, Lojzovy paseky, Frymburk, Bližná (křídlatka sp.)
 - PP Prameniště Hamerského potoka, PR Kozí stráž (zlatobýl kanadský)
 - PP Prameniště Hamerského potoka (lupina mnoholistá)
 - Sv. Tomáš – chemie (lupina mnoholistá, kolotočník ozdobný a zlatobýl sp. a křídlatka sp.)
 - Sv. Tomáš – vytrhávání (netýkavka žláznatá)
 - Hodňov (netýkavka žláznatá)
 - Černá v Pošumaví, Bližná (netýkavka žláznatá)
 - Dolní Vltavice (netýkavka žláznatá)
 - PP Jasánky (netýkavka žláznatá)
 - Lojzovy Paseky (netýkavka žláznatá)
 - Kyselov (netýkavka žláznatá)
 - Soumarský most - lupina_ruční vytrhávání
 - Polka - lupina_ruční vytrhávání
 - Dotčená místa v CHKO Šumava, pracoviště Vimperk - bolševník velkolepý, křídlatka sachalinská, netýkavka žláznatá
 - Okolí vodního toku Losenice na území CHKO Šumava (kolotočník ozdobný)
 - PR Radost (bolševník velkolepý)

- kácení křovin a dřevin:
 - PR Radost (ZO ČSOPŠ)
 - Vinice (Kašperské Hory)
 - Vinice (Rejštějn)
 - Rašeliniště v Pravětínském údolí
 - Lenora

- přemísťování populací - záchranný transfer obojživelníků:
 - Šumavské Hoštice, Volary, Chlum u Volar, Pěkná

- péče o vodní živočichy (speciální luční management):
 - NPP Blanice - Eliášův potok
 - NPP Blanice - Odchovna
 - NPP Blanice - Sněžný potok
 - NPP Blanice - Kukaččí potok
 - NPP Blanice - SORP
 - NPP Blanice -U Dorta II

- vyplocení mokřadu v pastvině:
 - Stachy

- pruhové značení, výroba tabulí ZCHÚ:
 - CHKO Šumava (výměna tabulí)
 - pruhové značení –
 - PR Niva Horského potoka I.
 - PR Niva Horského potoka II.
 - PR Pod Farským lesem

- údržba, oprava, budování bariér, zábradlí apod.:
 - oprava poválek, zábradlí, mostku na NS
 - PR Brčálské mokřady
 - NPR Boubínský prales
 - PR Kaňon Blanice
 - NPR Černé a Čertovo jezero
 - zajištění průchodnosti naučných stezek v CHKO Šumava
 - PR Hornovltavické pastviny
 - PR Na soutoku
 - PR Brčálské mokřady
 - PR Hamižná
 - PR Úhlavský luh
 - NS Stifterova stezka
 - Schwarzenberský kanál
 - oprava plotu určeného k ochraně vysázených ovocných dřevin
 - PP Jasánky - Sad Jasánky
 - oprava plotu
 - PR Milešický prales

- plány péče a zpracování podkladů:
 - NPR Boubínský prales (podklady: projekt „Dopad orkánu Herwart, III. etapa - význam typu smrti stromu pro jeho kolonizaci společenstev hub“)
 - NPR Černé a Čertovo jezero
 - NPR Bílá Strž
 - PR Úhlavský luh
 - PR Datelovská strž
 - PR Páteřická huť
- skupinová nebo liniová výsadba:
 - Frymburk (výsadba ovocných rozvětvených vysokokmenů) OP NPP Blanice
 - Ovocná alej
 - Želnavá (výsadba ovocných a listnatých dřevin)
 - Hartmanice
 - Jasánky, Nová Pec (výsadba, roubování, výchovné řezy)
- péče o významné stromy:
 - CHKO (Strážný)
 - Ošetření stromů
 - Kochánov
 - Zhůří
 - Železná Ruda
 - Hojsova Stráž
 - Stachy
 - Lenora
 - Horní Planá

8.1.2. OPŽP (Operační program Životního prostředí)

- Ukončení projektu „Stabilizace památných stromů na území CHKO Šumava“.
- Ukončení projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – polopřirozený odchov perlorodek říčních“ – II. etapa 2017 – 2022.
- Pokračování projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření“.
- Ukončení projektu „Vypracování plánu místního a regionálního systému ekologické stability na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava“.
- Ukončení projektu „Preventivní hodnocení krajinného rázu na území Chráněné krajinné oblasti Šumava“.
- Zahájení projektu „Odchovný a reprodukční prvek Fritzův mlýn – refugium pro jedince perlorodky říční (margaritifera margaritifera) na řece Blanici“.

8.2. Biomonitoring

Měření v rámci biomonitoringu v roce 2022 probíhalo od 1. 7. do 7. 10. 2022. Bylo změřeno 36 inventarizačních ploch na území CHKO Šumava (NPR Bílá Strž, PR Nebe, PR Milešický prales a části PR Pasecká slat a NPR Černé a Čertovo jezero).

8.3. Práce s veřejností

- exkurze s výkladem – 2x (základní školy)

8.4. Státní správa

Tabulka 111: Počty vydaných správních aktů

	Sušice	Horní Planá	Vimperk	celkem
rozhodnutí dle ZOPK:				86
§ 8		3		3
§ 43	35	17	9	61
§ 44 odst.3	9			9
§ 46	1		1	2
§ 56	4	4	2	10
§ 86				
§ 87			1	1
§ 88				

	Sušice	Horní Planá	Vimperk	celkem
rozhodnutí dle „správního řádu“:				59
usnesení	22	3	31	56
příkaz	1 *			1
druhoinstanční o odvolání	1		1	2

*) pokuta 10000 Kč

	Sušice	Horní Planá	Vimperk	celkem
stanoviska:				1332
podle § 45i	11	51	38	100
závazná stanoviska	170	265	256	691
vyjádření, stanoviska, ostatní	180	221	140	541

	Sušice	Horní Planá	Vimperk	celkem
přestupky:				4
blokové pokuty	3 *		1 **	4
vydané příkazy				
stížnosti		1	2	3
náhrada újmy dle § 58	9		3	12

*) 3000 Kč, 1000 Kč, 300 Kč

**) 6000 Kč

Celkový počet všech správních aktů byl 1496.

8.5. Oddělení stráže přírody NP a CHKO Šumava

Přehled hlavních činností oddělení stráže přírody NP a CHKO Šumava:

- kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů na celém území NP a CHKO Šumava
 - řešeno 2973 přestupků, uděleno 275 blokových pokut v celkové hodnotě 385 330 Kč, sepsáno 174 hlášenek a předáno k řešení na státní správu
- spolupráce se státní správou (odbor ochrany složek přírody NP Šumava)
 - kontroly rozhodnutí, výjimek
- spolupráce s Policií ČR OO Ž. Ruda a Kašperské hory
 - společné hlídky (Černé a Čertovo jezero, Jezerní hora)
 - společné cyklohlídky na území NP Šumava
 - preventivní akce pro veřejnost 2-3x za rok
 - pátrací akce
 - školení pro strážce
- kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. v CHKO Šumava
 - Černé a Čertovo jezero
 - Jezerní Hora
 - oblast Lipna
 - Boubín
- práce s veřejností
 - realizováno 25 doprovodů (206 hod.) s celkovým počtem 347 účastníků
 - 8 přednášek (38 hod.) 661 účastníků.
- Stráž přírody zajišťuje program Junior Rangers NP Šumava
 - pořádají víkendové akce pro děti z tohoto programu
 - podílí se na programech vzdělávání ZŠ v regionu
- přeshraniční spolupráce s kolegy NP BW
 - pravidelná výměna informací dat o návštěvnosti a přestupcích
- terénní činnost
 - kontrola TIS
 - kontrola a výměna poškozeného veškerého turistického značení
- průběžná kontrola všech turistických tras s ohledem na jejich stav a bezpečnost návštěvníků
- podílí na zabezpečení TIS pro návštěvníky a trvale žijící obyvatele na území NP a CHKO Šumava (ve spolupráci s projektovým oddělením a truhlárnou Kašperské Hory)
- podílí na zadáních, dozorech i na samotných projektech oprav TIS
 - výměna zábradlí u jezeru Laka
 - rekonstrukce lávky na NC Srní a další
- pořádají aktiv dobrovolných strážců, jejich vedení, vzdělávání a pochůzky v terénu
- podílí se na monitoringu pohybu a počtu návštěvníků na území NP Šumava
- podílejí se na vědeckovýzkumných programech prováděných externími zpracovateli (např. odběr vzorků vody z Prášílského jezera a jezera Laka pro HBÚ Jihočeská univerzita)
- podílí se na vědeckovýzkumných projektech NP Šumava
 - monitoring bobra
 - monitoring vydry
 - monitoring vlka

- monitoring rysa
- monitoring ostatních živočichů a rostlin
- plnění dat do aplikace Biolog
- podílí se na spolupráci se samosprávami obcí na území NP
 - příprava zimních lyžařských tras (spolupráce s ÚP Prášily, ÚP Srní, Modrava)
 - mulčování tras
 - minitendry na prořezávky
- spolupráce se všemi složkami uvnitř organizace
 - sběru a výměně dat
 - zpracování dat a jejich následné využití
- zajišťují přípravu cyklotras a cyklostezek na území NP Šumava (ve spolupráci s územními pracovišti)

V letošním roce proběhly kompletní rekonstrukce poválkových chodníků na naučné stezce Soumarské rašeliniště a Chalupské slati a stavba nového u Jedlového potoka.

Realizovaly se opravy střech na všech turistických přístřešcích na území NP Šumava a také došlo na většině míst k výměně odpočinkových sedacích souprav.

Obrázek 45: PPK68 – Sečení za Furisovkou

Správa Národního parku Šumava

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

Vydala: Správa Národního parku Šumava

Vydáno pouze v elektronické podobě.

Kontakt: Správa Národního parku Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk,
tel.: 388 450 111, e-mail: vimperk@npsumava.cz

Internetové stránky: www.npsumava.cz

© Správa Národního parku Šumava 2023

Vydala Správa Národního parku Šumava v roce 2023
www.npsumava.cz

